

Ε Ν Ω Χ

(Εἰσαγωγικά—Κείμενον καὶ Ἀπόδοσις)

Υ Π Ο

ΣΑΒΒΑ ΑΓΟΥΡΙΔΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Α'—ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Ὀνομασία, Περιεχόμενον καὶ χρόνος συγγραφῆς, ἢ Μορφή τοῦ Ἐνώχ.

Τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐνώχ» ἢ «Ὁρασις Ἐνώχ» ἢ οὕτω πως φερόμενον εἰς τὰ χειρόγραφα ἢ εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς καὶ βυζαντινοὺς συγγραφεῖς λουδαϊκὸν ἀπόκρυφον κείμενον δὲν ἀποτελεῖ ἐνιαῖον, ὁμογενὲς ἔργον, ἀλλὰ συμπύλημα ἐκ διαφόρων τμημάτων, προερχομένων ἐκ διαφόρων ἐποχῶν. Ἡ Σύνοψις τοῦ Ψευδο-αθανασίου καὶ ἡ Στιχομετρία τοῦ Νικηφόρου, καθὼς καὶ ὁ ἄρμενικὸς κατάλογος τοῦ Sarganag ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ὁρασις Ἐνώχ ἀναφέρουν τὸ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ πρῶτον κατὰ σειρὰν, μὲ 4.800 στίχ., ἐνῶ αἱ Διαταγ. τῶν Ἀποστόλων (Στ' 16,3) καὶ ὁ ἄρμενικὸς κατάλογος τοῦ Mechithar μνημονεύουν αὐτὸ κατὰ σειρὰν δεύτερον. Ὑποτίθεται ὅτι εἰς ἅλας αὐτάς τὰς περιπτώσεις πρόκειται περὶ τοῦ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ, τοῦ περισαθέντος εἰς ἡμᾶς ὀλοκλήρου εἰς αἰθιοπικὴν μετάφρασιν. Ἐνίοτε, πρὸς διάκρισιν αὐτοῦ ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Σλαυονικοῦ Ἐνώχ ἢ «Βιβλίου τῶν Μυστικῶν τοῦ Ἐνώχ» ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν συγχρόνων ἐρευνητῶν Ἐνώχ I ἢ Αἰθιοπικὸς Ἐνώχ, ὥστε νὰ διακριθῇ τοῦ Ἐνώχ II ἢ Σλαυονικοῦ Ἐνώχ.

Τὸ ὅλον ἔργον, ὡς ἔχει, διαιρεῖται ὑπὸ τοῦ Georg Beer (Kautzsch, Die Apokryphen ..., σελ. 220-21) εἰς πέντε μέρη: Ἀγγελολογικὸν (κεφ. 1-36)· Μεσσιολογικὸν (βιβλίον τῶν Παραβολῶν, ἦτοι κεφ. 37-71)· Ἀστρονομικὸν (κεφ. 72-82)· Ἱστορικὸν (βιβλίον τῶν Ὁραμάτων, ἦτοι κεφ. 83-90)· Παραινετικὸν (κεφ. 91-108). Ἀλλ' οἱ χαρακτηρισμοὶ οὗτοι τῶν τμημάτων τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ εἶναι τὰ μάλα γενικοὶ καὶ δὲν ἀποδίδουν ἀκριβῶς τὸ συνθετώτερον περιεχόμενον ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Καθὼς σημειοῦ ὁ Charles: ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἐνώχ θίγονται σχεδὸν ἅπαντα τὰ θέματα, τὰ ὅποια ἠγέρθησαν ἐντὸς τῶν ἀρχαίων προφητικῶν σχολῶν· πᾶσα σχεδὸν θρησκευτικὴ ἰδέα ἐμφανίζεται εἰς μίαν ποικιλίαν μορφῶν (Apocryphā..., σελ. 163). Μόνον αἱ κύριαί καὶ κεντρικαὶ ἰδέαι ἐκάστου μέρους εἶναι δυνατὰν δι' ὀλίγων γραμμῶν νὰ ἀποδοθοῦν. Προκειμένου, ὅμως, αὗται νὰ κατανοηθοῦν ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ ἀνα-

γνώστου, πρέπει νὰ δοθοῦν ἐντὸς τῆς χρονολογικῆς καὶ ἱστορικῆς αὐτῶν συναφείας, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν τῆς γενέσεως ἐκάστου τμήματος τοῦ Ἐνώχ δὲν εἶναι ὁμόφωνος ἡ γνώμη τῶν ἐρευνητῶν.

Εἰς τὰ κεφ. 1-5, ἅτινα ἔχουν θέσιν εἰσαγωγῆς εἰς τὸ ὅλον ἔργον, παρατίθεται «παραβολή» ἢ παραβολικὸς λόγος τοῦ Ἐνώχ περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν ἀδίκων καὶ τῶν ἐκλεκτῶν κατὰ τὴν ἐπερχομένην Κρίσιν τοῦ Θεοῦ. Τὰ κεφ. ταῦτα πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἔργον τοῦ τελικοῦ ἐκδότου τοῦ Ἐνώχ ἐν τῷ συνόλω του.

Τὰ κεφ. 6-36 ὁ Charles θεωρεῖ ὡς προμακκαβαϊκά, καθὼς καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν τῶν Ἑβδομάδων κεφ. 93 καὶ 91, 12-17, ἐνῶ τὰ κεφ. 83-90 χαρακτηρίζει ὡς «χασιδαϊκὴν ὑπεράσπισιν τῶν Μακκαβαίων», ἥτοι δέχεται ταῦτα ὡς προερχόμενα ἐκ τῆς μακκαβαϊκῆς ἐποχῆς. Εἰς τὴν προμακκαβαϊκὴν καὶ εἰς τὴν μακκαβαϊκὴν ἐποχὴν ἀνάγει ἅπαντα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ ἔργου ὁ John Frey (Dictionnaire de la Bible, Les Apocryphes de l' Ancien Testament, Supplement I, σελ. 361 ἐξ.). Τὴν ὑπαρξιν προμακκαβαϊκῶν τεμαχίων ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἐνώχ ἠμφεσβήτησαν παλαιότερον πολλοὶ ἐκ τῶν ἐρευνητῶν (W. O. T. Oesterly, The Book of Enoch, Introduction, London—N. York, 1947, σελ. XIII ἐξ.· Rowley, The Relevance..., σελ. 77 ἐξ.). Ὁ Lagrange καὶ ὁ Rowley ἀνάγουν τὴν Ἀποκάλυψιν τῶν Ἑβδομάδων εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μακκαβαίου Ἰωνάθαν. Ὁ Schürer θεωρεῖ πιθανώτερον ὅτι τὰ ἀρχαιότερα τεμάχια τοῦ ἔργου προέρχονται ἐκ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Ὑρκανοῦ (G. J. V., τόμ. III, σελ. 278). Ὁμοίως καὶ ὁ J. G. Peter (Le Livre d' Enoch, ses idées messianiques et son eschatologie, Genève, 1890, σελ. 42) καὶ ὁ C. C. Torrey (The Apocryphal Literature, Yale, 1948, σελ. 113) κ.ἄ. Ὁ Russel (The Method..., σελ. 52) θεωρεῖ τὰ κεφ. 6-36 ὡς προερχόμενα ἐκ τῆς ἐποχῆς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Σήμερον, ἡ ἔρευνα εἶναι πλέον ἀνοικτὴ εἰς ὑποθέσεις προμακκαβαϊκῆς χρονολογήσεως τμημάτων τινῶν τοῦ Βιβλίου.

Τὸ θέμα τῶν κεφ. 6-36 εἶναι ἡ πτώσις τῶν ἀγγέλων καὶ τὰ τρομακτικὰ δεινὰ, τὰ ὁποῖα ἐπέφερον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ὥστε ὁ Κατακλισμὸς νὰ καταστῇ ἀναπόφευκτος. Περιγράφεται ἐν ἀρχῇ πῶς δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς κατέστρεψε τοὺς γίγαντας γόνους τῶν μιγέντων μετὰ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων πονηρῶν πνευμάτων, τὰ πνεύματα ὅμως τῶν γιγάντων, ὡς δαίμονες, ἐξαπελύθησαν εἰς τὴν γῆν. Ταῦτα καὶ τοὺς ἀδίκους ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀναμένει ἡ τελικὴ Κρίσις. Ὁ Ἐνώχ δὲν δύναται νὰ μεσιτεῦσῃ ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐν συνεχείᾳ (κεφ. 21-36) ἔχομεν τὴν ἀφήγησιν δύο ἐν ὄραματι περιοδειῶν τοῦ Ἐνώχ, τὴν μίαν εἰς τὸν τόπον ἔνθα θὰ τιμωρηθοῦν μετὰ τὴν Κρίσιν οἱ ἄγγελοι, τῶν ἐτέρων εἰς τὸ Σεδλ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Ἦδη, ὁ Charles εἶχε παρατηρήσει τὸ διάφορον τοῦ χαρακτηῆρος καὶ τῆς προελεύσεως τοῦ βιβλίου τῶν Παραβολῶν (κεφ. 37-71) ἐν σχέσει πρὸς τὰ

λοιπὰ μέρη τοῦ βιβλίου. Πρόκειται κυρίως περὶ τριῶν Παραβολῶν (κεφ. 38-44· 45-57· 58-69), θέμα τῶν ὁποίων εἶναι ἡ Κρίσις τῶν ἀδίκων, ἀσεβῶν καὶ ἀποστατῶν ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῶν Πνευμάτων, ἢ τοῦ Ἐκλεκτοῦ, ἢ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου, καθὼς καὶ ἡ ἀναμένουσα τοὺς δικαίους καὶ ἐκλεκτοὺς εὐδαιμονία. Τὸ κεφ. 37 εἶναι εἰσαγωγικόν, τὸ δὲ κεφ. 70 περιγράφει τὴν μετástασιν τοῦ Ἐνώχ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Τὸ κεφ. 71 περιγράφει μᾶλλον ἐν «κοινοῦν» ταξείδιον τοῦ Ἐνώχ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Καθ' ἡμᾶς, τὸ κεφ. 71 ἐπρολογίσθη παρὰ τινος μεταγενεστέρου διὰ τοῦ κεφ. 70, «ἵνα τεθῆ ἐκτὸς ἀμφιβολίας ὅτι ἐν κεφ. 71 δὲν πρόκειται περὶ κοινοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ταξείδιον ἀλλὰ περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Ἐνώχ» (Σ. Ἀγουρίδου, Ἐνώχ ἦτοι Ὁ χαρακτήρ τῆς περὶ τῶν Ἐσχάτων Διδασκαλίας τοῦ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ, Ἀθήναι, 1955, σελ. 97). Τὸ κείμενον τῶν Παραβολῶν ἔτυχεν ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ μελέτης παρὰ τῶν ἐρευνητῶν ἕνεκα τῆς μεσσιανολογίας αὐτοῦ καὶ δὴ τῆς συνεχοῦς αὐτοῦ ἀναφορᾶς εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου. Σπουδαῖα προβλήματα διὰ τὴν ἔρευναν τῶν Παραβολῶν ὑπῆρξαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὁ καθορισμὸς τῆς προελεύσεως καθὼς καὶ τοῦ χρόνου συγγραφῆς αὐτῶν: Εἶναι χριστιανικῆς ἢ ἰουδαϊκῆς προελεύσεως, καί, εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, πότε ἦτο δυνατόν νὰ ἔχουν γραφῆ; Εἰς τὸ ἀνωτέρω μνημ. ἔργον ἡμῶν ὑποστηρίζομεν ὅτι αἱ Παραβολαὶ εἶναι ἰουδαϊκῆς προελεύσεως ἔργον, ὑποστὰν χριστιανικὴν ἐπεξεργασίαν. Ἡ ἀνακάλυψις τῶν κειμένων τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρέθησαν ἀποσπάσματα ἐξ ὄλων τῶν τμημάτων τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ πλην τῶν Παραβολῶν, ἐνισχύει τὴν ἄποψιν ὅτι αἱ Παραβολαὶ πρέπει νὰ εἶναι ἰουδαϊκὸν μεταχριστιανικόν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἔργον, τὸ ὁποῖον ὑπέστη βραδύτερον χριστιανικὴν ἐπεξεργασίαν. Τὴν σημασίαν τῆς ἀπουσίας τῶν Παραβολῶν ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Qumran παρουσιάζει ὁ F. M. Cross ὡς ἐξῆς: «Τὰ μεταγενέστερα ἀποκαλυπτικά κείμενα: Βαροὺχ II, Παραβολαὶ τοῦ Ἐνώχ (ἦτοι Α' Ἐνώχ κεφ. 37-71), Β' Ἐνώχ, Ἔσδρας II (IV Ἔσδρας), Ἀνάληψις Μωϋσέως, Διαθῆκαι τῶν XII Πατριαρχῶν κ. ἄ. δὲν εὐρέθησαν ἐν Qumran, ἀν καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις πηγαὶ τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων ἔργων ἢ κείμενα τοῦ αὐτοῦ εἴδους εὐρέθησαν... Τὸ ὅτι αἱ Παραβολαὶ τοῦ Ἐνώχ δὲν παρουσιάζονται μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ Ἐνώχ ἐν Qumran εἶναι ἰδιαιτέρας ἀξιοσημείωτον. Ὡς ὑποστηρίζει ὁ Milik, ἡ σιωπὴ τοῦ Qumran εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐντυπωσιάζει, καὶ φαίνεται ὡς καλὴ ἔνδειξις ὅτι τοῦτο τοῦλάχιστον τὸ μέρος τοῦ κύκλου τοῦ Ἐνώχ εἶναι μετεσσαϊκὸν καὶ χριστιανικὸν ἐν τῇ παραδεδομένῃ μορφῇ αὐτοῦ... Μελετηταὶ τῆς ἀποκαλυπτικῆς θὰ παρατηρήσουν ἀμέσως ὅτι ἡ ἀποκαλυπτικὴ τοῦ Qumran συστηματικῶς ἀποτυγχάνει νὰ παρουσιάσῃ κείμενα περιέχοντα ὑπαινιγμὸν εἰς τὴν μορφήν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου ἢ εἰς τινὰ μεσσιανισμὸν ἐντόνως ἐπηρεασμένον ὑπὸ στοιχείων ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸν ὀυράνιον ἄνθρωπον'. Πρέπει νὰ υποθέσωμεν ὅτι ὁ ἀνεπτυγμένος ὑπερβατικὸς μεσσιανισμὸς, εἴτε ἀνῆκε εἰς τι

μετεσσαικὸν στάδιον ἀναπτύξεως τῆς ἀποκαλυπτικῆς ἤ, ὀλιγώτερον πιθανῶς, εἰς μίαν ἄλλην παράλληλον ἀποκαλυπτικὴν παράδοσιν» (The Ancient..., σελ. 203).

Τὸ ἀστρονομικὸν τμήμα ἢ βιβλίον τῶν Οὐρανίων Φωστήρων (κεφ. 72-82) εἶναι ἐν εἶδος ἀστρονομικοῦ ἐγχειριδίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπιχειρεῖται ποιά τις συστηματοποίησις τῶν ἀναφορῶν τῆς Π.Δ. εἰς φυσικὰ φαινόμενα. Ὁ συγγραφεὺς ὑποστηρίζει τὸ ἡλιακὸν ἡμερολόγιον, ποὺ εὐρίσκομεν εἰς τὰ Ἰωβηλαῖα καὶ εἰς τὰ κείμενα τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης. Τὸ θέμα τούτου εἶναι οἱ νόμοι τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς προκύπτουσα ὀρθὴ μέτρησις τοῦ χρόνου. Κατὰ τὸν Charles, τὸ τμήμα τοῦτο κατάγεται ἐκ τῆς πρὸ τοῦ 110 π.Χ. ἐποχῆς, ἀφοῦ εὐρίσκομεν ἀναφορὰν εἰς αὐτὸ ἐν Ἰωβηλ. 4,17· 21.

Τὸ Βιβλίον τῶν Ὁραμάτων (κεφ. 83-90) δὲν προέρχεται, κατὰ τὸν Charles, ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ συγγράψαντος τὰ κεφ. 6-36. Περιλαμβάνει δύο δράματα τοῦ Ἐνώχ: Ἐν τῷ πρώτῳ (κεφ. 83-84) ὁ λόγος εἶναι περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῷ Κατακλυσμῷ. Ἐν τῷ δευτέρῳ δίδεται ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς καταβολῆς αὐτοῦ μέχρι τῆς μεσσιανικῆς βασιλείας. Τὸ κόμμα τῶν Chasidim εἰκονίζεται αὐτόθι ἐν εἰδει προβάτων (90,6), τὰ ὁποῖα εἶναι ὀργανωμένα εἰς διακεκριμένην μερίδα. Τινὰ ἐκ τῶν προβάτων φέρουν κέρατα, συμβολίζοντα ἐν τῇ καθόλου συναφείᾳ τὴν στρατιωτικὴν ἐπαναστατικὴν δύναμιν τῶν Μακκαβαίων. Ἡ ἔξαρσις τῆς δυνάμεως ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, πιθανῶς Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου, ὀδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ τμήμα τοῦτο πρέπει νὰ ἐγράφη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἡγέτου ἐν ἔτει 161 π.Χ.

Τὰ κεφ. 93,1-10· 91,12-17 διακρίνονται συνήθως ὡς αὐτοτελῆς ἐνότης καὶ τιτλοφοροῦνται α' Ἀποκάλυψις τῶν Ἑβδομάδων». Ἡ ἱστορία ἐν αὐτοῖς διαιρεῖται εἰς δέκα ἑβδομάδας, ἐξ ὧν αἱ ἑπτὰ ἤδη παρῆλθον. Ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἐπικρατεῖ ἡ ἀποστασία ἀπὸ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Νόμον Αὐτοῦ, περὶ τὸ τέλος δὲ αὐτῆς οἱ δίκαιοι λαμβάνουν ἑπταπλασίαν τὴν γνῶσιν τῆς κτίσεως. Ἐν τῇ ὀγδῷ περιγράφεται ἡ ἐπικράτησις τῶν δικαίων ἐπὶ τῶν ἀδίκων, ἐν τῇ ἐνάτῃ θὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ δικαία Κρίσις τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν ἀθέων καὶ ἀποστατῶν, ἐν δὲ τῇ δεκάτῃ ἡ καταδίκη τῶν πεπτωκότων ἀγγέλων καὶ ἡ ἐμφάνισις τοῦ καινοῦ οὐρανοῦ. Ταῦτα θὰ ἀκολουθήσῃ ἡ αἰωνία εὐδαιμονία τῶν δικαίων. Καὶ τὸ τμήμα τοῦτο κατάγεται πιθανώτατα ἐκ τῆς μακκαβαϊκῆς περιόδου.

Τὸ βιβλίον τῶν Παραινέσεων (κεφ. 91-104, ἐξαιρέσει τῆς Ἀποκαλύψεως τῶν Ἑβδομάδων) περιλαμβάνει παραινέσεις καὶ προτροπὰς τοῦ Ἐνώχ πρὸς τὰ τέκνα του μετὰ συνεχοῦς ἀναφορᾶς εἰς τὰ ἔσχατα, ὅποτε οἱ ἄδικοι θὰ τιμωρηθοῦν καὶ οἱ δίκαιοι θὰ ἀμειφθοῦν. Ἐνῶ εἰς τὸ προηγούμενον τμήμα οἱ Μακκαβαῖοι ἦσαν οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς ἐθνικῆς προσπαθείας καὶ οἱ φίλοι τῶν εὐσεβῶν (Chasidim), ἐνταῦθα ἔχουν συνασπισθῆ μετὰ τῶν Σαδδουκαίων ἐναν-

τίον τοῦ κόμμματος τῶν Φαρισαίων. Διὰ τοῦτο ὁ Charles χρονολογεῖ τὸ τμήμα τοῦτο ἐν τῇ περιόδῳ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ρήξεως μεταξὺ Ἰωάννου Ὑρκανοῦ καὶ Φαρισαίων (109 π.Χ.) μέχρι τῆς ἀνόδου τῆς ἡρωδιανῆς δυναστείας (40 π.Χ.).

Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Charles χρονολογήσεως τῶν διαφόρων τμημάτων τοῦ Βιβλίου βλ. *Apostypha...*, σελ. 170-171. Πρέπει νὰ δεχθῆ τις ὅτι τὰ τμήματα αὐτὰ τοῦ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ ἐπὶ τι διάστημα ἐκυκλοφόρησαν ἀνεξαρτήτως καὶ αὐτοτελῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἐνώχ. Μετὰ ταῦτα ἠνώθησαν εἰς ἓν εἶδος Πεντατεύχου. Τὰ εἰσαγωγικά κεφ. 1-5 θεωροῦνται ὑπὸ πολλῶν ὡς ἔργον τοῦ ἐκδότου. Τὰ νοαχικά κεφ. 106-107, καθὼς καὶ τὰ ἀνεξάρτητα κεφ. 105 καὶ 108 κλείουν τὸ βιβλίον.

Εἶναι φανερόν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἐνώχ ἐκυκλοφόρησεν ὀλόκληρος σειρά ἔργων ἀποκαλυπτικοῦ περιεχομένου, τινὰ τῶν ὁποίων γνωρίζομεν, καθὼς καὶ ἄλλων, τὰ ὅποια δὲν γνωρίζομεν. Ἐτέθη, ἐπομένως, τὸ ἐρώτημα διατὶ ἡ σύνδεσις τῆς φιλολογίας αὐτῆς πρὸς τὴν μορφήν τοῦ Ἐνώχ. Ἐν τῇ Ἰσραηλιτικῇ καὶ Ἰουδαϊκῇ παραδόσει, ἥτις ἀπεκρυσταλλώθη ἐν Γεν. 5,18 ἐξ. ὁ Ἐνώχ, ἔβδομος ἀπὸ Ἀδάμ, υἱὸς τοῦ Ἰάρεδ καὶ πατὴρ τοῦ Μαθουσαλά, ἔζησεν ἐπὶ τῆς γῆς 365 ἔτη «καὶ εὐηρέστησεν Ἐνώχ τῷ Θεῷ καὶ οὐχ εὐρίσκειτο, ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός». Ἐν Σοφία Σειράχ ἀναφέρεται ὅτι «οὐδὲ εἰς ἐκτίσθη ὁ Ἐνώχ ἐπὶ τῆς γῆς» (49,14), τονίζεται δὲ ὅτι ὁ Ἐνώχ «εὐηρέστησε Κυρίῳ καὶ μετετέθη», κατὰ μὲν τοὺς Ο' καὶ τὸν Φίλωνα (Περὶ Ἀβραάμ 3,17-19) «ὑπόδειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς», κατὰ δὲ τὸ ἑβραϊκὸν «ὑπόδειγμα γνώσεως εἰς ὅλας τὰς γενεάς» (44,16). Παρ' Ἰεζεκιήλ (14,14 καὶ 28,3) ὁ Ἐνώχ (οὐχι ὁ Δανιήλ) συναριθμεῖται ὡς σοφὸς μετὰ τοῦ Νῶε καὶ τοῦ Ἰῶβ (T.K. Cheyne, Ἡ Ὁρησκευτικὴ Ζωὴ τῶν Ἰουδαίων μετὰ τὴν Ἐξορίαν, Ἀθῆναι, 1930, σελ. 95). Ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῇ μνημονεύεται ὅτι «πίστει Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ἠύρισκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός» (11,5), ἐν δὲ τῇ ἐπιστολῇ Ἰούδα στιχ. 14 ὁ Ἐνώχ θεωρεῖται προφήτης καὶ τὸ βιβλίον του παρατίθεται ὡς προφητικὸν διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἐπροφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἔβδομος ἀπὸ Ἀδάμ Ἐνώχ, λέγων· Ἰδοὺ ἦλθεν Κύριος ἐν ἀγίαις μυριάσιν αὐτοῦ...» — εἰλημμένου ἐκ τοῦ Ἐνώχ 1,9 ἐξ. Περὶ τῆς ἐνοίας τοῦ χωρίου τούτου βλ. τὰ ὑπομνήματα J. Moffat, *The General Epistles*, Harper and Bros, N. York and London, σελ. 240-41· Παν. Τρεμπέλα, Ὑπομν. εἰς τὴν πρὸς Ἑβρ. καὶ τὰς Ἑπτὰ Καθολ. Ἐπιστολάς, Ἀθῆναι, 1941, σελ. 443. Κατὰ τὸν Ἰώσηπον (Ἀρχαιολ. I, 166-68), ὡς καὶ κατὰ τοὺς Εὐπόλεμον καὶ Ἀρτάπανον (παρ' Εὐσεβίῳ, Εὐαγγ. Προπαρασκευὴ IX 17-18), ὁ Ἐνώχ ἐμύσησε τοὺς Χαλδαίους εἰς τὴν Ἀστρονομίαν, ὁ Ἀβραάμ μετέδωκε ταύτην ἀκολούθως εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς Φοίνικας, τοὺς διδασκάλους τῶν Ἑλλήνων, γενικώτερον δὲ κατὰ τὴν παράδοσιν αὐτὴν ὁ Ἐνώχ ἐφεῦρε τὴν γραφὴν καὶ τὰς ἐπιστήμας, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκαλλιέργησε τὴν ἐπιστήμην τῶν ἀστέρων.

Περὶ τῆς μορφῆς τοῦ Ἐνώχ ὡς μυσταγωγοῦ εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ ὡς προφήτου τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν βλ. ἡμετ. συγγραφῆν, "Ἐνθ' Ἀνωτ., σελ. 13 ἔξ. Ἐν τῷ παρόντι σημειοῦμεν μόνον τὰ κύρια πορίσματα τῆς ἐρεῦνης ταύτης. Εἶναι φανερόν ὅτι εἰς τὸ Βιβλίον τοῦ Ἐνώχ συγχωνεύονται δύο παραδόσεις, τοῦ μύστου τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ προφήτου, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Ἡ πρώτη εἶναι προῖον τῆς ἐπαφῆς τοῦ Ἰουδαίου μετὰ τὴν ἐπιστήμην τῶν πέριξ λαῶν. Δὲν θεωρεῖται καθόλου ἀπίθανος ὑπὸ τινων ἐρευνητῶν ἢ ἐν Παλαιστίνῃ λειτουργία Χαλδαϊκῶν σχολῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις ἀπεκρούετο ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν Ἰουδαίων ὅτι μόνον ἐν τῷ Νόμῳ ὑπάρχει τὸ ταμεῖον τῆς σοφίας. Πρέπει, ἐν γένει, νὰ υποθέσωμεν ὅτι κατὰ τὸν ἀγῶνα των πρὸς τὴν θύραθεν σοφίαν οἱ Ἰουδαῖοι συγγραφεῖς παρελάμβανον πολλάκις ξένα στοιχεῖα, μὴ θίγοντα τὸν πυρῆνα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκευτικῆς παραδόσεως. Κείμενα τοῦ Ἐνώχ ὡς τὸ ἐν 93,11 ἔξ., ὁλόκληρον περίπου τὸ Ἀστρονομικὸν τμήμα τοῦ βιβλίου (κεφ. 72-82), καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν δι' ἀποκαλυπτικὸν ἔργον γεγονός, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῶν κεφ. 1-5, ὁ ὁποῖος εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ ὁ ἐκδότης τοῦ ἔργου ἐν τῷ συνόλῳ του, ὁρμᾶται ἐκ τῆς ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ ἱστορίᾳ κρατουμένης νομοτελείας, διὰ νὰ καιηγορήσῃ τοὺς συγχρόνους του ἐπὶ ἀποστασία, εἶναι ἐνδεικτικὰ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Ἰουδαίου διὰ τὴν γνῶσιν τῆς φύσεως. Βεβαίως, ὁ καθόλου παλμὸς τοῦ ἔργου εὐρίσκεται εἰς τὴν περὶ τῶν ἐσχάτων διδασκαλίαν. Ὁριομένη, ὅμως, μέρη ἢ στοιχεῖα αὐτοῦ ὡς τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα, ἢ ἐνασχόλησις τοῦ Ἐνώχ μετὰ τῶν διαδρομῶν τῶν ἀστέρων, τὴν προέλευσιν τῶν ἀνέμων κ.τ.τ. ἐμφανίζεται ὡς θέμα ἀνεξάρτητον τῶν ἐσχάτων, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἄγγελος Οὐριήλ ξεναγεῖ τὸν Ἐνώχ καὶ ἀποκαλύπτει τὰ πάντα εἰς αὐτόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐρευνηταὶ τινες ἀνάγουν μέρη τινὰ τοῦ Ἐνώχ, ὡς τὸ Ἀστρονομικόν, εἰς παλαιότερους τοῦ β' π.Χ. αἰῶνος χρόνους, καὶ τὴν προέλευσιν αὐτῶν εἰς προσαδδουκαϊκοὺς ἢ σαδδουκαϊκοὺς ἱερατικοὺς κύκλους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὑπὲρ τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν φαρισαϊκὴν παράδοσιν, ἥτις ἦτο ὑπὲρ τοῦ σεληνιακοῦ.

Τὸ εἶδος τοῦτο σοφίας τοῦ Ἐνώχ βαίνει παραλλήλως πρὸς τὸ ἕτερον εἶδος σοφίας, τοῦ ὁποῖου προστάτης καὶ πάτρων ἐθεωρήθη ὁ Σολομών. Ἡ σοφία τῆς σχολῆς, ὡς θὰ ἐλέγομεν, τοῦ Σολομῶντος ἐνδιεφέρετο διὰ τὸ ἄτομον, οὐχὶ διὰ τὸ ἔθνος, εἶχε δὲ διὰ τοῦτο χαρακτῆρα καθολικόν· ἀντέδρασε κατὰ τοῦ μεταίχμαλωσιακοῦ νομιμοῦ καὶ ἐταύτισε τελικῶς τὸν Νόμον πρὸς τὴν θρησκείαν ἐν γένει καὶ μάλιστα πρὸς τὴν ἀληθῆ πρακτικὴν σοφίαν. Δὲν συνεχίζουν ταύτην τὰ προφητικὰ θέματα, προδίδει δὲ ἐπαφὴν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν νοοτροπίαν καὶ σοφίαν. Εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἰουδαϊκῆς κοινωνίας ὑπῆρχε μία ἀνωτέρα τάξις, συνδεδεμένη διὰ πολλῶν νημάτων πρὸς τὸν σύγχρονον αὐτῆς πολιτισμόν. Εἰς τὰς σκέψεις τῆς τάξεως ταύτης ἐκυριάρχει ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ἡ ἄσπλαχνος διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις διδασκαλία περὶ ἀνταποδόσεως ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ. Ἐπρόκειτο ἐνίοτε περὶ ἀνθρώπων σκεπτομένων, οὐ-

δύλως ὅμως συγκλονιζομένων ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἁμαρτίας, ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας ἢ ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους εἰς τοὺς ξένους. Ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀπολύτρωσις δὲν ἦτο τὸ αἷτημα αὐτῶν, διότι ἠσθάνοντο ἀνέτως ἐν τῇ παρουσίᾳ καταστάσει των. "Ὅ,τι ἐχρειάζοντο ἦτο φρόνησις καὶ σύνεσις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ζωῆς, ὥστε νὰ μὴ πίπτῃ τις εἰς τὰς ἐνέδρας ταύτης. Οἱ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σολομώντος συγγράψαντες σοφιολόγοι τῆς Π. Διαθήκης ἐπιδιώκουν διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ χαλιναγωγήσουσιν τὴν τάσιν αὐτῆν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐντάξουσιν αὐτὴν ἐντὸς τῆς θρησκευτικῆς τοῦ Ἰσραὴλ παραδόσεως.

Τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς σοφιολογικῆς γραμματείας εἶναι χρήσιμα οὐ μόνον διὰ νὰ διακρίνωμεν τὴν σολομώντιον σοφίαν τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴν σοφίαν τῆς φύσεως παρ' Ἐνώχ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν διαλεκτικὴν σχέσιν τῆς ἐσχατολογικῆς προφητικῆς σοφίας τῶν ἀποκαλυπτικῶν συγγραφέων ἔναντι μιᾶς ἐγκοσμιοκρατικῆς, ἐλληνοκινήτου μᾶλλον, πρακτικῆς σοφίας τῆς ἐλληνιζούσης ἀριστοκρατικῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως.

Ἐνώχ, ὡς ἐσχατολογικὴ προφητικὴ μορφή, παρουσιάζει, εἰς τὴν ἔρευναν περισσότερα προβλήματα ἀπὸ τὸν Ἐνώχ ὡς μύστην τῆς ἐπιστήμης. Εἰς τὰ Εὐαγγέλια ἐμφανίζονται ὡς ἐσχατολογικαὶ προφητικαὶ μορφαὶ ὁ Ἥλιος καὶ ὁ Μωϋσῆς (Ματθ. 11,14· 16,14· 17,3 ἐξ. 27,47, καὶ τὰ παράλλ. αὐτῶν Λουκ. 1,17· Ἰω. 1,21· 25· ἐπίσης Ἀποκάλ. 11,3 ἐξ.). Ὡς τοιαύτη μορφή οὐδαμοῦ ἐμφανίζεται ὁ Ἐνώχ, τοῦτο δὲ εἶναι οὐχὶ ἄνευ σημασίας, ἀν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀποστόλων εὐρεῖαν γνῶσιν τοῦ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ, ὡς διαπιστοῦται ἐκ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Qumran εὐρεθέντων ἀποσπασμάτων. Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἐνώχ παρουσιάζει τὸν Ἐνώχ ὡς ἐσχατολογικὴν τινὰ προφητικὴν μορφήν. Ἡ μελέτη τῆς προελεύσεως αὐτοῦ τοῦ «τύπου» ὠδήγησε τοὺς ἐρευνητὰς εἰς διαφόρους ὑποθέσεις. Οἱ παλαιότεροι συνεσχέτισαν τὸν Ἐνώχ πρὸς τὸν βαβυλώνιον Enmeduranki, ἐνῶ οἱ νεώτεροι πρὸς τὴν ἱρανικὴν διδασκαλίαν περὶ Πρώτου Ἀνθρώπου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κατέστησε δυνατόν ὁ μεσιτικός μεταξὺ Θεοῦ καὶ κόσμου χαρακτήρ τῆς δραστηριότητος τοῦ Ἐνώχ καὶ ἡ ἀνάληψις αὐτοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὡς Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου (τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὑποστηρίζουν ἐρευνηταὶ ὡς οἱ Bousset, Kraeling, Rudold Otto, Odeberg, Sjöberg. κ.ά.). "Ἄλλοι προσεπάθησαν νὰ συνδέσουσιν τὴν περὶ Πρώτου Ἀνθρώπου ἱρανικὴν θεολογίαν πρὸς τὴν περὶ ἡλιακοῦ Θεοῦ ὑπόθεσιν ("Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὁ Ἐνώχ ἔζησε 365 ἔτη, ὅσαι δηλ. εἶναι αἱ ἡμέραι τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους). Τοιουτοτρόπως ὁ H. L. Jansen (Die Henochgestalt. Eine vergleichende religionsgeschichtliche Untersuchung, Oslo 1939) θεωρεῖ, ἐσφαλμένως, τὸ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ ὡς διήγησιν περὶ τῶν τυχῶν τοῦ ἥρωος, διακρίνει δὲ ἐν αὐτῷ δύο παραδόσεις, μίαν περὶ γῆνιου καὶ ἑτέραν περὶ ὑπεργῆνιου Ἐνώχ. Ὁ γῆνιος Ἐνώχ συνδυάζει, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προφήτου τῆς κρίσεως καὶ τῆς σωτηρίας μετ' ἐκείνων τοῦ χαλδαίου σοφοῦ. Ὡς ὑπεργῆνιη μορφή ὁ Ἐνώχ εἶναι μεσίτης

δόλως ὅμως συγκλονιζομένων ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἀμαρτίας, ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας ἢ ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους εἰς τοὺς ξένους. Ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀπολύτρωσις δὲν ἦτο τὸ αἷτημα αὐτῶν, διότι ἠσθάνοντο ἀνέτως ἐν τῇ παρούσῃ καταστάσει των. "Ὅ,τι ἐχρειάζοντο ἦτο φρόνησις καὶ σύνεσις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ζωῆς, ὥστε νὰ μὴ πίπτῃ τις εἰς τὰς ἐνέδρας ταύτης. Οἱ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σολομῶντος συγγράψαντες σοφιολόγοι τῆς Π. Διαθήκης ἐπιδιώκουν διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ χαλιναγωγῆσουν τὴν τάσιν ταύτην, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐντάξουν αὐτὴν ἐντὸς τῆς θρησκευτικῆς τοῦ Ἰσραὴλ παραδόσεως.

Τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς σοφιολογικῆς γραμματείας εἶναι χρήσιμα οὐ μόνον διὰ νὰ διακρίνωμεν τὴν σολομώντιον σοφίαν τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴν σοφίαν τῆς φύσεως παρ' Ἐνώχ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν διαλεκτικὴν σχέσιν τῆς ἐσχατολογικῆς προφητικῆς σοφίας τῶν ἀποκαλυπτικῶν συγγραφέων ἔναντι μιᾶς ἐγκοσμοκρατικῆς, ἐλληνοκινήτου μᾶλλον, πρακτικῆς σοφίας τῆς ἐλληνιζούσης ἀριστοκρατικῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως.

Ὁ Ἐνώχ, ὡς ἐσχατολογικὴ προφητικὴ μορφή, παρουσιάζει, εἰς τὴν ἔρευναν περισσότερα προβλήματα ἀπὸ τὸν Ἐνώχ ὡς μύστην τῆς ἐπιστήμης. Εἰς τὰ Εὐαγγέλια ἐμφανίζονται ὡς ἐσχατολογικαὶ προφητικαὶ μορφαὶ ὁ Ἡλίας καὶ ὁ Μωϋσῆς (Ματθ. 11,14· 16,14· 17,3 ἐξ. 27,47, καὶ τὰ παράλλ. αὐτῶν Λουκ. 1,17· Ἰω. 1,21· 25· ἐπίσης Ἀποκάλ. 11,3 ἐξ.). Ὡς τοιαύτη μορφή οὐδαμοῦ ἐμφανίζεται ὁ Ἐνώχ, τοῦτο δὲ εἶναι οὐχὶ ἄνευ σημασίας, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀποστόλων εὐρεῖαν γνῶσιν τοῦ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ, ὡς διαπιστοῦται ἐκ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Qumran εὐρεθέντων ἀποσπασμάτων. Τὸ Βιβλίον τοῦ Ἐνώχ παρουσιάζει τὸν Ἐνώχ ὡς ἐσχατολογικὴν τινα προφητικὴν μορφήν. Ἡ μελέτη τῆς προελεύσεως αὐτοῦ τοῦ «τύπου» ὠδήγησε τοὺς ἐρευνητὰς εἰς διαφόρους ὑποθέσεις. Οἱ παλαιότεροι συνεσχέτισαν τὸν Ἐνώχ πρὸς τὸν βαβυλώνιον Enmeduranki, ἐνῶ οἱ νεώτεροι πρὸς τὴν Ἰρανικὴν διδασκαλίαν περὶ Πρώτου Ἀνθρώπου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κατέστησε δυνατὸν ὁ μεσιτικὸς μεταξὺ Θεοῦ καὶ κόσμου χαρακτήρ τῆς δραστηριότητος τοῦ Ἐνώχ καὶ ἡ ἀνάληψις αὐτοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὡς Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου (τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὑποστηρίζουν ἐρευνηταὶ ὡς οἱ Bousset, Krae-ling, Rudold Otto, Odeberg, Sjöberg. κ.ἄ.). Ἄλλοι προσεπάθησαν νὰ συνδέσουν τὴν περὶ Πρώτου Ἀνθρώπου Ἰρανικὴν θεολογίαν πρὸς τὴν περὶ ἡλιακοῦ Θεοῦ ὑπόθεσιν ("Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὁ Ἐνώχ ἔζησε 365 ἔτη, ὅσαι δηλ. εἶναι αἱ ἡμέραι τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους). Τοιούτῳτρόπως ὁ H. L. Jansen (Die Henochgestalt. Eine vergleichende religionsgeschichtliche Untersuchung, Oslo 1939) θεωρεῖ, ἐσφαλμένως, τὸ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ ὡς διήγησιν περὶ τῶν τυχῶν τοῦ ἥρωος, διακρίνει δὲ ἐν αὐτῷ δύο παραδόσεις, μίαν περὶ γῆτινου καὶ ἑτέραν περὶ ὑπεργῆτινου Ἐνώχ. Ὁ γῆτινος Ἐνώχ συνδυάζει, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προφήτου τῆς κρίσεως καὶ τῆς σωτηρίας μετ' ἐκείνων τοῦ χαλδαίου σοφοῦ. Ὡς ὑπεργῆτινη μορφή ὁ Ἐνώχ εἶναι μεσίτης

μεταξὺ Θεοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀγγέλων ἢ ἀνθρώπων ἀφ' ἑτέρου, καθὼς καὶ λυτρω-
τῆς ἐκ τοῦ Κατακλυσμοῦ.

Εἰς τὸ ἥδη μνημ. ἔργον ἡμῶν ἀναιροῦμεν ἀναλυτικῶς τὰς θεωρίας αὐτάς. Καθ' ἡμᾶς ἡ χρησιμότης αὐτῶν ἐγκριταί μόνον εἰς τὴν ἐπισήμανσιν τοῦ γενικωτέρου πνευματικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ πλαισίου τῆς περσικῆς καὶ ἑλληνικῆς περιόδου ἐν Παλαιστίνῃ, ὅποτε καὶ ἡ Ἀποκαλυπτικὴ ἀνεπτύχθη εἰς ἰδιαίτερον εἶδος. Ὡς πρὸς τὴν προέλευσιν τῆς μορφῆς τοῦ Ἐνώχ ὡς ἐσχατολογικοῦ προφήτου εἶναι καθ' ἡμᾶς ἀρκούντως διαφωτιστικὴ ἢ παράλληλος περίπτωσις τοῦ Νῶε, τοῦ Βαρούχ, τοῦ Ἑσδρα κ.κ. μορφῶν τῆς ἰσραηλιτικῆς καὶ ἰουδαϊκῆς ἱστορίας. Τμήματα ἐνὸς ἔργου τοῦ Νῶε, ἀπολεσθέντος, ἔχουν ἐνσωματωθῆ εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ἐνώχ διὰ τῆς ἀπλῆς ἀλλαγῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ Νῶε διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐνώχ. Ὁ Charles σημειοῖ ὅτι τὸ βιβλίον Νῶε «σαφῶς περιελάμβανε τὰ κεφ. 6-11· 54,7-55,2· 60· 65-69,25· 106-107» (Ἐνθ' Ἄνωτ., σελ. 163). Οὐ μόνον αἱ δύο μορφαὶ εἶναι συγγενεῖς ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς διδασκαλίας αὐτῶν δὲν ἦτο διὰ τοὺς Ἀποκαλυπτικούς διάφορον. Τὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ταξείδια τοῦ Ἐνώχ ἔχουν τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, ἣν ἔχουν αἱ διαβεβαιώσεις αὐτοῦ ὅτι «οὐ μὴ ἴδῃ εἰς ἀνθρώπων ὡς ἐγὼ ἴδον» (19,3) ἢ ἡ μεσιτεία αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἀποστατῶν ἀγγέλων. Πρόκειται περὶ τοῦ συνήθους μηχανισμοῦ, τοῦ τρόπου ἐκφράσεως τῶν ἀποκαλυπτικῶν συγγραφέων. Ἀλλὰ καὶ ἐν κεφ. 71, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Ἐνώχ ὀνομάζεται «ἀληθινὸς ἄνθρωπος», «ὁ γραμματεὺς τῆς δικαιοσύνης» καὶ ἐν στιχ. 14 «Ἰῖδς Ἀνθρώπου», ἀπλῶς χαιρετίζεται κατὰ τινὰ εἰς οὐρανοὺς ἄνοδον αὐτοῦ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπὶ γῆς κοινότητος τῶν δικαίων κατὰ τὰς ἐσχάτους ἡμέρας. Τὸ φιλολογικὸν πρόβλημα τοῦ κεφ. τούτου εἶναι δυσχερέστατον. Ὁ Charles δέχεται ὅτι πρὸ τοῦ στιχ. 14 ἐξέπεσε τι ἐκ τοῦ κειμένου, καὶ ὅτι, ἐν συνεχείᾳ, ἡ διόρθωσις ὑπὸ ἀντιγραφῆς τινὸς ἀπὸ τοῦ γ' εἰς τὸ β' προσ. ἐδημιούργησε τὴν σύγχυσιν μεταξὺ Ἐνώχ καὶ Ἰῖοῦ τοῦ Ἀνθρώπου (Ἐνθ' Ἄνωτ., σελ. 237). Ἐκ τῆς ἐπισταμένης τοῦ κειμένου τούτου ἀναλύσεως ἡμεῖς συνηγάγομεν τὰ ἀκόλουθα: α) Ἐκ τοῦ κειμένου ἔχει τι ἐκπέσει μεταξὺ τῶν στίχων 14 καὶ 15). β) Τὸ κεφ. 71 δὲν φαίνεται νὰ ἀφηγητῆ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἐνώχ ἀλλ' ἐν ἐκ τῶν ταξείδιων του εἰς τὸν οὐρανόν. Τὴν ἀνάληψιν ἀφηγεῖται τὸ κεφ. 70. Ἐν κεφ. 71 μόνον «τὸ πνεῦμα» τοῦ Ἐνώχ ἀναλαμβάνεται (71,1· 5· 6). γ) τὸ ταξείδιον τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς οἵανδήποτε ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν ἢ πρὸς ἀνάδειξιν αὐτοῦ εἰς προαιώνιον Ἰῖδν τοῦ Ἀνθρώπου. Τοιαῦτα στοιχεῖα δὲν φαίνεται ὅτι ἔχουν θέσιν εἰς ἐν ἔργον παλλόμενον ἐκ τῆς βαθυτάτης συνειδήσεως τῆς ἱστορικῆς τύχης τῶν «δικαίων» εἰς χεῖρας τῶν ἀντιθέων ἔθνικῶν καὶ τῶν ὁμοθρήσκων ἀποστατῶν, καθὼς καὶ ἐκ τῆς βεβαιότητος περὶ τῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ δικαίωσεως καὶ σωτηρίας τῶν πρώτων, ὀριστικῆς δὲ καταδίκης τῶν δευτέρων.

Καὶ ἐν ταῖς Ἀποκαλύψεσι τοῦ Βαρούχ καὶ τοῦ Ἑσδρα ἀποδίδονται εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους ἰδιότητες ὡς αἱ τοῦ Ἐνώχ. Ἐν Ἀποκ. Ἑσδρα 14,6

ἀναγιγνώσκομεν: «Τοὺς λόγους ἐκείνους θὰ δημοσιεύσης, ἀλλὰ τούτους θὰ τηρήσης μυστικούς... Διότι θὰ ὑψωθῆς ἐκ μέσου τῶν ἀνθρώπων, ἐφεξῆς δὲ θὰ διαμένῃς μετὰ τοῦ Υἱοῦ μου καὶ μετὰ τῶν ὁμοίων πρὸς σέ, μέχρι τοῦ τέλους τῶν καιρῶν». Καὶ ἐν στίχ. 49 βεβαιοῦται ὅτι, πράγματι, ὁ Ἐσδρας «ἠρπάγη καὶ ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸν τόπον τῶν ὁμοίων πρὸς αὐτόν, μετὰ τὴν συγγραφὴν ὅλων αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Καὶ καλεῖται ὁ Γραμματεὺς τῆς γνώσεως τοῦ ὑψίστου εἰς τὸν αἰῶνα». Ἐξ ἄλλου, ὁ Βαροὺχ τηρεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ζῶν μέχρι τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν, ὅποτε διαδραματίζει ρόλον τινά: «Διότι σύ, βεβαίως, θὰ ἀναχωρήσης ἐκ τῆς γῆς ταύτης, οὐχὶ διὰ νὰ ἀποθάνῃς, ἀλλὰ διὰ νὰ τηρηθῆς μέχρι τῆς πληρώσεως τῶν καιρῶν» (76,2 καὶ 25,1)· «ἐπειδὴ ἐξεπλάγης διὰ τὰ συμβάντα ἐπὶ τὴν Σιών, ἀσφαλῶς θὰ τηρηθῆς μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ὥστε νὰ δώσης μαρτυρίαν» (13,3). Ὡστε οὐ μόνον ἡ μορφή τοῦ Ἐνώχ, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι μορφαὶ τῆς ἀποκαλυπτικῆς φιλολογίας, ἀναλόγως τῆς ἐν τῇ Π.Δ. καὶ παρὰ τῷ λαῷ περὶ αὐτῶν παραδόσεως, ἔτυχον τῆς αὐτῆς ἐπεξεργασίας καὶ μεταχειρίσεως παρὰ τῶν ἀποκαλυπτικῶν συγγραφέων, προκειμένου νὰ γίνουσι φορεῖς — καὶ οὐδὲν πλέον τούτου — τῶν ἰδίων αὐτῶν κηρυγμάτων περὶ τοῦ μέλλοντος, περὶ τῆς σωτηρίας τῶν δικαίων καὶ περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἐθνικῶν καταπιεστῶν καὶ τῶν ἀποστατῶν τοῦ Ἰσραήλ. Δὲν ἀποτελεῖ τὸ κεντρικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ μύθου ἡ προσωπικὴ ἱστορία καὶ τύχη τῆς μορφῆς, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας φέρει μία ἀποκάλυψις. Ὁ Ἐνώχ π.χ. καὶ τὰ ταξιδιά του δὲν εἶναι παρὰ τὸ πνεῦμα «τῶν δικαίων», οἱ ὅποιοι ἐναγωνίως ἀναζητοῦν νὰ μάθουσι πάντα τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν, ὥστε νὰ δείξουσι ἐγκαρτέρησιν εἰς τὸ παρὸν καὶ νὰ διατηρήσουσι τὴν ἐλπίδα των δι' ἐν καλύτερον μέλλον· αὐτοὶ κατ' οὐσίαν ταξειδεύουσι, αὐτοὶ ἀναβαίνουν καὶ καταβαίνουν, αὐτοὶ ἐξυμνοῦνται καὶ δοξάζονται.

Ἐν συμπεράσματι, θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι, ἐντὸς τῆς πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας, τῆς δημιουργηθείσης εἰς ὠρισμένους ἰουδαϊκοὺς κύκλους μετὰ τὴν περσικὴν ἐν Παλαιστίνῃ κατοχὴν, ἡ ἀποκαλυπτικὴ μυθολογικὴ μορφή τοῦ Ἐνώχ, μυσταγωγῶν εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς φύσεως καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν γνῶσιν τῶν πραγμάτων τοῦ τέλους, δὲν ἐκφράζει οἰανδήποτε μεταφυσικὴν καὶ ὑπερβατικὴν ἐν ἐλληνιστικῇ ἐννοίᾳ διδασκαλίαν περὶ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὴν γνωστὴν βιβλικὴν προοπτικὴν περὶ τῆς ἐν τέλει σωτηρίας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς τιμωρίας τῶν καταπιεστῶν αὐτοῦ.

2. Γλῶσσα, Κείμενον, Ἐπίδρασις τοῦ Ἐνώχ ἐπὶ τῆς Κ.Δ., ἐπὶ τῆς ἰουδαϊκῆς καὶ χριστιανικῆς γραμματείας καθόλου.

Ὅτι τὸ ἔργον ἐγράφη ἀρχικῶς εἰς τὴν ἐβραϊκὴν εἶναι παρὰ πάντων δεκτόν. Τινὲς ὑπεστήριξαν τὴν ἀποψιν περὶ ἀραμαϊκοῦ πρωτοτύπου. Ὁ Charles (Apcrypha..., σελ. 171-177) προσεπάθησε νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ἀρχικὴ γλῶσσα τῶν

κεφ. 6-36 ἦτο ἡ ἀραμαϊκὴ, ἡ δὲ τῶν κεφ. 1-5 καὶ 37-104 ἡ ἑβραϊκὴ. Σημειωθῆτω ὅτι ὁ αὐτὸς ἐρευνητὴς εὑρε ποικίλα μέτρα εἰς ἐκτεταμένον τμήμα τοῦ Βιβλίου. Τὰς θεωρίας ταύτας τῶν ἐρευνητῶν περὶ τῆς ἀρχικῆς γλώσσης τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ ἤλθον νὰ ἐπιβεβαιώσουν αἱ ἀνακαλύψεις παρὰ τὴν Ν. Θάλασσαν. Εἰς τὸ Σπήλαιον I τοῦ Qumran εὑρέθησαν ἀποσπάσματα τοῦ Ἐνώχ. Τὰ δύο ἐξ αὐτῶν ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ κεφ. 8,4-9,4, ἕτερον δὲ εἰς τὸ κεφ. 106. Εἰς τὸ Σπήλαιον 4 εὑρέθησαν, μεταξὺ ἄλλων, ὁκτὼ ἀποσπάσματα τοῦ Ἐνώχ ἀραμαϊστί. Πέντε ἐξ αὐτῶν περιέχουν ἀποσπάσματα τῶν κεφ. 1-36 καὶ 83-90· τὰ λοιπὰ τέσσαρα ἀποσπάσματα τῶν κεφ. 72-82. Ἔτερον μικρὸν ἀπόσπασμα ἀναφέρεται εἰς τὸ τελευταῖον τμήμα τοῦ Ἐνώχ. «Τὸ ἀραμαϊκὸν κείμενον παρουσιάζει πολλὰς ἐκτενέστερον καί, εἰς τὸ ἀστρονομικὸν τμήμα, πλέον κατανοητὸν ἢ αἱ λοιπαὶ ἀποδόσεις αὐτοῦ. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα κατὰγονται ἐκ τοῦ β' π.Χ. αἰῶνος» (Denis, Introduction, σελ. 24-25).

Τὸ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ σώζεται πλήρες μὲν μόνον εἰς τὴν αἰθιοπικὴν, ἀποτελεῖ μάλιστα τμήμα τῆς Βίβλου τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ἀποσπάσμασι δὲ εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν λατινικὴν. Ἐκ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως σώζεται μόνον βραχυτάτον ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ κεφ. 106 (βλ. F. Martin, *Le Livre d' Hénoch, traduit sur le texte éthiopien*, Paris, 1906, σελ. 278-80). Ἐκ τῶν ἑλληνικῶν μεταφράσεων τοῦ Ἐνώχ σώζονται στίχοι μὲν τινες (89,42-49) εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. gr. 1809 χειρόγραφον τοῦ Βατικανοῦ, μεγάλα δὲ ἀποσπάσματα τοῦ βιβλίου παρὰ Συγκέλλου, εἰς πάπυρον τινα τοῦ μουσείου Gizeh τοῦ Καΐρου, καὶ εἰς ἕτερον πάπυρον, κτῆμα σήμερον κατὰ ἐν μέρος τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Michigan καὶ κατ' ἄλλο τῆς συλλογῆς Chester-Beatty. Αἱ ἐξ ἑλληνικῆς μεταφράσεως παραθέσεις εἰς τὴν Χρονογραφίαν τοῦ Γεωργίου Συγκέλλου (ἐκδ. G. Dindorf, ἐν Corp. Scr. Hist. Byz., 2 τόμ., Bonn, 1829) εἶναι σημαντικαί: κεφ. 6,1-9,4· 8,4-10,14 (τὸ κεφ. 8,4-9,4 παρατίθεται δις): 15,8-16,1. Ὁ πάπυρος τοῦ Gizeh ἐγράφη εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὸν β' αἰῶνα μ.Χ., ἐδημοσιεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ U. Bouriant (*Fragments grecs du Livre d' Enoch, dans «Mémoires...»*, Paris 1892) καὶ περιλαμβάνει τὰ κεφ. 20,2-21,9α, κεφ. 1,1-14,22α· 14,22β-κεφ. 32,6. Τὸ κείμενον τοῦτο, ἐντὸς παπυρινίου βιβλιαρίου, εὑρέθη ἐν Akhmim, ἐντὸς χριστιανικοῦ τάφου, ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἀποκρύφων, σχετιζομένων πρὸς τὰ μετὰ θάνατον (Εὐαγγέλιον τοῦ Πέτρου, Ἀποκάλυψις Πέτρου). Ἐξ ἄλλου, τὸ κείμενον Chester Beatty συνίσταται ἐκ 14 φύλλων καὶ περιλαμβάνει τὰ κεφ. 97,6-104 καὶ 106-107 τοῦ (αἰθιοπ.) Ἐνώχ. Ταῦτα ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Cambell Bonner (*The Last Chapters of Enoch in Greek*, London, 1937). Ἡ σύγκρισις τῶν ἑλληνικῶν τούτων τύπων κειμένου τοῦ Ἐνώχ μετὰ τῶν ἀποδεικνύει ὅτι ἔχομεν πρὸ ἡμῶν δύο ἑλληνικὰς ἀναθεωρήσεις τοῦ κειμένου: τὴν τοῦ Συγκέλλου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν τοῦ κειμένου Gizeh, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ αἰθιοπικὴ μετάφρασις. Οἱ δύο τύποι ἔχουν κοινὸν πρόγονον. Δύο τινὰ μόνον πρέπει νὰ σημειωθῶν ἐνταῦθα, ὡς πρὸς τὸ

ἑλληνικὸν κείμενον : α) Ἡ ὑπὸ τοῦ Συγκέλλου ἐκπροσωπούμενη ἀναθεώρησις, ἡ ὁποία ἐνίοτε διορθοῖ καὶ ἐρμηνεύει τὸ κείμενον κατὰ τρόπον ἐλεύθερον, παρουσιάζει ἐν κείμενον πληρέστερον καὶ μίαν τάξιν κειμένου καλυτέραν τῆς τοῦ Gizeh. β) Ἀποτελεῖ ἐπιστημονικὸν consensus τὸ ὅτι ἡ αἰθιοπικὴ μετάφρασις στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως. Παρὰ τινων ὑποστηρίζεται σήμερον ἡ πιθανότης ἐξαρθήσεως τῆς αἰθιοπικῆς μεταφράσεως ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἀραμαϊκοῦ Ἐνώχ (βλ. παρὰ Denis, Introduction, σελ. 17 ἐξ.).

Ἡ αἰθιοπικὴ μετάφρασις εἶναι, ὡς ἤδη ἐσημειώθη, ἡ μόνη πλήρης μετάφρασις τοῦ βιβλίου, σώζεται δὲ εἰς 26 χειρόγραφα (τὰ ἀρχαιότερα ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 15ου αἰῶνος), εὐρισκόμενα εἰς διαφόρους βιβλιοθήκας τῆς Εὐρώπης (βλ. A. Dillmann, Liber Henoch Aethiopice..., Leipzig, 1851). Πλεῖστα ἐκ τῶν χειρογράφων τούτων εἶναι ἀντίγραφα τῆς αἰθιοπικῆς Βίβλου, ἐν τῇ ὁποία ὁ Ἐνώχ, ὡς κανονικὸν βιβλίον, τοποθετεῖται συνήθως ἀμέσως μετὰ τὸ βιβλίον τοῦ Ἰώβ. Ἡ μετάφρασις τῶν Γραφῶν ἀνάγεται εἰς τὸν 5ον αἰῶνα, ἐγένετο δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἄν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παρατήρησις τοῦ Beer (ἐν Kautzsch, Apocryphen..., σελ. 220), καθ' ἣν ὁ αἰθίοψ μεταφραστὴς ἐν κεφ. 1,1-32,6 ἀπέδωκεν ἐσφαλμένως ἢ ἀνεπαρκῶς τὸ 1/5 τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου, καὶ ἀναλογισθῇ τις τὸ ἀπλοῦν γεγονός ὅτι τὸ κείμενον τοῦ Ἐνώχ, κατὰ τὸ πλεῖστον, γνωρίζομεν ἐκ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ ἐντὸς τῆς χριστιανικῆς, ἑλληνικῆς καὶ αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἔχομεν πρὸ ἡμῶν πρόβλημα κειμένου ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Διαθηκῶν τῶν XII Πατριαρχῶν. Ἡ ὑπαρξίς χριστιανικῶν παρεμβολῶν εἰς τὸ βιβλίον εἶναι προφανής· μόνον περὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν ὑπάρχει διάστασις γνώμων. Τὸ δημοσιευθὲν π.χ. ὑπὸ τοῦ Bonner ἑλληνικὸν κείμενον τῶν τελευταίων κεφ. τοῦ Ἐνώχ δὲν περιλαμβάνει τὰ κεφ. 105 καὶ 108, δικαιωθέντων οὐκ ἐκείνων τῶν ἐρευνητῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου κειμένου εἶχον ἐκφράσει ἀμφιβολίας περὶ τῆς γνησιότητος τῶν κεφ. τούτων τῆς αἰθιοπικῆς μεταφράσεως. Γενικῶς, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ αἰθιοπικὴ μετάφρ. ὑπῆρξεν ἀποφασιστικὸν βῆμα εἰς τὴν ἐκχριστιάνισιν τοῦ ἔργου· τοιοῦτοτρόπως, δὲν ἦτο πλέον δύσκολος ἡ συμπερίληψις τοῦ Ἐνώχ ἐντὸς τῆς αἰθιοπικῆς Βίβλου. Τούτων δοθέντων, δὲν εἶναι, ἐξ ἄλλου, δυνατόν νὰ παραγνωρισθῇ ἡ παρατήρησις τοῦ Denis (Fragmenta..., σελ. 7): «...ὑπάρχουν περικοπαί, ἐν αἷς τὸ ἑλληνικὸν κείμενον εἶναι τόσον ἐφθαρμένον, ὥστε νὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ αἰθιοπικόν». Ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκδόσει ἡμεῖς παραθέτομεν εἰς μὲν τὸ Α' μέρος τὸ τυπωθὲν ὑπὸ τοῦ H. B. Swete κείμενον (ἐν The Old Testament in Greek, Cambridge, vol. III, 1912), διὰ δὲ τὸ τελευταῖον τμήμα τοῦ Βιβλίου τὰ ἑλληνικὰ ἀποσπάσματα, τὰ δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ C. Bonner. Παραλλήλως, ὅμως, πρὸς αὐτὰ καταχωροῦμεν τὰ παρὰ Συγκέλλω σωζόμενα κατὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς Χρονογραφίας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ G. Dindorf, καθὼς καὶ τὸ ἐν 19,3-20,9 παράλληλον ἑλλη-

νικὸν κείμενον ἐκ τοῦ παύρου Gizeh². Παρὰ Συγκέλλω, ἐν 8,4-9,4 ἔχομεν διπλῆν παράδοσιν τοῦ κειμένου, ἥτις σημειοῦται διὰ τῆς ἐνδειξέως Σύγκελλ.¹ καὶ Σύγκελλ.². Ἐπίσης ἐλληνιστὶ ἀποδίδεται εἰς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω σωζόμενα ἐλληνιστὶ τμήματα τοῦ Ἐνώχ ἀντιστοιχοῦν κείμενον τοῦ αἰθιοπικοῦ Ἐνώχ, ἐκτὸς βεβαίως τῶν κεφ. 33-97, διὰ τὰ ὁποῖα, ὡς ἤδη ἐσημειώθη, δὲν ἔχομεν ἕτερον κείμενον πλὴν τοῦ αἰθιοπικοῦ.

Δοθείσης τῆς τοιαύτης τοῦ κειμένου καταστάσεως, δέον, μεθ' ὧν τῶν ἐπιφυλάξεων ἀλλὰ καὶ μετ' ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος, νὰ δεχθῆ τις τὴν δῆλωσιν τοῦ Charles, καθ' ἣν «ὁ Ἐνώχ ἐπέδρασεν ἐπὶ τῆς Κ. Διαθήκης περισσότερον ἢ ὅποιονδῆποτε ἄλλο ἀπόκρυφον ἢ ψευδεπίγραφον ἔργον» (Apostrophe, σελ. 180). Ἀκολουθεῖ τὴν δῆλωσιν, εἰς παραλλήλους στήλας, μακρὸς κατάλογος παραλλήλων ἐκφράσεων ἐν τῇ Κ.Δ. καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἐνώχ, αἱ πολυαριθμότεραι καὶ ἴσως αἱ χαρακτηριστικώτεραι τῶν ὁποίων σχετίζονται μὲ τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἰδοὺ ὀλίγα παραδείγματα, ἐκτὸς τῆς γνωστῆς περιπτώσεως τῆς Ἐπιστ. Ἰούδα στιχ. 14: 1) Ἀ' Ἰωάν. 1,7 «περιπατεῖν ἐν τῷ φωτὶ» — Ἐνώχ 92,4 «περιπατεῖν ἐν αἰωνίῳ φωτὶ»· 2,8 «ἡ σκοτία παράγεται» — Ἐνώχ 68,5 «τὸ σκότος παρῆλθεν»· 2,15 «μη ἀγαπάτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ» — Ἐνώχ 108,8 «... καὶ ἀγαπησάντων μῆτε χρυσὸν μῆτε ἄργυρον μῆτε ἄλλο τι τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ...».

Ἀποκάλυψις 2,7 κ.ἀ. «τὸ δένδρον τῆς ζωῆς» — Ἐνώχ 25,4-6 «καὶ τοῦτο τὸ δένδρον εὐωδίας... καὶ ζωὴν πλείονα ζήσονται ἐπὶ γῆς...»· 3,5 «ἐν ἱματίοις λευκοῖς» — Ἐνώχ 90,31 «...ἐνδεδυμένοι ἐν λευκοῖς...»· 3,10 «τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς» — Ἐνώχ 37,5 «τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς»· 3,20 «...καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ» — Ἐνώχ 62,14 «Καὶ ὁ Κύριος τῶν Πνευμάτων θὰ διαμείνη ἐπ' αὐτῶν, καὶ μετ' ἐκείνου τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἀνθρώπου θὰ τρώγουν, θὰ κοιμῶνται καὶ θὰ ἐγείρονται διὰ παντός»· 9,1 «καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν...» — Ἐνώχ 86,1 «... καὶ ἰδοὺ ἀστὴρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ...» κ.ο.κ.

Α' Κορ. 6,11 «ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ» — Ἐνώχ 48,7 «...ἐν τῷ ὀνοματί του οὔτοι σώζονται»· Κολοσ. 2,3 «...ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι» — Ἐνώχ 46,3 «Αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου... αὐτὸς θὰ ἀποκαλύψῃ ὅλους τοὺς θησαυροὺς ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἶναι κεκρυμμένον»· Α' Θεσσ. 5,3 «...τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὀλεθρος ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ...» — Ἐνώχ 62,4 «τότε ὡδίνες θὰ ἔλθουν ἐπ' αὐτοὺς, ὅπως εἰς τὴν ὡδίνουσαν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἔχει δύσκολον τοκετόν...».

Ἐβρ. 4,13 «καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραχλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος» — Ἐνώχ 9,5 «καὶ πάντα ἐνώπιόν σου φανερά καὶ ἀκάλυπτα» καὶ πάντα σὺ ὄρας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃ κρυβῆναί σε δύναται» (Σύγκελλος). Πράξ. 10,4 «αἱ προσευχαί σου καὶ

αί ἐλεημοσύνη σου ἀνέβησαν εἰς μνημόβουνον ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ» — Ἐνώχ 99,3 «... νὰ ὑψώσετε τὰς προσευχὰς σας ὡς μνημόνιον, καὶ θέσατε αὐτὰς ὡς μαρτυρίαν ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων...» 17,31 «...μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισεν» — Ἐνώχ 41,9 «...διότι αὐτὸς ὀρίζει κριτὴν δι' ὅλους αὐτοὺς καὶ αὐτὸς κρίνει ὅλους αὐτοὺς ἐνώπιόν του», κ.ἄ.

Ἰωάνν. 5,22 «τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ Υἱῷ» — Ἐνώχ 69,27 «Ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης του καὶ πᾶσα ἡ κρίσις παρεδόθη εἰς αὐτόν» 14,2 «μοναὶ» — Ἐνώχ 39,4 «τόπος ἀναπαύσεως τῶν δικαίων». Λουκ. 18,7 «ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων ἡμέρας καὶ νυκτός» — Ἐνώχ 47,1· 2 «...θὰ ἀνέλθῃ ἡ προσευχὴ τῶν δικαίων..., ὥστε εἰς τοὺς δικαίους νὰ ἀποδοθῇ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀπαντοχὴ των νὰ μὴ εἶναι αἰωνία» 21,28 «...διότι ἐγγίξει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν» — Ἐνώχ 51,2 «...διότι ἐπλησίασεν ἡ ἡμέρα τῆς σωτηρίας αὐτῶν». Ματθ. 19,28 «...ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθήσεσθε καὶ αὐτοὶ ἐπὶ δώδεκα θρόνους» — Ἐνώχ 62,5 «... ὅταν ἴδουν ἐκεῖνον τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης του» ... 108,12 «... καὶ θὰ καθίσω ἕκαστον ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς τιμῆς των» 26,24 «καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος» — Ἐνώχ 38,2 «...Θὰ ἦτο καλὸν δι' αὐτοὺς νὰ μὴ εἶχον γεννηθῆν», κ.ἄ.

Μετὰ τὴν παρὰ τὸ Qumran ἀνακάλυψιν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ προχριστιανικοῦ ἐβραϊκοῦ κειμένου τοῦ Ἐνώχ εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀπόδοσις ὅλων τῶν παραλλήλων τούτων ἐκφράσεων εἰς τοὺς χριστιανοὺς μεταφραστάς καὶ ἀντιγραφεῖς τοῦ βιβλίου. Ἄλλωστε, σημαντικώτερον τυγχάνει τὸ παράλληλον τῆς πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας, ἐξ ἧς ἐγεννήθησαν αἱ ἐκφράσεις αὗται. Γενικῶς καὶ ἐν ἄκρᾳ συντομίᾳ δύναται ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ νὰ λεχθῆ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωμεν τὴν μορφήν τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως, καὶ διὰ τῆς μορφῆς τὸ νέον περιεχόμενον αὐτῆς, ἄνευ τῆς γνώσεως τῆς κοινῆς παρὰ τῷ Ιουδαϊκῷ λαῷ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ ἀποκαλυπτικῆς γλώσσης. Τὸ δὲ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ εἶναι τὸ ἀποκαλυπτικὸν ἐκεῖνο κείμενον, τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν καθιστᾷ εἰς ἡμᾶς γνωστὴν τὴν ἀποκαλυπτικὴν ταύτην γλῶσσαν. Ἡ Κ.Δ. ἔχει ἰδίαν διδασκαλίαν περὶ βασιλείας, περὶ Μεσσίου, περὶ ἀναστάσεως, περὶ δαιμόνων κτλ. Ἡ διδασκαλία τῆς, ὅμως, αὕτη ἔχει διατυπωθῆ εἴτε δι' ἀπορρίψεως, εἴτε διὰ διορθώσεως, εἴτε διὰ πληρώσεως ὑπὸ νέου περιεχομένου κρατούντων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων εἰκόνων, συμβόλων, ὄρων καὶ ἐκφράσεων. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι προφανὴς ἡ σπουδαιότης κειμένων ὡς ὁ Ἐνώχ διὰ τὴν κατανόησιν τῆς γλώσσης τῆς Κ.Δ.

Πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ ἀναγνώστου καὶ πρὸς ἀποφυγὴν οἰασθήποτε παρεξηγήσεως μνημονεύομεν, ἐν συνεχείᾳ, θέματά τινα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Κ.Δ. χωρίζεται ὡς δι' ἀβύσσου ἀπὸ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ:

α) Ἡ διάκρισις δικαίων καὶ ἁμαρτωλῶν παρ' Ἐνώχ, ἡ δικαίωσις τῶν πρώτων

καὶ ἡ καταδίκη τῶν δευτέρων ἀποτελεῖ τὴν καθοδηγητικὴν ἀρχὴν (leitmotif) τοῦ βιβλίου. Ἐν τῇ Κ.Δ., ὅμως ἀντιθέτως, οἱ ἁμαρτωλοὶ προάγουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δίκαιοι σταυρώνουν τὸν Μεσσίαν. β) Ὁ ἀναγνώστης τοῦ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ πληροῦται φόβου καὶ τρόμου, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Διὰ τὸ νὰ σωθοῦν ὀλίγοι δίκαιοι, βυθίζεται ὁλόκληρον τὸ σύμπαν εἰς ἀβάστακτον θλίψιν καὶ πόνον. Δὲν ὑπάρχει ὁδὸς τὸ «εὐαγγέλιον», ἡ ἐλπίς δι' ὅλους, ἡ πρόσκλησις πρὸς ὅλους νὰ μετάρχουν ὅλοι τοῦ δείπνου τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἀσχέτως πρὸς οἰανδήποτε ἐπερχομένην «θλίψιν». Μόνον εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου — δι' εἰδικοὺς λόγους ἐκεῖ — ἔχομεν αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ φόβου καὶ τῆς ὀδύνης. γ) Ὁ Ἐνώχ βλέπει ἐντὸς τῶν γενικωτέρων πλαισίων τοῦ «ἔθνους» τὰ θέματα κρίσεως καὶ τῆς σωτηρίας. Ἡ Κ.Δ. ἔχει οἰκουμενικὴν προοπτικὴν. δ) Ὁ Μεσσίας παρ' Ἐνώχ δὲν εἶναι συγκεκριμένον πρόσωπον, ἀλλὰ τύπος (Typbegriff), ἐν ὄργανον ἀνταποδόσεως καὶ ἐκδικήσεως τῶν «δικαίων» ἐπὶ τῶν «ἀδίκων». Ἐν τῇ Κ.Δ. ὁ Χριστὸς ἔχει σημασίαν κυρίως ὡς «πρόσωπον» μὴ σαφῆ καὶ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ὡς ὁ «καινὸς ἄνθρωπος», ὡς καὶ ἡ «καινὴ κτίσις» καὶ νέα ζωὴ.

Θὰ ἠδύνατό τις νὰ συνεχίσῃ τὸν κατάλογον αὐτῶν τῶν θεμάτων. Νομίζομεν, ὅμως, ὅτι τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἐπαρκῆ διὰ τὸ ἀντιληφθῆ ὁ ἀναγνώστης ἐν τινι μέτρῳ, περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν νοημάτων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς κοινότητος ἢ τοῦ παραλλήλου τῆς γλώσσης ἀφ' ἑτέρου μεταξὺ Κ.Δ. καὶ Βιβλίου τοῦ Ἐνώχ (Πλείονα βλ. ἡμετ. ἐργασίαν, Ἐνθ' Ἀνωτ., σελ. 114-119).

Πέραν τῆς Κ.Δ. ἔχει διαπιστωθῆ ἡ γνῶσις τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ ἢ ἡ ἐπίδρασις αὐτοῦ εἴτε ἐπὶ ἄλλων ἰουδαϊκῶν ἀποκρύφων ἔργων, εἴτε ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων καὶ πατέρων, ἐλλήνων καὶ λατίνων, οἱ ὅποιοι ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ Ἐνώχ (βλ. παρὰ Charles, Apocrypha..., σελ. 181-4). Ὁ Denis παραθέτει τὰ στοιχεῖα ταῦτα συστηματικώτερον (Introduction, σελ. 20-24): Ἀμέσους ἀναφορὰς εἰς τὸ Βιβλίον τοῦ Ἐνώχ, ἐκτὸς τοῦ χωρίου τῆς Ἐπιστ. Ἰούδα 14β-15, εὐρίσκομεν εἰς τὰς Διαθήκας τῶν XII Πατριαρχῶν, εἰς τὴν Ἐπιστ. τοῦ Βαρνάβα, παρὰ Κλ. Ἀλεξανδρείας, Ὁριγένει, Γεωργ. Συγκέλλῳ, Γεωργ. Κεδρηνῶ, καὶ εἰς τὸ Πασχάλιον Χρονικόν. Ἀναφορὰς εἰς τὸν Ἐνώχ ὡς εἰς «γραφὴν» («ἐγράφη», «εἶναι γεγραμμένον»), ἄνευ μνείας τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐνώχ, εὐρίσκομεν παρὰ Βαρνάβα, Κλ. Ἀλεξανδρείας, Ἀθηναγόρα, Εἰρηναίῳ, Γεωργ. Συγκέλλῳ. Ἐξ ἄλλου, πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ μεσαιωνικῶν συγγραφέων χρησιμοποιοῦν ἐκφράσεις καὶ εἰκόνας, ὑπομνησκούσας ἀμέσως τὸ βιβλίον τοῦ Ἐνώχ, ὅπως αἱ Διαθήκαι τῶν XII Πατριαρχῶν, Ἀ' Κλημ. Ρώμης, Ἀποκ. Πέτρου, Ἰούλιος Ἀφρικανός, Πράξις Θωμᾶ, Ψευδοκλημέντια, Ἀποκ. Παύλου, Ἰουστίνος, Ἀνδρέας ὁ Καισαρείας, Ἀποκ. Μωυσέως, 4 Ἐσδρας καὶ Συριακὸς Βαρούχ, Γ. Κεδρηνός, Ἰππόλυτος. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τῶν Ἰωβηλαίων ἐν 4,18 ἐξ. δίδει ἐν εἶδος περιλήψεως τοῦ βιβλίου τοῦ Ἐνώχ καὶ τονίζει τὸ κεντρικὸν αὐτοῦ μήνυμα.

ΕΝΩΧ

(Κείμενον — Ἀπόδοσις)

ΤΜΗΜΑ Ι — Κεφ. 1-36

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1-5. Παραβολή περὶ τῆς μελλούσης τύχης
τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων.

1¹ΛΟΓΟΣ εὐλογίας Ἐνώχ, καθὼς εὐλόγησεν ἐκλεκτοὺς δικαίους οἵτινες ἔσονται εἰς ἡμέραν ἀνάγκης ἐξῆραι πάντας τοὺς ἐχθρούς, καὶ σωθήσονται δίκαιοι. ²Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν Ἐνώχ Ἄνθρωπος δίκαιός ἐστιν, ὄρασις ἐκ θεοῦ αὐτῷ ἀνεωγμένη ἦν· ἔχων τὴν ὄρασιν τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ οὐρανοῦ. ἔδειξέν μοι, καὶ ἁγιολόγων ἁγίων ἤκουσα ἐγώ, καὶ ὡς ἤκουσα παρ' αὐτῶν πάντα καὶ ἔγνων ἐγὼ θεωρῶν· καὶ οὐκ ἐς τὴν νῦν γενεάν διενουούμην, ἀλλὰ ἐπὶ πόρρω οὖσαν ἐγὼ λαλῶ. ³Καὶ περὶ τῶν ἐκλεκτῶν νῦν λέγω καὶ περὶ αὐτῶν ἀνέλαβον τὴν παραβολὴν μου. καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἅγιός μου ὁ μέγας ἐκ τῆς κατοικίσεως αὐτοῦ, ⁴καὶ ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος ἐπὶ γῆν πατήσῃ ἐπὶ τὸ Σεινᾶ ὄρος καὶ φανήσεται ἐκ τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ, καὶ φανήσεται ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τῶν οὐρανῶν. ⁵καὶ φοβηθήσονται πάντες καὶ πιστεύσουσιν οἱ ἐγρήγοροι, καὶ ἄσουσιν ἀπόκρυφα ἐν πᾶσιν τοῖς ἄκροις τῆς [γῆς]· καὶ σει-

1. ¹Οἱ Λόγοι τῆς εὐλογίας Ἐνώχ, δι' ὧν ἠλόγησε τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ δικαίους, οἱ ὅποιοι θὰ ζήσουν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς θλίψεως, ὅταν οἱ ἄδικοι καὶ ἀσεβεῖς θὰ ἀφανισθοῦν. ²Καὶ ἀνέλαβε τὴν παραβολὴν αὐτοῦ καὶ εἶπε — Ἐνώχ ὁ δίκαιος ἀνὴρ, οὗτινος οἱ ὀφθαλμοὶ ἠνοιγήσαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἶδον ὄρασιν τοῦ Ἁγίου ἐν οὐρανοῖς, τὴν ὅποιαν οἱ ἄγγελοι ἔδειξαν εἰς ἐμέ, καὶ παρ' αὐτῶν ἤκουσα πάντα, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐνόησα καθὼς εἶδον, ἀλλ' ὄχι διὰ τὴν νῦν γενεάν ἀλλὰ δι' ἀπωτέραν τινα μέλλουσαν νὰ ἔλθῃ. ³Περὶ τῶν ἐκλεκτῶν εἶπον, καὶ ἀνέλαβον τὴν παραβολὴν μου περὶ αὐτῶν: Ὁ Μέγας Ἁγιος ἐξελεύσεται ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, ⁴καὶ ὁ αἰώνιος Θεὸς θὰ πατήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ θὰ φανῇ ἐκ τῆς παρεμβολῆς του καὶ θὰ φανῇ ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἰσχύος του ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῶν οὐρανῶν. ⁵Καὶ πάντες θὰ ταραχθοῦν ἐκ φόβου, καὶ οἱ ἐγρήγοροι θὰ φρικιάσουν, καὶ φόβος μέγας καὶ τρόμος θὰ καταλάβουν

σθήσονται πάντα τὰ ἄκρα τῆς γῆς, καὶ λήμψεται αὐτοὺς τρόμος καὶ φόβος μέγας μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς. ⁶καὶ σεισθήσονται καὶ πεσοῦνται καὶ διαλυθήσονται ὄρη ὑψηλά, καὶ ταπεινωθήσονται βουνοὶ ὑψηλοὶ τοῦ διαρυῆναι ὄρη, καὶ τακήσονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς ἐν φλογί. ⁷καὶ διασχισθήσεται ἡ γῆ σχίσμα ῥαγῶδες, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπολεῖται, καὶ κρίσις ἔσται κατὰ πάντων. ⁸καὶ μετὰ τῶν δικαίων τὴν εἰρήνην ποιήσει, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἔσται συντήρησις καὶ εἰρήνη, καὶ ἐπ' αὐτοὺς γενήσεται ἔλεος, καὶ ἔσονται πάντες τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν εὐδοκίαν δώσει αὐτοῖς καὶ πάντας εὐλογήσει καὶ πάντων ἀντιλήμψεται· καὶ βοηθήσει ἡμῖν, καὶ φανήσεται αὐτοῖς φῶς καὶ ποιήσει ἐπ' αὐτοὺς εἰρήνην. ⁹ὅτι ἔρχεται σὺν ταῖς μυριάσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ποιήσας κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἀπολέσει πάντας τοὺς ἀσεβεῖς, καὶ ἐλέγξει πᾶσαν σάρκα περὶ πάντων ἔργων τῆς ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ σκληρῶν ὧν ἐλάλησεν λόγων, καὶ περὶ πάντων ὧν κατεδάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.

2 ¹Κατανοήσατε πάντα τὰ ἔργα ἐν τῷ οὐρανῷ, πῶς οὐκ ἠλλοίωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τοὺς φωστῆρας τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς τὰ πάντα ἀνατέλλει καὶ δύνει, τεταγμένος ἕκαστος ἐν τῷ τεταγμένῳ καιρῷ, καὶ ταῖς ἑορταῖς αὐτῶν φαίνονται, καὶ οὐ παραβαίνουσιν τὴν ἰδίαν τάξιν. ²Ἴδετε τὴν γῆν καὶ διανοήθητε περὶ τῶν ἔργων τῶν ἐν αὐτῇ γινομένων ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τελειώσεως, ὡς εἰσιν φθαρτά, ὡς οὐκ ἄλλοιοῦνται, οὐδὲν τῶν ἐπὶ γῆς, ἀλλὰ πάντα

αὐτοὺς μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς. ⁶Καὶ τὰ ὑψηλὰ ὄρη θὰ σεισθοῦν, καὶ οἱ ὑψηλοὶ λόφοι θὰ ταπεινωθοῦν καὶ ὡς κηρὸς πρὸ τῆς φλογὸς θὰ διαλυθοῦν. ⁷Καὶ ἡ γῆ θὰ σχισθῆ, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχουν ἐπὶ τῆς γῆς θὰ ἀπολεσθοῦν, καὶ θὰ γίνῃ κρίσις ἐφ' ὅλων (τῶν ἀνθρώπων). ⁸Καὶ μετὰ τῶν δικαίων θὰ κάμῃ εἰρήνην, καὶ θὰ προστατεύσῃ τοὺς ἐκλεκτούς, καὶ ἔλεος θὰ εἶναι ἐπ' αὐτῶν. Καὶ πάντες θὰ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν, καὶ θὰ εὐδοκίμησουν, καὶ πάντες θὰ εὐλογηθοῦν. Καὶ θὰ παρασταθῆ ὅλους αὐτούς, καὶ φῶς θὰ φανῆ εἰς αὐτούς, καὶ θὰ ποιήσῃ εἰρήνην μετ' αὐτῶν. ⁹Καὶ ἰδοὺ! Ἔρχεται μετὰ δέκα χιλιάδων τῶν ἁγίων Αὐτοῦ διὰ νὰ ποιήσῃ κρίσιν ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ νὰ ἀφανίσῃ τοὺς ἀσεβεῖς: καὶ διὰ νὰ ἐλέγξῃ πᾶσαν σάρκα περὶ πάντων τῶν ἔργων τῆς ἀσεβείας αὐτῶν, τὰ ὅποια ἀσεβῶς διέπραξαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια ἀσεβεῖς ἁμαρτωλοὶ ἐλάλησαν κατ' Αὐτοῦ.

2. ¹Παρατηρήσατε πάντα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ συμβαίνοντα, πῶς δὲν ἀλλάσσουν τὰς ὁδοὺς των, καὶ οἱ ἐν τῷ οὐρανῷ φωστῆρες πῶς ἀνατέλλουν καὶ δύνουν ἐν τάξει ἕκαστος ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ, καὶ δὲν παραβαίνουν τὴν καθωρισμένην των τάξιν. ²Ἴδετε τὴν γῆν, καὶ κατανοήσατε τὰ λαμβάνοντα χώραν ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἕως τοῦ τελευταίου, πῶς εἶναι ἀναλλοίωτα, πῶς οὐδὲν ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἄλλοιοῦται ἀλλὰ πάντα [τὰ] ἔργα τοῦ Θεοῦ φαίνονται [εἰς

ἔργα θεοῦ ὑμῖν φαίνεται. ³Ἴδετε τὴν θερείαν καὶ τὸν χειμῶνα. 3 ¹Καταμάθετε καὶ ἴδετε πάντα τὰ δένδρα (*). 5 ¹πῶς τὰ φύλλα χλωρὰ ἐν αὐτοῖς σκέποντα τὰ δένδρα, καὶ πᾶς ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς τιμὴν καὶ δόξαν. διανοήθητε καὶ γινῶτε περὶ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ νοήσατε ὅτι θεὸς ζῶν ἐποίησεν αὐτὰ οὕτως, καὶ ζῆ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ²καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐποίησεν εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀπὸ ἐνιαυτοῦ εἰς ἐνιαυτὸν γινόμενα πάντα οὕτως, καὶ πάντα ὅσα ἀποτελοῦσιν αὐτῷ τὰ ἔργα, καὶ οὐκ ἀλλοιοῦνται αὐτῶν τὰ ἔργα, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ κατὰ ἐπιταγὴν τὰ πάντα γίνεται. ³Ἴδετε πῶς ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοὶ ὡς ὁμοίως ἀποτελοῦσιν, καὶ οὐκ ἀλλοιοῦσιν αὐτῶν τὰ ἔργα ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ. ⁴Ἵμεῖς δὲ οὐκ ἐνεμεῖνατε οὐδὲ ἐποιήσατε κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπέστητε καὶ κατελαλήσατε μεγάλους καὶ σκληροὺς λόγους ἐν στόματι ἀκαθαρσίας ὑμῶν κατὰ τῆς μεγαλοσύνης αὐτοῦ. ὅτι κατελαλήσατε ἐν τοῖς ψεύμασιν ὑμῶν, σκληροκάριοι, οὐκ ἔστιν εἰρήνη ὑμῖν. ⁵τοιγὰρ τὰς ἡμέρας ὑμῶν ὑμεῖς κατη-

ὑμᾶς]. ³Ἴδετε τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα, πῶς ὅλη ἡ γῆ πληροῦται δι' ὕδατος, καὶ σύννεφα καὶ δρόσος καὶ βροχὴ κάθηνται ἐπ' αὐτῆς.

3. ¹Παρατηρήσατε καὶ ἴδετε πῶς (ἐν τῷ χειμῶνι) ὅλα τὰ δένδρα φαίνονται ὡς νὰ εἶχον μαρανθῆ καὶ ρίψει ὅλα τὰ φύλλα των, ἐκτὸς δεκατεσσάρων δένδρων, τὰ ὅποια δὲν χάνουν τὸ φύλλωμά των ἀλλὰ διατηροῦν τὸ παλαιὸν φύλλωμα ἀπὸ δύο ἕως τριῶν ἐτῶν μέχρις ὅτου ἔλθῃ τὸ νέον.

4. ¹Καὶ πάλιν, παρατηρήσατε τὰς ἡμέρας τοῦ θέρους πῶς ὁ ἥλιος εἶναι ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν κατέναντι αὐτῆς. Καὶ ἀναζητεῖτε σκιὰν καὶ καταφύγιον ἕνεκα τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, καὶ ἡ γῆ ἐπίσης καίει μὲ φλέγουσαν θερμότητα, καὶ ἔτσι δὲν δύνασθε νὰ πατήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ ἐπὶ ἐνὸς βράχου ἕνεκα τῆς θερμότητός του.

5. Παρατηρήσατε πῶς τὰ δένδρα καλύπτονται μὲ χλωρὰ φύλλα, καὶ φέρουν καρπὸν: δι' ὃ κατανοήσατε καὶ μάθετε ἐν σχέσει πρὸς πάντα τὰ ἔργα Αὐτοῦ, καὶ ἀντιληφθῆτε πῶς ὁ ζῶν εἰς τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν αὐτὰ οὕτως. ²Καὶ πάντα τὰ ἔργα Αὐτοῦ συνεχίζονται τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος διὰ παντός, καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα πού ἐκτελοῦν δι' Αὐτόν, καὶ δὲν ἀλλάσσουν τὰ λειτουργήματά των, ἀλλὰ καθὼς ὁ Θεὸς ὤρισεν τοιοῦτοτρόπως γίνονται. ³Καὶ προσέξατε πῶς ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοὶ ἐκτελοῦν καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ δὲν ἀλλάσσουν τὰ λειτουργήματά των ἀπὸ τῶν ἐντολῶν Αὐτοῦ. ⁴Ἀλλὰ σεῖς — σεῖς δὲν ὑπῆρξατε ἀδιάφθοροι, οὔτε ἐποιήσατε τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἐστράφητε μακρὰν καὶ ἐλαλήσατε ὑπεροπτικούς καὶ σκληροὺς λόγους μὲ τὰ ἀκάθαρτα στόματά σας κατὰ τῆς μεγαλοσύνης Του. ὦ, σεῖς σκληροκάριοι, δὲν θὰ εὑρετε εἰρήνην. ⁵Διὰ τοῦτο θὰ καταρασθῆτε τὰς ἡμέρας σας,

(*) Λόγῳ ὁμοιοτελεύτου ἔχει ἐκπέσει τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου τὸ 3, 1β-5, 1α, τὸ ὁποῖον ὅμως διεσώθη εἰς τὴν αἰθιοπικὴν μετάφρασιν.

ράσασθε, καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς ὑμῶν ἀπολεῖται, καὶ τὰ ἔτη τῆς ἀπωλείας ὑμῶν πληθυνθήσεται ἐν κατάρρα αἰώνων, καὶ οὐκ ἔσται ὑμῖν ἔλεος καὶ εἰρήνη. ⁶Τότε ἔσται τὰ ὀνόματα ὑμῶν εἰς κατάραν αἰώνιον πᾶσιν τοῖς δικαίοις, καὶ ἐν ὑμῖν καταράσονται πάντες οἱ καταρώμενοι, καὶ πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀσεβεῖς ἐν ὑμῖν ὁμοῦνται, καὶ πάντες οἱ ἀναμάρτητοι χαρήσονται, καὶ ἔσται αὐτοῖς λύσις ἁμαρτιῶν καὶ πᾶν ἔλεος καὶ εἰρήνη καὶ ἐπιείκεια, ἔσται αὐτοῖς σωτηρία, φῶς ἀγαθόν, καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν· καὶ πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς οὐχ ὑπάρξει σωτηρία, ἀλλὰ ἐπὶ πάντας ὑμᾶς κατάλυσις, κατάρρα. ⁷καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς ἔσται φῶς καὶ χάρις καὶ εἰρήνη, καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν, ὑμῖν δὲ τοῖς ἀσεβέσιν ἔσται κατάρρα. ⁸τότε δοθήσεται τοῖς ἐκλεκτοῖς φῶς καὶ χάρις, καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. τότε δοθήσεται πᾶσιν τοῖς ἐκλεκτοῖς σοφία, καὶ πάντες οὗτοι ζήσονται, καὶ οὐ μὴ ἁμαρτήσονται ἔτι οὐ κατ' ἀλήθειαν οὔτε κατὰ ὑπερφηανίαν, καὶ ἔσται ἐν ἀνθρώπῳ πεφωτισμένῳ φῶς καὶ ἀνθρώπῳ ἐπιστήμονι νόημα, καὶ οὐ μὴ πλημμελήσουσιν ⁹οὐδὲ μὴ ἁμάρτωσιν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν ἐν ὀργῇ θυμοῦ, ἀλλὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ζωῆς ἡμερῶν πληρώσουσιν, καὶ ἡ ζωὴ αὐτῶν ἀυξηθήσεται ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὰ ἔτη τῆς χαρᾶς αὐτῶν πληθυνθήσεται ἐν ἀγαλλιάσει καὶ εἰρήνῃ αἰῶνος ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς αὐτῶν.

καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς σας θὰ ἀπολεσθοῦν, καὶ τὰ τῆς ἀπωλείας σας θὰ πολλαπλασιασθοῦν ἐν αἰωνία κατάρρα, καὶ δὲν θὰ εὑρετε ἔλεος. ⁶Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας θὰ ποιήσετε τὰ ὀνόματά σας εἰς αἰωνίαν κατάραν πρὸς πάντας τοὺς δικαίους, καὶ ἐν ὑμῖν πάντες οἱ καταρώμενοι θὰ καταρῶνται, καὶ ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀσεβεῖς θὰ ἐκστομίσου ἀράς ἐν ὑμῖν, ⁷καὶ δι' ὑμᾶς τοὺς ἀσεβεῖς θὰ εἶναι κατάρρα. Καὶ πάντες οἱ ... θὰ χαροῦν, καὶ θὰ ὑπάρξῃ ἄφεσις ἁμαρτιῶν, καὶ πᾶν ἔλεος καὶ εἰρήνη καὶ ἀνοχή: θὰ ὑπάρξῃ σωτηρία δι' αὐτούς, φῶς ἀγαθόν. Καὶ δι' ὅλους ὑμᾶς ἁμαρτωλοὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ σωτηρία, ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὑμῶν θὰ μείνῃ κατάρρα. ⁸Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς θὰ ὑπάρξῃ φῶς καὶ χαρὰ καὶ εἰρήνη, καὶ αὐτοὶ θὰ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. ⁹Καὶ τότε θὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς σοφία, καὶ ὅλοι αὐτοὶ θὰ ζήσουσιν καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἁμαρτήσουσιν πάλιν, εἴτε δι' ἀσεβείας εἴτε δι' ὑπερφηανείας: καὶ ὅσοι εἶναι φρόνιμοι θὰ εἶναι ταπεινοί. ⁹Καὶ δὲν θὰ παραβαίνουν πάλιν, οὔτε θὰ ἁμαρτάνουσιν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των, οὔτε θὰ ἀποθάνουσιν ἀπὸ (θεῖον) θυμὸν ἢ ὀργήν, ἀλλὰ θὰ συμπληρώσουσιν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς των. Καὶ ἡ ζωὴ των θὰ ἀυξηθῇ ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὰ ἔτη τῆς χαρᾶς των θὰ πληθυνθοῦν, πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς των.

6-11. Ἡ πτωσις τῶν Ἀγγέλων. Ἐκφυλισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος. Μεσιτεία τῶν ἀγαθῶν ἀγγέλων ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐξαγγελίαι τιμωρίας τῶν ἀγγέλων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ μεσσιακὴ βασιλεία (Νωαχικὸν τεμάχιον).

6 ¹Καὶ ἐγένετο οὗ ἂν ἐπληθύνθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἐγενήθησαν θυγατέρες ὠραῖαι καὶ καλαί. ²καὶ ἐθεάσαντο αὐτάς οἱ ἄγγελοι υἱοὶ οὐρανοῦ καὶ ἐπεθύμησαν αὐτάς, καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους Δεῦτε ἐκλεξώμεθα ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ γεννήσωμεν ἑαυτοῖς τέκνα. ³καὶ εἶπεν Σεμιαζᾶς πρὸς αὐτούς, ὅς ἦν ἄρχων αὐτῶν Φοβοῦμαι μὴ οὐ θελήσετε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ ἔσομαι ἐγὼ μόνος ὀφειλέτης ἁμαρτίας μεγάλης. ⁴ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτῷ πάντες Ὁμόσωμεν ὅρκῳ πάντες καὶ ἀναθεματίσωμεν πάντες ἀλλήλους μὴ ἀποστρέψαι τὴν γνώμην ταύτην, μέχρις οὗ ἂν τελέσωμεν αὐτήν καὶ ποιήσωμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο. ⁵τότε ὅμοσαν

Σύγκελλος

6 (ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου Ἐνώχ περὶ τῶν ἐργηγόρων) ¹καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπληθύνθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐγενήθησαν αὐτοῖς θυγατέρες ὠραῖαι. ²καὶ ἐπεθύμησαν αὐτάς οἱ ἐργηγοροὶ καὶ ἀπεπλανήθησαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, ἐκλεξώμεθα ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς. ³καὶ εἶπε Σεμιαζᾶς ὁ ἄρχων αὐτῶν πρὸς αὐτούς, φοβοῦμαι μὴ οὐ θελήσητε ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ ἔσομαι ἐγὼ μόνος ὀφειλέτης ἁμαρτίας μεγάλης. ⁴καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ πάντες καὶ εἶπον, ὁμόσωμεν ἅπαντες ὅρκῳ καὶ ἀναθεματίσωμεν ἀλλήλους τοῦ μὴ ἀποστρέψαι τὴν γνώμην ταύτην, μέχρις οὗ ἀποτελέσωμεν αὐτήν. ⁵τότε πάντες ὅμοσαν ὁμοῦ καὶ ἀνεθεμά-

6. ¹Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπληθύνθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐγενήθησαν εἰς αὐτούς ὠραῖαι καὶ χαρίεσαι θυγατέρες. ²Καὶ οἱ ἄγγελοι, τὰ τέκνα τοῦ οὐρανοῦ, εἶδαν καὶ ἐπεθύμησαν αὐτάς, καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους: 'Ἐλᾶτε, ἅς ἐκλέξωμεν δι' ἡμᾶς συζύγους ἐκ τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἅς γεννήσωμεν εἰς ἡμᾶς αὐτούς τέκνα'. ³Καὶ ὁ Σεμιαζᾶς, πού ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν, εἶπεν εἰς αὐτούς: 'Φοβοῦμαι δὲν θὰ συμφωνήσετε νὰ πράξωμε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ μόνος ἐγὼ θὰ πληρώσω τὴν τιμωρίαν μιᾶς μεγάλης ἁμαρτίας'. ⁴Καὶ ὅλοι αὐτοὶ ἀπήντησαν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπαν: 'Ἄς ὀρκισθῶμεν ὅλοι ὅρκῳ, καὶ ἅς δεσμεύσωμεν ὅλοι ἡμᾶς αὐτούς δι' ἀμοιβαίων ἀρῶν νὰ μὴ ἐγκαταλείψωμεν τὸ σχέδιον τοῦτο ἀλλὰ νὰ πράξωμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα'. ⁵Τότε ὀρκίσθησαν ὅλοι μαζὶ καὶ ἐδέσμευσαν ἑαυτούς δι' ἀμοιβαίων ἀρῶν περὶ αὐτοῦ.

πάντες ὁμοῦ καὶ ἀναθεμάτισαν ἀλλήλους ἐν αὐτῷ. ⁷Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων αὐτῶν· Σεμιαζά, οὗτος ἦν ἀρχων αὐτῶν· Ἀραθάκι, Κιμβρά, Σαμμανή, Δανειήλ, Ἀρεαρώς, Σεμιήλ, Ἰωμειήλ, Χωχαριήλ, Ἐζεκιήλ, Βατριήλ, Σαθιήλ, Ἀτριήλ, Ταμιήλ, Βαρακιήλ, Ἀνανθνά, Θωνιήλ, Ῥαμιήλ, Ἀσεάλ, Ῥακειήλ, Τουριήλ. ⁸οὗτοι εἰσιν αὐτῶν οἱ δεκα[δ]άρχει.

7 ¹Καὶ ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας· ἕκαστος αὐτῶν ἐξελέξαντο ἑαυτοῖς γυναῖκας καὶ ἤρξαντο εἰσπορεύεσθαι πρὸς αὐτάς καὶ μαινεσθαι ἐν αὐταῖς· καὶ ἐδίδαξαν αὐτάς φαρμακείας καὶ ἐπαοιδὰς καὶ ριζοτομίας, καὶ τὰς βοτάνας ἐδήλωσαν αὐταῖς. ²Αἱ δὲ ἐν γαστρὶ λαβοῦσαι ἐτέκοσαν γίγαντας μεγάλους ἐκ πηγῶν τρισχιλίων, ³οἵτινες κατέσθουσιν τοὺς κόπους τῶν ἀνθρώπων. ὡς δὲ οὐκ ἐδυνήθησαν αὐτοῖς οἱ ἄνθρωποι ἐπιχορηγεῖν, ⁴οἱ γίγαντες ἐτόλμησαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κατεσθίοντες τοὺς ἀνθρώπους. ⁵καὶ ἤρξαντο ἀμαρτάνειν ἐν τοῖς

τισαν ἀλλήλους. ⁶ἦσαν δὲ οὗτοι διακόσιοι οἱ καταβάντες ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰάρεδ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἑρμονιέμ ὄρους, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄρος Ἑρμόμ, καθότι ὤμοσαν καὶ ἀνεθεμάτισαν ἀλλήλους ἐν αὐτῷ. ⁷καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων αὐτῶν. α' Σεμιαζᾶς, ὁ ἀρχων αὐτῶν, β' Ἀταρκούφ, γ' Ἀρακιήλ, δ' Χωβαβιήλ, ε' Ὁραμμαμή, ζ' Ῥαμιήλ, ζ' Σαμφίχ, ἠ' Ζακιήλ, θ' Βαλκιήλ, ι' Ἀζαλζήλ, ια' Φαρμαρός, ιβ' Ἀμαριήλ, ιγ' Ἀναγημάς, ιδ' Θανσαήλ, ιε' Σαμιήλ, ις' Σαρινᾶς, ιζ' Ἐδμηλ, ιη' Τουριήλ, ιθ' Ἰουμιήλ, κ' Σαριήλ.

7 ¹Οὗτοι καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἐν τῷ χιλιοστῷ ἑκατοστῷ ἑβδομηκοστῷ ἔτει τοῦ κόσμου ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας, καὶ ἤρξαντο μαινεσθαι ἐν αὐταῖς ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ ἔτεκον αὐτοῖς γένη τρία· πρῶτον γίγαντας μεγάλους. ²οἱ δὲ γίγαντες ἐτέκνωσαν Ναφηλεῖμ, καὶ τοῖς Ναφηλεῖμ ἐγεννήθησαν Ἐλιοῦδ. καὶ ἦσαν ἀξανάμενοι κατὰ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν, καὶ ἐδίδαξαν ἑαυτοὺς καὶ τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν φαρμακείας καὶ ἐπαοιδίας.

⁶Καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἐν συνόλῳ διακόσιοι, οἱ καταβάντες ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰάρεδ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Ἑρμών, καὶ ὠνόμασαν αὐτὸ ὄρος Ἑρμών, διότι ὠρίσθησαν καὶ ἀνεθεμάτισαν ἀλλήλους ἐπ' αὐτοῦ. ⁷Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν των: Samiazaz, ὁ ἀρχηγός των, Arakiba, Rameel, Kokabiel, Tamiel, Ramiel, Danel, Ezeqeel, Baragijal, Asael, Armaros, Batarel, Ananel, Zaqiel, Samsapeel, Satarel; Turel, Jomjael, Sariel. ⁸Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀρχηγοὶ των κατὰ δεκάδας.

7. ¹Καὶ πάντες οἱ λοιποὶ μετ' αὐτῶν ἔλαβον δι' ἑαυτοὺς γυναῖκας, καὶ ἕκαστος ἐξέλεξε δι' ἑαυτὸν μίαν, καὶ ἤρχισαν νὰ εἰσέρχωνται πρὸς αὐτάς καὶ νὰ μαινοῦν ἑαυτοὺς μετ' αὐτῶν, καὶ ἐδίδαξαν αὐτάς γοητείας καὶ φαρμακείας καὶ ριζοτομίας, καὶ ἕκαμαν αὐτάς νὰ γνωρίσουν τὰ βότανα. ²Καὶ αὗται συνέλαβον, καὶ ἐγέννησαν μεγάλους γίγαντας, ὕψους τριῶν χιλιάδων πήχεων: ³οἱ ὅποιοι κατεβρόχθισαν ὅλους τοὺς κόπους τῶν ἀνθρώπων. ⁵Καὶ ἤρχισαν

πετεινοῖς καὶ τοῖς [θ]ηρίοις καὶ ἔρπετοῖς καὶ τοῖς [ι]χθύσιν, καὶ ἀλλήλων τὰς σάρκας κατεσθίειν, καὶ τὸ αἷμα ἐπίνον. ⁶τότε ἡ γῆ ἐνέτευχεν κατὰ τῶν ἀνόμων.

8 ¹Ἐδίδαξεν τοὺς ἀνθρώπους Ἄζαήλ μαχαίρας ποιεῖν καὶ ὄπλα καὶ ἀσπίδας καὶ θώρακας, διδάγματα ἀγγέλων, καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὰ μέταλλα καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, καὶ ψέλια καὶ κόσμους καὶ στίβεις καὶ τὸ καλλιβλέφαρον καὶ παντοίους λίθους ἐκλεκτοὺς καὶ τὰ βαφικὰ. ²καὶ ἐγένετο ἀσέβεια πολλή, καὶ ἐπόρνευσαν καὶ ἀπεπλανήθησαν καὶ ἠφανίσθησαν ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ³Σεμιαζᾶς ἐδίδαξεν ἐπαιοιδὰς καὶ ριζοτομίας· Ἄρμαρῶς ἐπαιοιδῶν λυτήριον· Ῥακιήλ ἀστρολογίας· Χωχιήλ τὰ σημειωτικά· Σαθιήλ ἀστερο-

---

8 ¹Πρῶτος Ἄζαήλ ὁ δέκατος τῶν ἀρχόντων ἐδίδαξε ποιεῖν μαχαίρας καὶ θώρακας καὶ πᾶν σκεῦος πολεμικόν, καὶ τὰ μέταλλα τῆς γῆς καὶ τὸ χρυσίον, πῶς ἐργάσωνται καὶ ποιήσωσιν αὐτὰ κόσμια ταῖς γυναιξί, καὶ τὸν ἄργυρον. ἔδειξε δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ στίλβειν καὶ τὸ καλλωπίζειν καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς λίθους καὶ τὰ βαφικὰ· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἰοῖσι τῶν ἀνθρώπων καὶ ταῖς θυγατρᾶσιν αὐτῶν, καὶ παρέβησαν καὶ ἐπλάνησαν τοὺς ἀγίους. ²καὶ ἐγένετο ἀσέβεια πολλή ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἠφάνισαν τὰς ὁδοὺς αὐτῶν. ³ἔτι δὲ καὶ ὁ πρῶτος ἀρχὸς αὐτῶν Σεμιαζᾶς ἐδίδαξεν εἶναι ὄργας κατὰ τοῦ νοός. καὶ ῥίζας βοτανῶν τῆς γῆς. ὁ δὲ ἐνδέκατος Φαρμαρὸς ἐδίδαξε φαρμακείας, ἐπαιοιδίας, σοφίας, καὶ ἐπαιοιδῶν λυτήρια· ὁ ἕνατος ἐδίδαξεν ἀστροσκοπίαν· ὁ δὲ τέταρτος ἐδίδαξεν ἀστρολογίαν· ὁ δὲ ὄγδοος ἐδίδαξεν ἀεροσκοπίαν· ὁ δὲ τρίτος ἐδίδαξε τὰ σημεῖα τῆς γῆς· ὁ δὲ ἕβδομος ἐδίδαξε τὰ σημεῖα τοῦ ἡλίου· ὁ δὲ εἰκοστός ἐδίδαξε τὰ σημεῖα τῆς σελήνης· πάντες οὗτοι ἤρξαντο ἀνακαλύπτειν τὰ μυστήρια ταῖς γυναιξίν αὐτῶν καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν· μετὰ δὲ ταῦτα ἤρξαντο οἱ γίγαντες κατεσθίειν τὰς σάρκας τῶν ἀνθρώπων ⁴καὶ ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι ἐλαττοῦσθαι ἐπὶ τῆς γῆς.

νὰ ἀμαρτάνουν κατὰ τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν ἔρπετῶν, καὶ τῶν ἰχθύων, καὶ νὰ κατεσθίουν ὁ ἕνας τὰς σάρκας τοῦ ἄλλου, καὶ νὰ πίνουν τὸ αἷμα. ⁶Καὶ ἡ γῆ κατηγόρησε τοὺς ἀνόμους.

8. ¹Καὶ ὁ Ἄζαζέλ ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους νὰ κατασκευάζουν ξίφη, καὶ μαχαίρας, καὶ ἀσπίδας, καὶ θώρακας, καὶ ἔκαμαν εἰς αὐτοὺς γνωστὰ τὰ μέταλλα τῆς γῆς καὶ τὴν τέχνην τῆς κτεργασίας αὐτῶν, καὶ ψέλια, καὶ στολίδια, καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀντιμονίου καὶ τὸν καλωπισμὸν τῶν βλεφάρων, καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν πολυτίμων λίθων, καὶ ὅλα τὰ βαφικὰ. ²Καὶ ἐγένετο πολλή ἀσέβεια, καὶ διέπραξαν πορνείαν, καὶ ἐπλανήθησαν, καὶ διεφθάρησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. ³Ὁ Semjaza ἐδίδαξε γοητείας, καὶ ριζοτομίας, ὁ Armaros τὴν λῦσιν τῶν γοητειῶν, ὁ Baragijal (ἐδίδαξε) τὴν ἀστρολογίαν, ὁ Kioabel τοὺς ἀστερισμούς, ὁ Ezeqeel τὴν γνώσιν τῶν νεφῶν, ὁ Araziel τὰ σημεῖα τῆς γῆς, ὁ

σκοπίαν· Σεριήλ σεληναγωγίας. ⁴τῶν οὖν ἀνθρώπων ἀπολλυμένων ἢ βο[ή] εἰς οὐρανοὺς ἀνέβη.

9 ¹Τότε παρ[α]κύψαντες Μιχαήλ καὶ Οὐ[ρι]ήλ καὶ Ῥαφαήλ καὶ Γαβριή[λ], οὗτοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐθεάσ[αν]το αἷμα πολὺ ἐκχυνόμεν[ον] ἐπὶ τῆς γῆς· ²καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους Φωνῆ βοώντων ἐπὶ τῆς γῆς μέχρι πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ. ³ἐντυγχάνουσιν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων λεγόντων Εἰσαγάγετε τὴν κρίσιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον. ⁴Καὶ εἶπα[ν] τῷ κυρίῳ Σὺ εἶ κύριος τῶν

(Σύγκελλ. 1.)

8 ⁴οἱ δὲ λοιποὶ ἐβόησαν εἰς τὸν οὐρανὸν περὶ τῆς κακώσεως αὐτῶν λέγοντες εἰσενεχθῆναι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου. 9 ¹Καὶ ἀκούσαντες οἱ τέσσαρες μεγάλοι ἀρχάγγελοι, Μιχαήλ καὶ Οὐριήλ καὶ Ραφαήλ καὶ Γαβριήλ, παρέκνυψαν ἐπὶ τὴν γῆν ἐκ τῶν ἀγίων τοῦ οὐρανοῦ. ²καὶ θεασάμενοι αἷμα πολὺ ἐκκεχυμένον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀνομίαν γενομένην ἐπ' αὐτῆς, ³εἰσελθόντες εἶπον πρὸς ἀλλήλους ὅτι Τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων στεναρίζουσιν ἐντυγχάνοντα καὶ λέγοντα ὅτι Εἰσαγάγετε τὴν κρίσιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον, καὶ τὴν ἀπώλειαν ἡμῶν ἐνώπιον τῆς δόξης τῆς μεγαλωσύνης, ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῶν κυρίων πάντων τῆ μεγαλωσύνη. ⁴καὶ εἶπον τῷ κυρίῳ τῶν αἰώνων Σὺ εἶ ὁ θεὸς τῶν

(Σύγκελλ. 2.)

8 ⁴ Τότε ἐβόησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν οὐρανὸν λέγοντες Εἰσαγάγετε τὴν κρίσιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον, καὶ τὴν ἀπώλειαν ἡμῶν ἐνώπιον τῆς δόξης τῆς μεγάλης, ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῶν κυρίων πάντων τῆ μεγαλωσύνη. 9 ¹Καὶ ἀκούσαντες οἱ τέσσαρες μεγάλοι ἀρχάγγελοι, Μιχαήλ καὶ Οὐριήλ καὶ Ῥαφαήλ καὶ Γαβριήλ, παρέκνυψαν ἐπὶ τὴν γῆν ἐκ τῶν ἀγίων τοῦ οὐρανοῦ· ²καὶ θεασάμενοι αἷμα πολὺ ἐκκεχυμένον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶσαν ἀνομίαν καὶ ἀσέβειαν γενομένην ἐπ' αὐτῆς, ³εἰσελθόντες εἶπον πρὸς ἀλλήλους ὅτι Τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων ἐντυγχάνουσι στεναρίζοντα καὶ λέγοντα Εἰσαγάγετε τὴν δέξιν ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον. ⁴καὶ προσελθόντες οἱ τέσσαρες ἀρχάγγελοι εἶπον τῷ κυρίῳ Σὺ εἶ ὁ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ

Shamsiel τὰ σημεῖα τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ Sariel τὴν πορείαν τῆς σελήνης. ⁴Καὶ καθὼς οἱ ἄνθρωποι ἐχάνοντο, ἐβόησαν, καὶ ἡ κραυγὴ τῶν ὑψώθη εἰς τὸν οὐρανόν....

9. ¹Καὶ τότε ὁ Μιχαήλ, ὁ Οὐριήλ, ὁ Ραφαήλ καὶ ὁ Γαβριήλ παρέκνυψαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδαν πολὺ αἷμα ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶσαν ἀνομίαν διαπραττομένην ἐπὶ τῆς γῆς. ²Καὶ εἶπαν ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον: Ἡ γῆ γενομένη ἄνευ κατοίκων βοᾷ τὴν φωνὴν τῶν κραυγῶν τῶν μέχρι τῶν πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ. ³Καὶ τώρα πρὸς σᾶς, τοὺς ἀγίους τοῦ οὐρανοῦ, αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων ἐντυγχάνουν, λέγουσαι: Εἰσαγάγετε τὴν κρίσιν ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου. ⁴Καὶ εἶπαν πρὸς τὸν Κύριον τῶν αἰώνων: Κύριε κυρίων, Θεε

κυρίων καὶ ὁ θεὸς τῶν θεῶν καὶ βασιλεὺς τῶν αἰώνων· ὁ θρόνος τῆς δόξης σου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος, καὶ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ μέγα καὶ εὐλογητὸν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ⁵σὺ γὰρ ἐποίησας τὰ πάντα, καὶ πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν ἔχων, καὶ πάντα ἐνώπιόν σου φανερὰ καὶ ἀκάλυπτα. ⁶καὶ πάντα σὺ ὄρας ἃ ἐποίησεν Ἀζαήλ, ὃς ἐδίδαξεν πάσας τὰς ἀδικίας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐδήλωσεν τὰ μυστήρια τοῦ αἰῶνος τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἃ ἐπιτηδεύουσιν [καὶ] ἔγνωσαν ἄνθρωποι· ⁷καὶ Σεμιαζᾶς, ὃς τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε ἀρχεῖν τῶν σὺν αὐτῷ ἅμα ὄντων. ⁸καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς καὶ συνεκοιμήθησαν αὐταῖς καὶ ἐμίανθησαν, καὶ ἐδήλωσαν αὐταῖς πάσας τὰς ἁμαρ-

---

θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ θεὸς τῶν αἰώνων, καὶ ὁ θρόνος τῆς δόξης σου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ τὸ ὄνομά σου ἅγιον καὶ εὐλογημένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. [μετὰ τὸ αἰῶνας +καὶ τὰ ἐξῆς. τότε ὁ ὕψιστος ἐκέλευσε τοῖς ἁγίοις ἀρχαγγέλοις, καὶ ἔδησαν τοὺς ἐξάρχους αὐτῶν καὶ ἔβλαον αὐτοὺς εἰς τὴν ἄβυσσον, ἕως τῆς κρίσεως, καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἐνώχ μαρτυρεῖ.]

βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ θεὸς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ θρόνος τῆς δόξης σου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ τὸ ὄνομά σου ἅγιον καὶ εὐλογημένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, καὶ τὸ ὄνομά σου ἅγιον καὶ εὐλογημένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ⁵σὺ γὰρ εἶ ὁ ποιήσας τὰ πάντα καὶ πάντων τὴν ἐξουσίαν ἔχων, καὶ πάντα ἐνώπιόν σου φανερὰ καὶ ἀκάλυπτα· καὶ πάντα ὄρας, καὶ οὐκ ἔστιν ὃ κρυβῆναί σε δύναται. ⁶ὄρας ὅσα ἐποίησεν Ἀζαήλ καὶ ὅσα εἰσήνεγκεν, ὅσα ἐδίδαξεν, ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντα δόλον ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἐδίδαξε γὰρ τὰ μυστήρια καὶ ἀπεκάλυψε τῷ αἰῶνι τὰ ἐν οὐρανῷ. ἐπιτηδεύουσιν δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ, εἰδέναι τὰ μυστήρια, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ⁷τῷ Σεμιαζᾶ τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε ἔχειν τῶν σὺν αὐτῷ ἅμα ὄντων. ⁸καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς καὶ συνεκοιμήθησαν μετ' αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς θηλείαις ἐμίανθησαν, καὶ ἐδήλωσαν αὐταῖς πάσας τὰς ἁμαρ-

---

θεῶν, Βασιλεῦ βασιλέων, καὶ Θεὲ τῶν αἰώνων, ὁ θρόνος τῆς δόξης Σου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ τὸ ὄνομά Σου ἅγιον καὶ ἔνδοξον καὶ εὐλογημένον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας! ⁵Σὺ ἐποίησας πάντα, καὶ ἐξουσιάζεις πάντα: καὶ πάντα εἶναι γυμνὰ καὶ φανερὰ ἐνώπιόν σου, καὶ τὰ πάντα ὄρας, καὶ οὐδὲν δύναται νὰ κρυβῆ ἀπὸ σέ. ⁶Σὺ βλέπεις τί ἐποίησεν ὁ Azazel, διδάξας πᾶσαν ἀδικίαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀποκαλύψας τὰ αἰώνια μυστήρια τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἅτινα οἱ ἄνθρωποι προσεπάθου νὰ μάθουν: ⁷Καὶ ὁ Semjaza, εἰς ὃν ἔδωκες ἐξουσίαν νὰ ἡγῆται τῶν συντρόφων του. ⁸Καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐμίαν-

τίας. ⁹καὶ αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τιτᾶνας, ὑφ' ὧν ὅλη ἡ γῆ ἐπλήσθη αἵματος καὶ ἀδικίας. ¹⁰καὶ νῦν ἰδοὺ βοῶσιν αἱ ψυχαὶ τῶν τετελευτηηκότων καὶ ἐντυγχάνουσιν μέχρι τῶν πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ στεναγμὸς αὐτῶν καὶ οὐ δύναται ἐξελθεῖν ἀπὸ προσώπου τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γινομένων ἀνομημάτων. ¹¹καὶ σὺ πάντα οἶδας πρὸ τοῦ αὐτὰ γενέσθαι, καὶ σὺ ὄρας ταῦτα καὶ ἔας αὐτούς, καὶ οὐδὲ ἡμῖν λέγεις τί δεῖ ποιεῖν αὐτούς περὶ τούτων.

10 ¹Τότε Ὑψιστος εἶπεν περὶ τούτων, ὁ μέγας Ἅγιος, καὶ ἐλάλησεν καὶ εἶπεν καὶ ἔπεμψεν Ἰσραὴλ πρὸς τὸν υἱὸν Λάμεχ. ²Εἶπον αὐτῷ ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι Κρύψον σεαυτὸν, καὶ δήλωσον αὐτῷ τέλος ἐπερχόμενον, ὅτι ἡ γῆ ἀπόλλυται πᾶσα, καὶ κατακλυσμὸς μέλλει γίνεσθαι πάσης τῆς γῆς καὶ ἀπολέσει πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῇ. ³καὶ δίδαξον αὐτὸν ὅπως ἐκφύγῃ, καὶ μενεῖ τὸ σπέρμα

τίας, καὶ ἐδίδαξαν αὐτὰς μίσσητρα ποιεῖν. ⁹καὶ νῦν ἰδοὺ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων ἔτεκον ἐξ αὐτῶν υἱοὺς γίγαντας· κίβδηλα ἐπὶ τῆς γῆς τῶν ἀνθρώπων ἐκκέχυται, καὶ ὅλη ἡ γῆ ἐπλήσθη ἀδικίας. ¹⁰καὶ νῦν ἰδοὺ τὰ πνεύματα τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθανόντων ἀνθρώπων ἐντυγχάνουσιν, καὶ μέχρι τῶν πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ ἀνέβη ὁ στεναγμὸς αὐτῶν καὶ οὐ δύναται ἐξελθεῖν ἀπὸ προσώπου τῶν ἐπὶ τῆς γῆς γινομένων ἀδικημάτων. ¹¹καὶ σὺ αὐτὰ οἶδας πρὸ τῶν αὐτὰ γενέσθαι καὶ ὄρας αὐτούς καὶ ἔας αὐτούς, καὶ οὐδὲν λέγεις. τί δεῖ ποιῆσαι αὐτοὺς περὶ τούτου;

10 ¹Τότε ὁ ὕψιστος εἶπε καὶ ὁ ἅγιος ὁ μέγας ἐλάλησε, καὶ ἔπεμψε τὸν Οὐριήλ πρὸς τὸν υἱὸν Λάμεχ λέγων ²Πορεύου πρὸς τὸν Νῶε καὶ εἶπον αὐτῷ τῷ ἐμῷ ὀνόματι Κρύψον σεαυτὸν, καὶ δήλωσον αὐτῷ τέλος ἐπερχόμενον, ὅτι ἡ γῆ ἀπόλλυται πᾶσα· καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι κατακλυσμὸς μέλλει γίνεσθαι πάσης τῆς γῆς, ἀπολέσει πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ³δίδαξον τὸν δίκαιον τί ποιήσει, τὸν υἱὸν Λάμεχ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς ζωὴν συντηρήσει, καὶ ἐκ-

ναν ἑαυτοῦς, καὶ ἀπεκάλυψαν εἰς αὐτούς ὅλα τὰ εἶδη ἁμαρτιῶν. ⁹Καὶ αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν γίγαντας, καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἐπληρώθη ὑπ' αὐτῶν μετ' αἷμα καὶ ἀδικίαν. ¹⁰Καὶ τώρα, ἰδοὺ, αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων κρᾶζουσιν καὶ ἐντυγχάνουσιν μέχρι τῶν πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οἱ στεναγμοὶ τῶν ἀνέβησαν: καὶ δὲν θὰ παύσουσιν ἕνεκα τῶν ἀνόμων ἔργων ποὺ διαπράττονται ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹Καὶ Σὺ γνωρίζεις πάντα πρὶν νὰ συμβοῦν, καὶ Σὺ βλέπεις τὰ πράγματα αὐτὰ καὶ ἀνέχεσαι αὐτούς, καὶ δὲν λέγεις εἰς ἡμᾶς τί θὰ κάμωμεν εἰς αὐτούς ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα.'

10. ¹Τότε εἶπεν ὁ Ὑψιστος, ὁ Ἅγιος καὶ Μέγας ἐλάλησεν, καὶ ἀπέστειλε τὸν Οὐριήλ πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Λάμεχ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: ²Ὑπάγε εἰς τὸν Νῶε καὶ εἶπε εἰς αὐτόν ἐξ ὀνόματός μου «Κρύψου!» καὶ ἀποκάλυψε εἰς αὐτόν τὸ ἐγγίζον τέλος: ὅτι ὅλη ἡ γῆ θὰ καταστραφῇ, καὶ κατακλυσμὸς θὰ συμβῇ ἐφ' ὅλης τῆς γῆς, καὶ θὰ καταστρέψῃ πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐπ' αὐτῆς. ³Καὶ τώρα δίδαξέ τον ὅπως ἐκφύγῃ καὶ διατηρηθῇ τὸ σπέρμα του δι' ὅλας τὰς γενεὰς

αὐτοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. ⁴Καὶ τῷ Ῥαφαήλ εἶπεν Δῆσον τὸν Ἀζαήλ ποσὶν καὶ χερσίν, καὶ βάλε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος, καὶ ἄνοιξον τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ Δαδουήλ κάκει βάλε αὐτόν, ⁵καὶ ὑπόθες αὐτῷ λίθους τραχεῖς καὶ ὄξεις καὶ ἐπικάλυψον αὐτῷ τὸ σκότος, καὶ οἰκησάτω ἐκεῖ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ πώμασον καὶ φῶς μὴ θεωρεῖτω. ⁶καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς μεγάλῃς τῆς κρίσεως ἀπαχθήσεται εἰς τὴν ἐνπυρισμόν. ⁷καὶ ἰαθήσεται ἡ γῆ, ἣν ἠφάνισαν οἱ ἄγγελοι, καὶ τὴν ἴασι τῆς γῆς δήλωσον, ἵνα ἰάσωνται τὴν πληγὴν, ἵνα μὴ ἀπόλωνται πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ μυστηρίῳ ὅλων ᾧ ἐπέταξαν οἱ ἐργήγοροι καὶ ἔδειξαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, ⁸καὶ ἠρημώθη πᾶσα ἡ γῆ ἀφανισθεῖσα ἐν τοῖς ἔργοις τῆς διδασκαλίας Ἀζαήλ· καὶ ἐπ' αὐτῷ γράψον τὰς ἀμαρτίας πάσας. ⁹Καὶ τῷ Γαβριήλ εἶπεν ὁ κύριος Πορεύου ἐπὶ τοὺς μαζήρεους, ἐπὶ τοὺς κιβδήλους καὶ τοὺς υἱοὺς τῆς πυρνείας, καὶ ἀπόλεσον τοὺς υἱοὺς τῶν

φεύξεται δι' αἰῶνος, καὶ ἐξ αὐτοῦ φυτευθήσεται φύτευμα καὶ σταθήσεται πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. ⁴Καὶ τῷ Ῥαφαήλ εἶπε Πορεύου, Ῥαφαήλ, καὶ δῆσον τὸν Ἀζαήλ· χερσὶ καὶ ποσὶ συμπόδισον αὐτόν, καὶ ἔμβαλε αὐτόν εἰς τὸ σκότος, καὶ ἄνοιξον τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ Δουδαήλ, καὶ ἐκεῖ πορευθεὶς βάλε αὐτόν. ⁵καὶ ὑπόθες αὐτῷ λίθους ὄξεις καὶ λίθους τραχεῖς καὶ ἐπικάλυψον αὐτῷ σκότος, καὶ οἰκησάτω ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ πώμασον καὶ φῶς μὴ θεωρεῖτω. ⁶καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἀπαχθήσεται εἰς τὸν ἐμπυρισμόν τοῦ πυρός. ⁷καὶ ἴασαι τὴν γῆν ἣν ἠφάνισαν οἱ ἐργήγοροι, καὶ τὴν ἴασι τῆς πληγῆς δήλωσον, ἵνα ἰάσωνται τὴν πληγὴν καὶ μὴ ἀπόλωνται πάντες οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ μυστηρίῳ ὃ εἶπον οἱ ἐργήγοροι καὶ ἐδίδαξαν τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ⁸καὶ ἠρημώθη πᾶσα ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις τῆς διδασκαλίας Ἀζαήλ· καὶ ἐπ' αὐτῇ γράψον πάσας τὰς ἀμαρτίας. ⁹Καὶ τῷ Γαβριήλ εἶπε Πορεύου, Γαβριήλ, ἐπὶ τοὺς γίγαντας, ἐπὶ τοὺς κιβδήλους, ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς πυρνείας, καὶ ἀπόλεσαν τοὺς υἱοὺς τῶν ἐργηγόρων ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώ-

τοῦ κόσμου'. ⁴Καὶ πάλιν ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὸν Ραφαήλ: «Δέσε τὸν Azazel χέρια καὶ πόδια, καὶ ρίψε τον εἰς τὸ σκότος: καὶ κάμε ἀνοιγμα εἰς τὴν ἔρημον, τὴν ἐν Dudael, καὶ ρίψε τον ἐκεῖ μέσα. ⁵Καὶ θέσε ἐπ' αὐτόν τραχεῖς καὶ ὄξεις λίθους, καὶ κάλυψέ τον μὲ σκότος, καὶ ἄς κατοικῆ ἐκεῖ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ σκέπασε τὸ πρόσωπόν του ὥστε νὰ μὴ βλέπη φῶς. ⁶Καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλῃς κρίσεως θὰ ριφθῆ εἰς τὸ πῦρ. ⁷Καὶ ἴασε τὴν γῆν ποὺ οἱ ἄγγελοι διέφθειραν, καὶ δῆλωσε τὴν θεραπείαν τῆς γῆς, ὥστε νὰ θεραπεύσουν τὴν πληγὴν καὶ ὅλα τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων νὰ μὴ ἀπολεσθοῦν δι' ὅλων τῶν μυστηριωδῶν πραγμάτων ποὺ οἱ Ἐργήγοροι ἀπεκάλυψαν καὶ ἐδίδαξαν τοὺς υἱοὺς των. ⁸Καὶ ὅλη ἡ γῆ ἔχει διαφθαρῆ διὰ τῶν ἔργων ποὺ ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Azazel: εἰς αὐτὸν καταλόγισε πᾶσαν ἀμαρτίαν.» ⁹Καὶ εἰς τὸν Γαβριήλ εἶπεν ὁ Κύριος: Ἐναντίον τῶν νόθων καὶ τῶν ἀποστατῶν, καὶ κατὰ τῶν τέκνων τῆς

ἐργηγόρων ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· πέμψον αὐτούς ἐν πολέμῳ ἀπωλείας. μακρότης γὰρ ἡμερῶν οὐκ ἔστιν αὐτῶν, ¹⁰καὶ πᾶσα ἐρώτησις [οὐκ] ἔσται τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ περὶ αὐτῶν, ὅτι ἐλπίζουσιν ζῆσαι ζωὴν αἰώνιον, καὶ ὅτι ζήσεται ἕκαστος αὐτῶν ἔτη πεντακόσια. ¹¹Καὶ εἶπεν Μιχαὴλ Ποροεύου καὶ δῆλωσον Σεμιαζᾶ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς σὺν αὐτῷ ταῖς γυναῖξιν μιγεῖσιν, μανθῆναι ἐν αὐταῖς ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ αὐτῶν. ¹²καὶ ὅταν κατασφαγῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἴδωσιν τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀγαπητῶν, καὶ δῆσον αὐτούς ἐβδομήκοντα γενεᾶς εἰς τὰς νάπας τῆς γῆς μέχρι ἡμέρας κρίσεως αὐτῶν καὶ συντελεσμοῦ, ἕως τελεσθῆ τὸ κρίμα τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. ¹³τότε ἀπαχθήσονται εἰς τὸ χάος τοῦ πυρός καὶ εἰς τὴν βάσανον καὶ εἰς τὸ δεσμοτήριον συνκλείσεως αἰῶνος. ¹⁴καὶ ὃς ἂν κατακαυθῆ καὶ ἀφανισθῆ ἀπὸ τοῦ νῦν, μετ' αὐτῶν ὁμοῦ δεθήσονται

πῶν· πέμψον αὐτούς εἰς ἀλλήλους, ἐξ αὐτῶν εἰς αὐτούς, ἐν πολέμῳ καὶ ἐν ἀπωλείᾳ. καὶ μακρότης ἡμερῶν οὐκ ἔσται αὐτοῖς, ¹⁰καὶ πᾶσα ἐρώτησις οὐκ ἔστι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτι ἐλπίζουσι ζῆσαι ζωὴν αἰώνιον, καὶ ὅτι ζήσεται ἕκαστος αὐτῶν ἔτη πεντακόσια. ¹¹καὶ τῷ Μιχαὴλ εἶπε Ποροεύου, Μιχαὴλ, δῆσον Σεμιαζᾶν καὶ τοὺς ἄλλους σὺν αὐτῷ τοὺς συμμιγέντας ταῖς θυγατράσι τῶν ἀνθρώπων τοῦ μανθῆναι ἐν αὐταῖς ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ αὐτῶν. ¹²καὶ ὅταν κατασφαγῶσιν οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἴδωσι τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀγαπητῶν αὐτῶν, δῆσον αὐτούς ἐπὶ ἐβδομήκοντα γενεᾶς εἰς τὰς νάπας τῆς γῆς μέχρι ἡμέρας κρίσεως αὐτῶν, μέχρι ἡμέρας τελειώσεως τελεσμοῦ, ἕως συντελεσθῆ κρίμα τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. ¹³τότε ἀπενεχθήσονται εἰς τὸ χάος τοῦ πυρός καὶ εἰς τὴν βάσανον καὶ εἰς τὸ δεσμοτήριον τῆς συγκλείσεως τοῦ αἰῶνος. ¹⁴Καὶ ὃς ἂν κατακρηθῆ καὶ ἀφανισθῆ ἀπὸ τοῦ νῦν, μετ' αὐτῶν δεθήσεται μέχρι τελειώσεως γενεᾶς αὐτῶν.

πορνείας· καὶ ἀφάνισε τὰ τέκνα τῆς πορνείας καὶ τὰ τέκνα τῶν Ἐργηγόρων ἐκ μέσου τῶν ἀνθρώπων· καὶ κάμε τοὺς νὰ ἐξέλθουν· ἀπόστειλέ τους, τὸν ἕνα ἐναντῖον τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ ἀφανίσουν ὁ εἷς τὸν ἕτερον ἐν πολέμῳ· διότι μακρότητα ἡμερῶν δὲν θὰ ἔχουν αὐτοὶ. ¹⁰Καὶ οὐδεμία παράκλησις ποῦ θὰ κάμουν εἰς σὲ θὰ δοθῆ εἰς τοὺς πατέρας των χάριν αὐτῶν· διότι ἐλπίζουν νὰ ζήσουν αἰωνίαν ζωὴν, καὶ ὅτι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν θὰ ζήσῃ πεντακόσια ἔτη. ¹¹Καὶ ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τὸν Μιχαὴλ: "Ὑπάγε, δέσε τὸν Semjaza καὶ τοὺς συντρόφους του, ποὺ ἠνώθησαν μετὰ γυναικῶν ὥστε νὰ μιάνουν ἑαυτοὺς μετ' αὐτῶν ἐν ὅλῃ τῇ ἀκαθαρσίᾳ των. ¹²Καὶ ὅταν οἱ υἱοὶ των θὰ ἔχουν φονεῦσει ὁ εἷς τὸν ἄλλον, καὶ θὰ ἔχουν ἴδῃ τὸν ἀφανισμόν τῶν ἡγαπημένων των, δέσε τοὺς στερεὰ δι' ἐβδομήκοντα γενεᾶς εἰς τὰ φαράγγια τῆς γῆς, μέχρι τῆς ἡμέρας κρίσεως των καὶ συντελεσμοῦ των, μέχρις ὅτου ἡ κρίσις τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων συντελεσθῆ. ¹³Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις θὰ ἀπαχθοῦν εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ πυρός· καὶ εἰς τὴν βάσανον καὶ εἰς τὸ δεσμοτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐγκλεισθοῦν εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁴Καὶ ὅστις καταδικασθῆ καὶ καταστραφῆ ἀπὸ τοῦ νῦν θὰ δεθῆ ὁμοῦ μετ' αὐτῶν

ται μέχρι τελειώσεως γενεᾶς. ¹⁵ἀπόλεσον πάντα τὰ πνεύματα τῶν κιβδήλων καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἐργηγόρων διὰ τὸ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους. ¹⁶καὶ ἀπόλεσον τὴν ἀδικίαν πᾶσαν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ πᾶν ἔργον πονηρίας ἐκλειπέτω, καὶ ἀναφανήτω τὸ φυτὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀληθείας εἰς τοὺς αἰῶνας· μετὰ χαρᾶς φυτευθήσεται. ¹⁷Καὶ νῦν πάντες οἱ δίκαιοι ἐκφεύξονται, καὶ ἔσονται ζῶντες ἕως γεννήσωσιν χιλιάδας, καὶ πᾶσαι αἱ ἡμέραι νεότητος αὐτῶν, καὶ τὰ σάββατα αὐτῶν μετὰ εἰρήνης πληρώσουσιν. ¹⁸τότε ἐργασθήσεται πᾶσα ἡ γῆ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ καταφυτευθήσεται δένδρον ἐν αὐτῇ, καὶ πλησθήσεται εὐλογίας. ¹⁹καὶ πάντα τὰ δένδρα τῆς γῆς ἀγαλλιάσονται· φυτευθήσεται, καὶ ἔσονται φυτεύοντες ἀμπέλους, καὶ ἡ ἀμπελος ἦν ἂν φυτεύσωσιν, ποιήσουσιν προχοῦς οἴνου· χιλιάδας καὶ σπόρου ποιήσει καθ' ἕκαστον μέτρον, ἐλαιὰς ποιήσει ἀνὰ βάτους δέκα. ²⁰καὶ σὺ καθάρισεν τὴν γῆν ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας καὶ ἀπὸ πάσης ἀδικίας καὶ ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας καὶ ἀσεβείας, καὶ πάσας τὰς ἀκαθαρσίας τὰς γινομένας ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάλειψον. ²¹καὶ ἔσονται πάντες λατρεύοντες οἱ λαοὶ καὶ εὐλογοῦντες πάντες ἔμοι καὶ προσκυνοῦντες. ²²καὶ καθαρισθήσεται πᾶσα ἡ γῆ ἀπὸ παντὸς μιάμματος καὶ ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας καὶ ὀργῆς καὶ μᾶστιγος, καὶ οὐκέτι πέμψω ἐπ' αὐτοὺς εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ

μέχρι τέλους ὄλων τῶν γενεῶν. ¹⁵Καὶ ἀφάνισε πάντα τὰ πνεύματα τῶν ἀποστατῶν καὶ τῶν τέκνων τῶν Ἐργηγόρων, διότι ἐκακοποίησαν τὴν ἀνθρωπότητα. ¹⁶Ἀφάνισε πᾶσαν ἀδικίαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ πᾶν κακὸν ἔργον ἃς τερματισθῆ: καὶ ἃς ἀναφανῆ τὸ φυτὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀληθείας: καὶ θὰ ἀποδειχθῆ τοῦτο εὐλογία· τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας θὰ φυτευθοῦν ἐν ἀληθείᾳ καὶ χαρᾷ διὰ πλντός. ¹⁷Καὶ τότε ὅλοι οἱ δίκαιοι θὰ διαφύγουν, καὶ θὰ ζήσουν μέχρις ὅτου γεννήσουν χιλιάδας τέκνων, καὶ ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς νεότητός των καὶ τοῦ γήρατός των θὰ συμπληρώσουν ἐν εἰρήνῃ. ¹⁸Καὶ τότε ὅλη ἡ γῆ θὰ καλλιεργηθῆ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ὅλη θὰ φυτευθῆ με δένδρα καὶ θὰ εἶναι πλήρης εὐλογίας. ¹⁹Καὶ ὅλα τὰ ἐπιθυμητὰ δένδρα θὰ φυτευθοῦν ἐπ' αὐτῆς, καὶ θὰ φυτεύσουν ἀμπέλους ἐπ' αὐτῆς: καὶ ἡ ἀμπελος ποῦ θὰ φυτεύσουν ἐπ' αὐτῆς θὰ δώσῃ οἶνον ἐν ἀφθονίᾳ, καὶ ὡς πρὸς πᾶν σπέρμα ἐσπαρμένον ἐπ' αὐτῆς ἕκαστον μέτρον (αὐτοῦ) θὰ ἀποδώσῃ χιλιάδα, καὶ πᾶν μέτρον ἐλαιῶν θὰ ἀποδώσῃ δέκα ἐλαιοτριβεῖα. ²⁰Καὶ καθάρισε τὴν γῆν ἀπὸ κάθε καταπίεσιν καὶ ἀπὸ κάθε ἀδικίαν, καὶ ἀπὸ κάθε ἀμαρτίαν, καὶ ἀπὸ κάθε ἀνομίαν: καὶ πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν, γινομένην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀφάνισε ἀπὸ τὴν γῆν. ²¹Καὶ ὅλα τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων θὰ κατασκευῶν δίκαιοι, καὶ πάντα τὰ ἔθνη θὰ προσφέρουν λατρείαν καὶ θὰ Μὲ ὑμνήσουν, καὶ θὰ Μὲ λατρεύουν. ²²Καὶ ἡ γῆ θὰ καθαρῆ ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ, καὶ ἐκ πάσης ἀμαρτίας, καὶ ἐκ πάσης τιμωρίας, καὶ ἀπὸ παντὸς βλασφῆμίου, καὶ οὐδέποτε θέλω πάλιν ἀποστελεῖν (αὐτὰ) ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν καὶ διὰ παντός.

αἰῶνος. 11 ¹Καὶ τότε ἀνοίξω τὰ ταμιεῖα τῆς εὐλογίας τὰ ὄντα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ κατενεγκεῖν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ἔργα, ἐπὶ τὸν κόπον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ²καὶ τότε ἀλήθεια καὶ εἰρήνη κοινωθήσονται ὁμοῦ εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν ἀνθρώπων.

12-16. Ὁ ρα μα τοῦ Ἐνώχ: ἡ μεσιτεία ὑπὲρ τοῦ Ἀζαζέλ καὶ τῶν πεπτωκότων ἀγγέλων. Ἐξαγγελία τῆς ἀρχικῆς καὶ τῆς τελικῆς καταδίκης αὐτῶν.

12 ¹Πρὸ τούτων τῶν λόγων ἐλήμφθη Ἐνώχ, καὶ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἔγνω ποῦ ἐλήμφθη καὶ ποῦ ἔστιν καὶ τί ἐγένετο αὐτῷ. ²καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐγγηγόρων, καὶ μετὰ τῶν ἁγίων αἱ ἡμέραι αὐτοῦ. ³Καὶ ἐστὼς ἤμην Ἐνώχ εὐλογῶν τῷ κυρίῳ τῆς μεγαλοσύνης, τῷ βασιλεῖ τῶν αἰώνων. καὶ ἰδοὺ οἱ ἐγγηγόροι τοῦ ἁγίου τοῦ μεγάλου ἐκάλουν με ⁴Ἐνώχ, ὁ γραμματεὺς τῆς δικαιοσύνης, πορεύου καὶ εἰπέ τοῖς ἐγγηγόροις τοῦ οὐρανοῦ οἵτινες ἀπολιπόντες τὸν οὐρανὸν τὸν ὑψηλόν, τὸ ἁγίασμα τῆς στάσεως τοῦ αἰῶνος, μετὰ τῶν γυναικῶν ἐμίανθησαν, καὶ ὡσπερ οἱ υἱοὶ τῆς γῆς ποιοῦσιν, οὕτως καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν, καὶ ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας Ἀφανισμόν μέγαν ἠφανίσατε τὴν γῆν, ⁵καὶ οὐκ ἔσται ὑμῖν εἰρήνη οὔτε ἀφεςις. καὶ περὶ ὧν χαίρουσιν τῶν υἱῶν αὐτῶν, ⁶τὸν φόνον τῶν ἀγαπητῶν αὐτῶν ὄψονται, καὶ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῶν υἱῶν αὐτῶν στενάξουσιν καὶ δευθήσονται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐκ ἔσται αὐτοῖς εἰς ἔλεον καὶ εἰρήνην.

11. ¹Κιχὶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις θὰ ἀνοίξω τὰ ταμιεῖα εὐλογίας τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὥστε νὰ στείλω αὐτὰ κάτω ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ μόχθου τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων. ²Καὶ ἀλήθεια καὶ εἰρήνη θὰ συνεταιρισθοῦν δι' ὅλων τῶν ἡμερῶν τοῦ κόσμου καὶ δι' ὅλων τῶν γενεῶν τῶν ἀνθρώπων'.

12. ¹Πρὸ τῶν πραγμάτων τούτων ὁ Ἐνώχ ἐκρύβη, καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων ἐγνώριζε ποῦ ἦτο κεκρυμμένος, καὶ ποῦ διέμενε καὶ τί ἀπέγινε. ²Καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶχον σχέσιν μὲ τοὺς Ἐγγηγόρους, καὶ αἱ ἡμέραι του ἦσαν μετὰ τῶν ἁγίων. ³Καὶ ἐγὼ Ἐνώχ ἠϋλόγουν τὸν Κύριον τῆς μεγαλωσύνης καὶ τὸν Βασιλέα τῶν αἰώνων, καὶ ἰδοὺ! οἱ Ἐγγηγόροι μὲ ἐκάλουν — Ἐνώχ τὸν γραμματέα — καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: 'Ἐνώχ, γραμματέα τῆς δικαιοσύνης, ὕπαγε καὶ εἰπέ εἰς τοὺς Ἐγγηγόρους τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ ἐγκατέλειψαν τὸν ὑψηλὸν οὐρανόν, τὸν αἰώνιον ἅγιον τόπον, καὶ ἐμίαναν ἑαυτοὺς μετὰ γυναικῶν, καὶ ἐπραξαν ὡς τὰ τέκνα τῆς γῆς πρᾶττου, καὶ ἔλαβον εἰς ἑαυτοὺς γυναῖκας: «Ἐποιήσατε μέγαν ἀφανισμόν ἐπὶ τῆς γῆς: Καὶ δὲν θὰ ἔχετε εἰρήνην οὔτε ἀφεςιν ἀμαρτιῶν: καὶ ἐπειδὴ εὐφραίνονται διὰ τὰ τέκνα των, τὸν φόνον τῶν ἠγαπημένων των θὰ ἴδουν, καὶ διὰ τὸν ἀφνισμόν τῶν τέκνων των θὰ θρηνησοῦν, καὶ θὰ δέωνται εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔλεος καὶ εἰρήνην δὲν θὰ ἐπιτύχετε».

13 ¹Ὁ δὲ Ἐνώχ τῷ Ἀζαήλ εἶπεν Πορευού· οὐκ ἔσται σοι εἰρήνη. κρίμα μέγα ἐξῆλθεν κατὰ σοῦ δῆσαι σε, ²καὶ ἀνοχὴ καὶ ἐρώτησίς σοι οὐκ ἔσται περὶ ὧν ἔδειξας ἀδικημάτων καὶ περὶ πάντων τῶν ἔργων τῶν ἀσεβειῶν καὶ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀμαρτίας, ὅσα ὑπέδειξας τοῖς ἀνθρώποις. ³Τότε πορευθεὶς εἶρηκα πᾶσιν αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ πάντες ἐφοβήθησαν, καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος καὶ φόβος. ⁴καὶ ἠρώτησαν ὅπως γράψω αὐτοῖς ὑπόμνηματα ἐρωτήσεως, ἵνα γένηται αὐτοῖς ἄφεςις, καὶ ἵνα ἐγὼ ἀναγνῶ αὐτοῖς τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐρωτήσεως ἐνώπιον Κυρίου τοῦ οὐρανοῦ, ⁵ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἔτι δύνανται λαλῆσαι, οὐδὲ ἐπᾶραι αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ αἰσχύνης περὶ ὧν ἡμαρτεῖκhsαν καὶ κατεκρίθησαν. ⁶Τότε ἔγραψα τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐρωτήσεως αὐτῶν καὶ τὰς δεήσεις περὶ τῶν πνευμάτων αὐτῶν καὶ περὶ ὧν δέονται, ὅπως αὐτῶν γέωνται ἄφεςις καὶ μακρότης. ⁷καὶ πορευθεὶς ἐκάθισα ἐπὶ τῶν ὑδάτων Δάν ἐν γῆ Δάν, ἥτις ἐστὶν ἐκ δεξιῶν Ἐρμωνειεὶμ δύσεως· ἀνεγίνωσκον τὸ ὑπόμνημα τῶν δεήσεων αὐτῶν. ⁸ὥς ἐκοιμήθην, καὶ ἰδοὺ ὄνειροι ἐπ' ἐμέ ἦλθον καὶ ὁράσεις ἐπ' ἐμέ ἐπιπτον, καὶ ἴδον ὁράσεις ὀργῆς, καὶ ἦλθεν φωνὴ λέγουσα Εἶπον τοῖς υἱοῖς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ ἐλέγξει αὐτούς. ⁹καὶ ἔξυπνος γενόμενος ἦλθον πρὸς αὐτούς, καὶ πάντες συνηγμένοι ἐκάθηστο πενθοῦντες ἐν Ἐβελσατά, ἥτις ἐστὶν ἀνά μέσον τοῦ Λιβάνου καὶ Σενισήλ, περικεκαλυμμένοι τὴν ὄψιν. ¹⁰ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ἀνήγγειλα αὐτοῖς πάσας τὰς ὁράσεις ἃς εἶδον

13. ¹Καὶ ὁ Ἐνώχ ἐπῆγε καὶ εἶπε: Ἀzazel, δὲν θὰ ἔχῃς εἰρήνην: βαρεῖα καταδίκη ἐξῆλθε κατὰ σοῦ διὰ τὰ δεικνύμενα: ²καὶ δὲν θὰ ἔχῃς ἀνοχὴν οὔτε δεήσεις θὰ παραχωρηθῆ εἰς σέ, ἕνεκα τῆς ἀδικίας τὴν ὁποῖαν ἐδίδαξες, καὶ ἕνεκα ὅλων τῶν ἔργων τῆς ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἀμαρτίας, τὰ ὁποῖα ἔδειξες εἰς τοὺς ἀνθρώπους. ³Τότε ἐπῆγα καὶ ὠμίλησα εἰς ὅλους αὐτοὺς μαζί, καὶ ὅλοι ἐφοβήθησαν, καὶ φόβος καὶ τρόμος κατέλαβεν αὐτούς. ⁴Καὶ μὲ ἐκέτευσαν νὰ γράψω αἰτησίαν χάριν αὐτῶν διὰ τὰ εὔρου ἄφεςιν, καὶ νὰ ἀναγνώσω τὴν αἰτησίαν τῶν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τοῦ οὐρανοῦ. ⁵Διότι ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν ἠδύναντο νὰ ὀμιλοῦν (μετ' Αὐτοῦ) οὔτε νὰ ὑψώνουν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἕνεκα αἰσχύνης διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν, διὰ τὰς ὁποίας εἶχον καταδικασθῆ. ⁶Τότε ἔγραψα τὴν αἰτησίαν τῶν καὶ τὴν προσευχὴν τῶν ἐν σχέσει μὲ τὰ πνεύματά τῶν καὶ τὰ ἔργα τῶν καθ' ἕκαστον καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς δεήσεις τῶν, ὥστε νὰ ἔχουν ἄφεςιν καὶ μακρότητα. ⁷Καὶ ἐξῆλθον καὶ ἐκάθισα παρὰ τὰ ὕδατα Δάν, ἐν τῇ γῆ Δάν, εἰς τὰ νότια τῆς δύσεως τοῦ Ἐρμών: Ἀνέγνωσα τὴν αἰτησίαν τῶν ἕως ὅτου ἀπεκοιμήθην. ⁸Καὶ ἰδοὺ ὄνειρον ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ὁράσεις ἐπιπτον ἐπ' ἐμέ, καὶ εἶδον ὁράματα τιμωρίας, καὶ ἦλθε φωνὴ διατάσσουσα νὰ εἴπω τοῦτο εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ νὰ τοὺς ἐπιπλήξω. ⁹Καὶ ὅταν ἀφυπνίσθην, ἦλθον πρὸς αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἦσαν καθήμενοι ὁμοῦ, κλαίοντες ἐν Abelsjail, ποῦ εὑρίσκεται μεταξὺ Λιβάνου καὶ Seneser, μὲ τὰ πρόσωπα κεκαλυμμένα. ¹⁰Καὶ ἀνήγγειλα ἐνώπιον αὐτῶν ὅλας τὰς ὁράσεις ἃς εἶχον ἴδει καθ' ὕπνου, καὶ ἤρῃσα λαλῶν

κατὰ τοὺς ὕπνους, καὶ ἠρξάμην λαλεῖν τοὺς λόγους τῆς δικαιοσύνης, ἐλέγχων τοὺς ἐγρηγόρους τοῦ οὐρανοῦ.

14 ¹Βίβλος λόγων δικαιοσύνης καὶ ἐλέγξεως ἐγρηγόρων τῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἁγίου τοῦ μεγάλου ἐν ταύτῃ τῇ ὁράσει. ²Ἐγὼ εἶδον κατὰ τοὺς ὕπνους μου ἃ νῦν λέγω ἐν γλώσση σαρκίνη ἐν τῷ πνεύματι τοῦ στόματός μου, ὃ ἔδωκεν ὁ μέγας τοῖς ἀνθρώποις λαλεῖν ἐν αὐτοῖς καὶ νοῆσει καρδίας· ³ὃς ἔκτισεν καὶ ἔδωκεν ἐλέγξασθαι ἐγρηγόρους τοὺς υἱοὺς τοῦ οὐρανοῦ. ⁴Ἐγὼ τὴν ἐρώτησιν ὑμῶν τῶν ἀγγέλων ἔγραψα, καὶ ἐν τῇ ὁράσει μου τοῦτο ἐδείχθη· καὶ οὔτε ἡ ἐρώτησις ὑμῶν παρεδέχθη, ⁵ἵνα μηκέτι εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆτε ἐπὶ πάντας τοὺς αἰῶνας, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς τῆς γῆς ἐρρέθη δῆσαι ὑμᾶς εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος, ⁶καὶ ἵνα περὶ τούτων ἴδητε τὴν ἀπόλειαν τῶν υἱῶν ὑμῶν τῶν ἀγαπητῶν, καὶ ὅτι οὐκ ἔσται ὑμῖν ὄνησις αὐτῶν, ἀλλὰ πεσοῦνται ἐνώπιον ὑμῶν ἐν μαχαίρᾳ. ⁷καὶ ἡ ἐρώτησις ὑμῶν περὶ αὐτῶν οὐκ ἔσται οὐδὲ περὶ ὑμῶν· καὶ ὑμεῖς κλαίοντες καὶ δεόμενοι καὶ μὴ λαλοῦντες πᾶν ῥῆμα ἀπὸ τῆς γραφῆς ἧς ἔγραψα. ⁸Καὶ ἐμοὶ ἐφ' ὁράσει οὕτως ἐδείχθη· ἰδοὺ νεφέλαι ἐν τῇ ὁράσει ἐκάλουν καὶ ὁμίχλαι με ἐφώνουν, καὶ διαδρομαὶ τῶν ἀστέρων καὶ διαστραπαὶ με κατεσπούδαζον καὶ ἐθορούβαζόν με,

τοὺς λόγους δικαιοσύνης, καὶ ἐλέγχων τοὺς Ἰαγουρίδους τοῦ οὐρανοῦ.

14. ¹Τὸ βιβλίον τῶν λόγων δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ἰαγουρίδων κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἁγίου τοῦ μεγάλου ἐν τῇ ὁράσει ταύτῃ. ²Εἶδον κατὰ τοὺς ὕπνους μου ὅ,τι τώρα θὰ εἶπω διὰ σαρκίνης γλώσσης καὶ διὰ τῆς πνοῆς τοῦ στόματός μου· τὴν ὁποῖαν ὁ Μέγας ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ συνδιαλέγωνται δι' αὐτῆς καὶ νὰ ἐννοοῦν μὲ τὴν καρδίαν. ³Ὡς. Αὐτὸς ἐδημιούργησε καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν δύναμιν κατανοήσεως τοῦ λόγου τῆς σοφίας, οὕτως Αὐτὸς ἐδημιούργησεν ἐπίσης ἐμὲ καὶ μοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν τοῦ ἐλέγχου τῶν Ἰαγουρίδων, τῶν τέκνων τοῦ οὐρανοῦ. ⁴Ἐγραψα τὴν αἴτησίν σας, καὶ ἐν τῇ ὁράσει μου ἐφάνη οὕτως, ὅτι ἡ αἴτησίς σας δὲν θὰ παραχωρηθῆ εἰς σᾶς δι' ὅλων τῶν ἡμερῶν τῆς αἰωνιότητος, καὶ ὅτι κρίσις ἐγένετο τελικὴ ἐφ' ὑμᾶς· ναὶ (ἡ αἴτησίς σας) δὲν θὰ παραχωρηθῆ εἰς ὑμᾶς. ⁵Καὶ ἀπὸ τοῦδε δὲν θὰ ἀναβῆτε εἰς τὸν οὐρανὸν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, καὶ ἐν δεσμοῖς τῆς γῆς ἡ ἀπόφασις ἐξῆλθε νὰ σᾶς δέσουν ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ κόσμου. ⁶Καὶ (ὅτι) προηγουμένως θέλετε ἴδει τὸν ἀφανισμόν τῶν ἡγαπημένων τέκνων σας καὶ δὲν θὰ ἔχετε χαρὰν δι' αὐτὰ, ἀλλὰ θὰ πέσουν πρὸ ὑμῶν διὰ τοῦ ξίφους. ⁷Καὶ ἡ αἴτησίς σας ὑπὲρ αὐτῶν δὲν θὰ παραχωρηθῆ οὔτε βεβαίως ὑπὲρ ὑμῶν· ἀν καὶ θρηνηῖτε καὶ προσεύχεσθε καὶ λαλήτε ὅλους τοὺς λόγους τοὺς περιεχομένους ἐν τῷ ἐγγράφῳ τὸ ὁποῖον ἔγραψα. ⁸Καὶ ἡ ὄρασις ἐδείχθη εἰς ἐμὲ οὕτως· Ἰδοὺ, ἐν τῇ ὁράσει νέφη μὲ προσεκάλεσαν καὶ ὁμίχλη μὲ ἐφώναζε, καὶ αἱ διαδρομαὶ τῶν ἀστέρων καὶ τῶν ἀστραπῶν μὲ παρώθουν καὶ μὲ ἐβίαζαν, καὶ οἱ ἀνεμοὶ ἐν τῇ ὁράσει μὲ ἔκαμαν νὰ πετῶ καὶ νὰ αἴρωμαι πρὸς τὰ ἄνω, καὶ μὲ ἔφεραν εἰς τὸν οὐρανόν.

καὶ ἄνεμοι ἐν τῇ ὀράσει μου ἐξεπέτασάν με ⁹καὶ ἐπῆράν με ἄνω καὶ εἰσήνεγκάν με εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἰσῆλθον μέχρις ἡγγισα τείχους οἰκοδομηῆς ἐν λίθοις χαλάζης καὶ γλώσσης πυρός κύκλω αὐτῶν· καὶ ἤρξαντο ἐκφοβεῖν με. ¹⁰Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς γλώσσας τοῦ πυρός, καὶ ἡγγισα εἰς οἶκον μέγαν οἰκοδομημένον ἐν λίθοις χαλάζης, καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ οἴκου ὡς λιθόπλακες, καὶ πᾶσαι ἦσαν ἐκ χιόνος, καὶ ἐδάφη χιονικά, ¹¹καὶ αἱ στέγαι ὡς διαδρομαὶ ἀστέρων καὶ ἀστραπαί, καὶ μεταξὺ αὐτῶν χερουβὶν πύρινα, καὶ οὐρανὸς αὐτῶν ὕδωρ, ¹²καὶ πῦρ φλεγόμενον κύκλω τῶν τειχῶν, καὶ θύραι πυρὶ καιόμεναι. ¹³εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, θερμὸν ὡς πῦρ καὶ ψυχρὸν ὡς χιών, καὶ πᾶσα τροφὴ ζωῆς οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ· φόβος με ἐκάλυπεν καὶ τρόμος με ἔλαβεν. ¹⁴καὶ ἤμην σειόμενος καὶ τρέμων, καὶ ἔπεσον. ἐθεώρουν ἐν τῇ ὀράσει μου, ¹⁵καὶ ἰδοὺ ἄλλη θύρα ἀνεωγμένη κατέναντί μου, καὶ ὁ οἶκος μείζων τούτου, καὶ ὅλος οἰκοδομημένος ἐν γλώσσαις πυρός, ¹⁶καὶ ὅλος διαφέρων ἐν δόξῃ καὶ ἐν τιμῇ καὶ ἐν μεγαλοσύνῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι με ἐξαιρεῖν ὑμῖν περὶ τῆς δόξης καὶ περὶ τῆς μεγαλοσύνης αὐτοῦ. ¹⁷τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ἦν πυρός, τὸ δὲ ἀνώτερον αὐτοῦ ἦσαν ἀστραπαὶ καὶ διαδρομαὶ ἀστέρων, καὶ ἡ στέγη αὐτοῦ ἦν πῦρ φλέγον. ¹⁸Ἐθεώρουν δὲ καὶ εἶδον θρόνον ὑψηλόν, καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ ὡσεὶ κρυστάλλινον, καὶ τροχὸς ὡς ἡλίου λάμποντος καὶ ὄρος χερουβίν. ¹⁹καὶ ὑποκάτω τοῦ θρόνου ἐξεπορεύοντο ποταμοὶ πυρός φλεγόμενοι, καὶ οὐκ ἐδυνάσθη ἰδεῖν. ²⁰καὶ ἡ δόξα ἡ μεγάλη ἐκάθητο ἐπ' αὐτῷ· τὸ

⁹Καὶ εἰσῆλθον μέχρις ὄνου ἐπλησίασα τοῖχον οἰκοδομημένον ἀπὸ κρύσταλλα καὶ περιβεβλημένον ἀπὸ γλώσσας πυρός: καὶ ἤρχισε νὰ με φοβίζῃ. ¹⁰Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς γλώσσας τοῦ πυρός καὶ ἡγγισα εἰς οἶκον μέγαν οἰκοδομημένον ἐκ κρυστάλλων: καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ οἴκου ἦσαν ὡς λιθόπλακες ἐκ κρυστάλλων, καὶ τὸ θεμέλιόν του ἦτο ἐκ κρυστάλλου. ¹¹Ἡ στέγη αὐτοῦ ἦτο ὡς ἡ ὁδὸς τῶν ἀστέρων καὶ τῶν ἀστραπῶν, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἦσαν πύρινα χερουβεῖμ, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῶν ἦτο (καθαρὸς ὡς) ὕδωρ. ¹²Πῦρ φλεγόμενον ἐκύκλω τὰ τεῖχη, καὶ αἱ πύλαι ἐφλέγοντο με πῦρ. ¹³Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, καὶ ἦτο θερμὸς ὡς πῦρ καὶ ψυχρὸς ὡς πάγος: δὲν ὑπῆρχον ἐκεῖ τρυφαὶ ζωῆς: φόβος με ἐκάλυψε, καὶ τρόμος με κατέλαβεν. ¹⁴Καὶ καθὼς ἤμην σειόμενος καὶ τρέμων, ἔπεσα ἐπὶ τὸ πρόσωπόν μου. ¹⁵Καὶ εἶδον ὄρασιν καὶ ἰδοὺ! ὑπῆρχε δευτέρος οἶκος, μεγαλύτερος τοῦ προηγουμένου, καὶ ὅλη ἡ πύλη ἦτο ἀνοικτὴ ἀπέναντί μου, καὶ ἦτο οἰκοδομημένος διὰ φλογῶν πυρός. ¹⁶Καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τόσον ὑπερεῖχε κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ μεγαλοσύνην καὶ ἔκτασιν, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ περιγράψω εἰς ὑμᾶς τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ἔκτασίν του. ¹⁷Καὶ τὸ ἔδαφος του ἦτο ἐκ πυρός, καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ ἦσαν ἀστραπαὶ καὶ ἡ ὁδὸς τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ στέγη αὐτοῦ ἦτο ἐπίσης φλέγον πῦρ. ¹⁸Καὶ ἐκύτταξα καὶ εἶδον ἐκεῖ θρόνον ὑψηλόν: ἡ ὄψις του ἦτο ὡς κρύσταλλον, καὶ οἱ τροχοὶ του ὡς ὁ λάμπων ἥλιος, καὶ ὑπῆρχεν ἡ ὄρασις χερουβεῖμ. ¹⁹Καὶ κάτωθεν τοῦ θρόνου ἐξεπορεύοντο ποταμοὶ φλέγοντος πυρός, ὥστε δὲν ἠδυνάμην νὰ βλέπω ἐπ' αὐτοῦ. ²⁰Καὶ ἡ

περιβόλαιον αὐτοῦ ὡς εἶδος ἡλίου, λαμπρότερον καὶ λευκότερον πάσης χιόνος. ²¹καὶ οὐκ ἐδύνατο πᾶς ἄγγελος παρελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἰδεῖν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τὸ ἐντιμον καὶ ἐνδοξον, καὶ οὐκ ἐδύνατο πᾶσα σὰρξ ἰδεῖν αὐτοῦ ²²τὸ πῦρ φλεγόμενον κύκλῳ· καὶ πῦρ μέγα παριστήκει αὐτῷ, καὶ οὐδεὶς ἐγγίζει αὐτῷ. κύκλῳ μύριαι μυριάδες ἐστήκασιν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ πᾶς λόγος αὐτοῦ ἔργον. ²³καὶ οἱ ἅγιοι τῶν ἀγγέλων οἱ ἐγγίζοντες αὐτῷ οὐκ ἀποχωροῦσιν νυκτὸς οὔτε ἀφίστανται αὐτοῦ. ²⁴Κἀγὼ ἤμην ἕως τούτου ἐπὶ πρόσωπόν μου βεβλημένος καὶ τρέμων, καὶ ὁ κύριος τῷ στόματι αὐτοῦ ἐκάλεσέν με καὶ εἶπέν μοι Πρόσελθε ὧδε, Ἐνώχ, καὶ τὸν λόγον μου ἄκουσον. ²⁵καὶ προσελθὼν μοι εἷς τῶν ἁγίων ἤγειρέν με καὶ ἔστησέν με, καὶ προσήγαγέν με μέχρι τῆς θύρας· ἐγὼ δὲ τὸ πρόσωπόν μου κάτω ἔκυφον.

15 ¹Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπέν μοι Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινός, ἄνθρωπος τῆς ἀληθείας, ὁ γραμματεὺς· καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἤκουσα· μὴ φοβηθῆς, Ἐνώχ, ἄνθρωπος ἀληθινός καὶ γραμματεὺς τῆς ἀληθείας· πρόσσελθε ὧδε, καὶ τῆς φωνῆς μου ἄκουσον. ²πορεύθητι καὶ εἶπε τὰς πέμψασίν σε Ἐρωτησαὶ ὑμᾶς ἔδει περὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μὴ τοὺς ἀνθρώπους περὶ ὑμῶν. ³διὰ τί ἀπελίπετε τὸν οὐρανὸν τὸν ὑψηλὸν τὸν ἅγιον τοῦ αἰῶνος, καὶ μετὰ τῶν γυναικῶν ἐκοιμήθητε καὶ μετὰ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων ἐμιάνθητε καὶ ἐλάβετε ἑαυτοῖς γυναῖκας; ὡσπερ υἱοὶ τῆς γῆς ἐποιήσατε καὶ ἐγεννήσατε ἑαυτοῖς τέκνα, υἱοὺς γίγαντας.

Δόξα ἢ Μεγάλη ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ἔλαμπε λαμπρότερον τοῦ ἡλίου καὶ ἦτο λευκότερον πάσης χιόνος. ²¹Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀγγέλων ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ τὸ πρόσωπον Αὐτοῦ ἕνεκα τῆς μεγαλοσύνης καὶ δόξης, καὶ σὰρξ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀτενίσῃ Αὐτόν. ²²Τὸ φλέγον πῦρ ἦτο περίξ Αὐτοῦ, καὶ πῦρ μέγα ἕστατο ἐνώπιον Αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν περίξ ἠδύνατο νὰ πλησιάσῃ Αὐτόν: μύριαι μυριάδες ἐνώπιον Αὐτοῦ, ἂν καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην συμβούλου. ²³Καὶ οἱ ἁγιώτατοι οἱ ἐγγίζοντες Αὐτῷ δὲν φεύγουν κατὰ τὴν νύκτα οὔτε χωρίζονται ἀπ' Αὐτοῦ. ²⁴Καὶ ἕως τότε ἐγὼ ἤμην γονυπετῆς ἐπὶ τὸ πρόσωπόν μου, τρέμων: καὶ ὁ Κύριος μὲ ἐκάλεσε διὰ τοῦ στόματος Αὐτοῦ, καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: Ἔλα ἐδῶ, Ἐνώχ, καὶ ἄκουσε τὸν λόγον μου. ²⁵Καὶ εἷς ἐκ τῶν ἁγίων ἦλθεν εἰς ἐμέ καὶ μὲ ἤγειρε, καὶ μὲ ἔκαμε νὰ σταθῶ καὶ νὰ πλησιάσω τὴν θύραν: καὶ ἐγὼ ἔκυψα τὸ πρόσωπόν μου κάτω.

15. ¹Καὶ Αὐτὸς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ, καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν Αὐτοῦ: «Μὴ φοβηθῆς, Ἐνώχ, ἄνθρωπε δίκαιε καὶ γραμματέα τῆς δικαιοσύνης: πρόσσελθε καὶ ἄκουσε τὴν φωνὴν μου. Καὶ ὑπάγε, εἶπε εἰς τοὺς Ἐγρηγόρους τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὅποιοι σὲ ἔστειλαν διὰ νὰ μεσιτεύσῃς ὑπὲρ αὐτῶν: Ὅτι εἰς θὰ ἔπρεπε νὰ μεσιτεύετε ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὄχι ἄνθρωποι ὑπὲρ ὑμῶν: Διατὶ ἐγκαταλείψατε τὸν ὑψηλόν, ἅγιον καὶ αἰώνιον οὐρανόν, καὶ ἐκοιμήθητε μετὰ γυναικῶν, καὶ ἐμιάνατε ἑαυτοὺς μετὰ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐλάβετε εἰς ἑαυτοὺς συζύγους, καὶ ἐπράξατε καθὼς τὰ τέκνα τῆς γῆς, καὶ

⁴καὶ ὑμεῖς ἦτε ἅγιοι καὶ πνεύματα ζῶντα αἰώνια· ἐν τῷ αἵματι τῶν γυναικῶν ἐμιάνθητε, καὶ ἐν αἵματι σαρκὸς ἐγεννήσατε καὶ ἐν αἵματι ἀνθρώπων ἐπεθυμήσατε, καθὼς καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν σάρκα καὶ αἷμα, οἵτινες ἀποθνήσκουσιν καὶ ἀπόλλυνται. ⁵Διὰ τοῦτο ἔδωκα αὐτοῖς θηλείας, ἵνα σπερματίζουσιν εἰς αὐτάς καὶ τεκνώσουσιν ἐν αὐταῖς τέκνα οὕτως, ἵνα μὴ ἐκλείπη αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶ὑμεῖς δὲ ὑπῆρχετε πνεύματα ζῶντα αἰώνια καὶ οὐκ ἀποθνήσκοντα εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος. ⁷καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐποίησα ἐν ὑμῖν θηλείας· τὰ πνεύματα τοῦ οὐρανοῦ, ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ κατοίκησις αὐτῶν. ⁸καὶ νῦν οἱ γίγαντες οἱ γεννηθέντες ἀπὸ τῶν πνευμάτων καὶ σαρκὸς πνεύματα ἰσχυρὰ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῇ γῇ ἢ κατοίκησις αὐτῶν ἔσται. ⁹πνεύματα πονηρὰ ἐξῆλθον ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτῶν, διότι ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων ἐγένοντο, καὶ ἐκ τῶν ἁγίων ἐγρηγόρων ἢ ἀρχὴ τῆς κτίσεως αὐτῶν καὶ ἀρχὴ θεμελίου· πνεύματα πονηρὰ κληθήσεται. ¹⁰πνεύματα οὐρανοῦ, ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ κατοίκησις αὐτῶν ἔσται· καὶ τὰ πνεύματα ἐπὶ τῆς γῆς τὰ γεννηθέντα, ἐπὶ τῆς γῆς ἢ κατοίκησις αὐτῶν ἔσται. ¹¹καὶ τὰ

Σύγκελλος

15 ⁸Καὶ νῦν οἱ γίγαντες οἱ γεννηθέντες ἀπὸ πνευμάτων καὶ σαρκὸς πνεύματα πονηρὰ ἐπὶ τῆς γῆς καλέσουσιν αὐτούς, ὅτι ἢ κατοίκησις αὐτῶν ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹πνεύματα πονηρὰ ἔσονται, τὰ πνεύματα ἐξεληλυθότα ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς σαρκὸς αὐτῶν, διότι ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐγένοντο, καὶ ἐκ τῶν ἁγίων τῶν ἐγρηγόρων ἢ ἀρχὴ τῆς κτίσεως αὐτῶν καὶ ἀρχὴ θεμελίου· πνεύματα πονηρὰ ¹⁰ἐπὶ τῆς γῆς ἔσονται ¹¹τὰ πνεύματα τῶν γιγάντων νεμόμενα, ἀδι- ἐγεννήσατε γίγαντας υἱούς; ⁴Καὶ ἂν καὶ ἦσθε ἅγιοι, πνευματικοί, ζῶντες τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἐμιάνατε ἑαυτοὺς μετὰ τοῦ αἵματος τῶν γυναικῶν, καὶ ἐγεννήσατε (τέκνα) μετὰ τοῦ αἵματος τῆς σαρκὸς, καί, ὡς τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων, ἐπεθυμήσατε σάρκα καὶ αἷμα καθὼς πράττουσιν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἀποθνήσκουσιν καὶ ἀπόλλυνται. ⁵Διὰ τοῦτο ἔδωκα εἰς αὐτοὺς συζύγους, ὥστε νὰ καταστήσουν αὐτάς ἐγκύους καὶ γεννήσουν τέκνα δι' αὐτῶν, ὥστε τοιουτοτρόπως οὐδὲν νὰ λείπη ἀπὸ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶Ἀλλ' ὑμεῖς ἦσθε πρότερον πνευματικοί, ζῶντες τὴν αἰώνιον ζωὴν, καὶ ἀθάνατοι δι' ἀπάσας τὰς γενεὰς τοῦ κόσμου. ⁷Καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὤρισα συζύγους δι' ὑμᾶς· διότι ὡς διὰ τὰ πνεύματα τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ εἶναι ἢ κατοίκησις αὐτῶν. ⁸Καὶ νῦν, οἱ γίγαντες, οἱ ὅποιοι προέρχονται ἀπὸ τὰ πνεύματα καὶ τὴν σάρκα, θὰ ὀνομάζονται κακὰ πνεύματα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς θὰ εἶναι ἢ κατοικία των. ⁹Κακὰ πνεύματα προῆλθον ἐκ τῶν σωμάτων των· διότι γεννῶνται ἀπ' ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων Ἐγρηγόρων εἶναι ἢ ἀρχὴ των καὶ ἢ ἀρχικὴ των προέλευσις· θὰ εἶναι κακὰ πνεύματα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κακὰ πνεύματα θὰ ὀνομάζωνται. ¹⁰Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πνεύματα τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ θὰ εἶναι ἢ κατοίκησις των, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πνεύματα τῆς γῆς, τὰ ὅποια ἐγεννήθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπὶ τῆς γῆς θὰ εἶναι ἢ κατοικία των. ¹¹Καὶ τὰ πνεύματα τῶν γιγάντων ἀφανίζουσιν, κατα-

πνεύματα τῶν γιγάντων νεφέλας ἀδικοῦντα, ἀφανίζοντα καὶ ἐνπίπτοντα καὶ συναπαλαίοντα καὶ συνρίπτοντα ἐπὶ τῆς γῆς, πνεύματα σκληρὰ γιγάντων, καὶ δρόμους ποιοῦντα καὶ μηδὲν ἐσθίοντα, ἀλλ' ἀσιτοῦντα καὶ διψῶντα καὶ προσκόπτοντα πνεύματα. ¹²καὶ ἐξαναστήσει ταῦτα εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν γυναικῶν, ὅτι ἐξεληλύθασιν ἀπ' αὐτῶν, 16 ¹ἀπὸ ἡμέρας σφαγῆς καὶ ἀπωλείας καὶ θανάτου, ἀφ' ὧν τὰ πνεύματα ἐκπορευόμενα ἐκ τῆς ψυχῆς τῆς σαρκὸς αὐτῶν ἔσται ἀφανίζοντα χωρὶς κρίσεως· οὕτως ἀφανίσουσιν μέχρις ἡμέρας τελειώσεως, τῆς κρίσεως τῆς μεγάλης, ἐν ἧ ὁ αἰὼν ὁ μέγας τελεσθήσεται. ²Καὶ νῦν ἐγρηγόροις τοῖς πέμψασίν σε ἐρωτήσαι περὶ αὐτῶν, οἵτινες ἐν οὐρανῷ ἦσαν ³Ἔμεῖς ἐν τῷ οὐρανῷ ἦτε, καὶ μυστήριον ὃ οὐκ ἀνεκαλύφθη ὑμῖν καὶ μυστήριον τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγεννημένον ἔγνωτε, καὶ τοῦτο ἐμηνύσατε ταῖς γυναιξίν ἐν ταῖς σκληροκαρδίαις ὑμῶν, καὶ

κοῦντα, ἀφανίζοντα, ἐμπίπτοντα καὶ συναπαλαίοντα καὶ ῥίπτοντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ δρόμους ποιοῦντα καὶ μηδὲν ἐσθίοντα, ἀλλ' ἀσιτοῦντα καὶ ῥίπτοντα καὶ φάσματα ποιοῦντα καὶ διψῶντα καὶ προσκόπτοντα. ¹²καὶ ἐξαναστήσονται τὰ πνεύματα ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν γυναικῶν, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἐξεληλύθασιν.

16 ¹Καὶ ἀπὸ ἡμέρας καιροῦ σφαγῆς καὶ ἀπωλείας καὶ θανάτου τῶν γιγάντων ναφηλεῖμ, οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, οἱ μεγάλοι ὀνομαστοί, τὰ πνεύματα τὰ ἐκπορευόμενα ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς σαρκὸς ἔσονται, ἀφανίζοντα χωρὶς κρίσεως· οὕτως ἀφανίσουσι μέχρις ἡμέρας τῆς τελειώσεως, ἕως τῆς κρίσεως τῆς μεγάλης ἐν ἧ ὁ αἰὼν ὁ μέγας τελεσθήσεται.

πιέζουν, καταστρέφουν, προσβάλλουν, πολεμοῦν, καὶ ἐργάζονται σύντριμμα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προκαλοῦν ταραχήν: δὲν λαμβάνουν τροφήν, ἀλλ' ἐν τούτοις πεινοῦν καὶ διψοῦν, καὶ προκαλοῦν σκάνδαλα. ¹²Καὶ τὰ πνεύματα ταῦτα θὰ ἐγερθοῦν κατὰ τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων καὶ κατὰ τῶν γυναικῶν, διότι προῆλθον ἐξ αὐτῶν.

16. ¹Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τῆς σφαγῆς καὶ ἀπωλείας καὶ θανάτου τῶν γιγάντων, ἐκ τῶν ψυχῶν τῆς σαρκὸς τῶν ὁποίων τὰ πνεύματα, προελθόντα θὰ ἀφανίζουν χωρὶς ἐπιβαλλομένην κρίσιν — οὕτω θὰ ἀφανίζουν μέχρις ἡμέρας τῆς τελειώσεως, τῆς μεγάλης κρίσεως, ἐν ἧ ὁ αἰὼν θὰ τελειωθῇ ἐπὶ τῶν Ἐγρηγόρων καὶ τῶν ἀτεβῶν, ναί, πλήρως θὰ τελειωθῇ». ²Καὶ νῦν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐγρηγόρους, οἱ ὅποιοι σὲ ἔστειλαν νὰ μεσιτεύσῃς ὑπὲρ αὐτῶν, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν προσηγουμένους ἐν οὐρανῷ (εἶπέ εἰς αὐτούς): «Ἔμεῖς ἦσθε ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀλλὰ δὲν εἶχον εἰς ὑμᾶς ἀποκαλυφθῆ πάντα τὰ μυστήρια, καὶ γνωρίζετε ἀνάξιά τινα, καὶ ταῦτα ἐν τῇ σκληρότητι τῆς καρδίας σας ἐγνωρίσατε εἰς τὰς

ἐν τῷ μυστηρίῳ τούτῳ πληθύνουσιν αἱ θήλειαι καὶ οἱ ἄνθρωποι τὰ κακὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ⁴εἰπὸν οὖν αὐτοῖς Οὐκ ἔστιν εἰρήνη.

17-36. Ταξίδια τοῦ Ἐνώχ ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ εἰς τὸ Σεόλ.

17-19. Τὸ πρῶτον Ταξίδιον.

17 ¹Καὶ παραλαβόντες με εἷς τινα τόπον ἀπήγαγον, ἐν ᾧ οἱ ὄντες ἐκεῖ γίνονται ὡς πῦρ φλέγον καί, ὅταν θέλωσιν, φαίνονται ὡσεὶ ἄνθρωποι. ²Καὶ ἀπήγαγόν με εἰς ζοφώδη τόπον καὶ εἰς ὄρος οὗ ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν. ³καὶ εἶδον τόπον τῶν φωστήρων καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν ἀστέρων καὶ τῶν βροντῶν, καὶ εἰς τὰ ἀεροβαθῆ, ὅπου τόξον πυρός καὶ τὰ βέλη καὶ αἱ θῆκαι αὐτῶν καὶ αἱ ἀστραπαὶ πᾶσαι. ⁴Καὶ ἀπήγαγόν με μέχρι ὑδάτων ζώντων καὶ μέχρι πυρός δύσεως, ὃ ἐστὶν καὶ παρέχον πάσας τὰς δύσεις τοῦ ἡλίου. ⁵καὶ ἤλθομεν μέχρι ποταμοῦ πυρός, ἐν ᾧ κατατρέχει τὸ πῦρ ὡς ὕδωρ καὶ ῥέει εἰς θάλασσαν μεγάλην δύσεως. ⁶Ἴδον τοὺς μεγάλους ποταμούς, καὶ μέχρι τοῦ μεγάλου ποταμοῦ καὶ μέχρι τοῦ μεγάλου σκότους κατήντησα, καὶ ἀπῆλθον ὅπου πᾶσα σὰρξ οὐ περιπατεῖ. ⁷Ἴδον τοὺς ἀνέμους τῶν γνόφων τοὺς χειμερινούς καὶ τὴν ἔκχυσιν τῆς ἀβύσσου πάντων ὑδάτων. ⁸Ἴδον τὸ στόμα τῆς γῆς πάντων τῶν ποταμῶν καὶ τὸ στόμα τῆς ἀβύσσου. 18 ¹Ἴδον τοὺς θησαυροὺς τῶν ἀνέμων πάντων, Ἴδον ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐκόσμησεν πάσας τὰς κτίσεις καὶ τὸν θεμέλιον τῆς γῆς, ²καὶ τὸν λίθον Ἴδον τῆς γωνίας

γυναῖκας, καὶ δι' αὐτῶν τῶν μυστηρίων γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἐργάζονται πολὺ κακὸν ἐπὶ τῆς γῆς»'.

17. ¹Καὶ παρέλαβον καὶ με ἔφεραν εἰς τινα τόπον, ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ ὄντες ἐκεῖ ἦσαν ὡς φλέγον πῦρ, καὶ ὅταν ἐπεθύμουν, ἐνεφανίζοντο ὡς ἄνθρωποι. ²Καὶ με ὠδήγησαν εἰς τὸν τόπον τοῦ ζόφου, καὶ εἰς ὄρος τι, τοῦ ὁποίου ἡ κορυφὴ ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανόν. ³Καὶ εἶδον τοὺς τόπους τῶν φωστήρων καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν ἀστέρων καὶ τῆς βροντῆς, καὶ εἰς τὰ ἀπώτατα βάθη, ἔνθα ἦσαν πύρινον τόξον καὶ βέλη καὶ ἡ θήκη των, καὶ πύρινον ξίφος καὶ πᾶσαι αἱ ἀστραπαί. ⁴Καὶ με ἔφεραν εἰς τὰ ζώντα ὕδατα, καὶ εἰς τὸ πῦρ τῆς δύσεως, τὸ ὁποῖον δέχεται πᾶσαν δύσιν τοῦ ἡλίου. Καὶ ἤλθον εἰς ποταμὸν πυρός, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ πῦρ ῥέει ὡς ὕδωρ καὶ χύνεται ἐντὸς τῆς μεγάλης θαλάσσης πρὸς δυσμάς. ⁶Εἶδον τοὺς μεγάλους ποταμούς καὶ ἤλθον εἰς τὸν μέγαν ποταμὸν καὶ εἰς τὸν μέγαν ζόφον, καὶ ἤλθον εἰς τὸν τόπον ἔνθα δὲν περιπατεῖ σὰρξ. ⁷Εἶδον τὰ ὄρη τοῦ σκότους τοῦ χειμῶνος καὶ τὸν τόπον ἐξ οὗ ῥέουν πάντα τὰ ὕδατα τοῦ βυθοῦ. ⁸Εἶδον τὰ στόματα πάντων τῶν ποταμῶν τῆς γῆς καὶ τὸ στόμα τοῦ βυθοῦ.

18. ¹Εἶδον τοὺς θησαυροὺς πάντων τῶν ἀνέμων: Εἶδον πῶς εἶχεν ἐφοδιάσει δι' αὐτῶν ὅλην τὴν κτίσιν καὶ τὰ στερεὰ θεμέλια τῆς γῆς. ²Καὶ εἶδον

τῆς γῆς. Ἴδον τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τὴν γῆν βαστάζοντας, καὶ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, ³καὶ αὐτοὶ ἰστάσιν μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. ⁴Ἴδον ἀνέμους τῶν οὐρανῶν στρέφοντας καὶ διανύοντας τὸν τροχὸν τοῦ ἡλίου, καὶ πάντας τοὺς ἀστέρας. ⁵Ἴδον τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἀνέμους βαστάζοντας ἐν νεφέλῃ. Ἴδον πέρατα τῆς γῆς, τὸ στήριγμα τοῦ οὐρανοῦ ἐπάνω. ⁶Παρθῆλον καὶ Ἴδον τόπον καιόμενον νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὅπου τὰ ἐπτὰ ὄρη ἀπὸ λίθων πολυτελῶν, τρία εἰς ἀνατολὰς καὶ τρία εἰς νότον βάλλοντα. ⁷καὶ τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ λίθου χρώματος, τὸ δὲ ἦν ἀπὸ λίθου μαργαρίτου, καὶ τὸ ἀπὸ λίθου ταθὲν, τὸ δὲ κατὰ νότον ἀπὸ λίθου πυρροῦ. ⁸τὸ δὲ μέσον αὐτῶν ἦν εἰς οὐρανόν, ὡσπερ θρόνος θεοῦ ἀπὸ λίθου φουκά, καὶ ἡ κορυφή τοῦ θρόνου ἀπὸ λίθου σαπφείρου. ⁹καὶ πῦρ καιόμενον Ἴδον. κάπεκεινα τῶν ὁρέων τούτων ¹⁰τόπος ἐστὶν πέρας τῆς μεγάλης γῆς· ἐκεῖ συντελεσθήσονται οἱ οὐρανοί. ¹¹καὶ Ἴδον χάσμα μέγα εἰς τοὺς στύλους τοῦ πυρὸς καταβαίνοντας καὶ οὐκ ἦν μέτρον οὔτε εἰς βάθος οὔτε εἰς ὕψος. ¹²καὶ ἐπέκεινα τοῦ χάσματος τούτου Ἴδον τόπον ὅπου οὐδὲ στερέωμα οὐρανοῦ ἐπάνω, οὔτε γῆ ἢ τεθεμελιωμένη ὑποκάτω αὐτοῦ οὔτε ὕδωρ ἦν ὑπὸ αὐτὸ οὔτε πετεινόν, ἀλλὰ τόπος ἦν ἔρημος καὶ φοβερός. ¹³ἐκεῖ Ἴδον ἐπτὰ ἀστέρας ὡς ὄρη μεγάλα καιόμενα, περὶ ὧν πυνθανομένῳ μοι ¹⁴εἶπεν ὁ ἄγγελος Οὗτός ἐστιν ὁ τόπος τὸ

τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς γῆς: εἶδον τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοὺς βαστάζοντας τὴν γῆν καὶ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. ³Καὶ εἶδον πῶς οἱ ἀνεμοὶ ἐκτείνου τοὺς θόλους τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴστανται μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς: οὔτοι εἶναι οἱ στῦλοι τοῦ οὐρανοῦ. ⁴Εἶδον τοὺς ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, τοὺς στρέφοντας καὶ φέροντας τὴν τροχίαν τοῦ ἡλίου καὶ πάντας τοὺς ἀστέρας εἰς τὴν δύσιν αὐτῶν. ⁵Εἶδον τοὺς ἀνέμους τῆς γῆς βαστάζοντας τὰ νέφη: Εἶδον τὰς ὁδοὺς τῶν ἀγγέλων. Εἶδον εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ ἄνω. ⁶Καὶ ἐπροχώρησα καὶ εἶδον τόπον καιόμενον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐνθα ὑπάρχουν ἐπτὰ ὄρη πολυτελῶν λίθων, τρία πρὸς ἀνατολὰς καὶ τρία πρὸς νότον. ⁷Καὶ ὡς πρὸς ἐκεῖνα πρὸς ἀνατολὰς, (ἐν) ἦτο ἀπὸ ἐγχρώμου λίθου, καὶ ἐν ἐκ μαργαρίτου, καὶ ἐν ἐξ ὑακίνθου, καὶ ἐκεῖνα πρὸς νότον ἐξ ἐρυθροῦ λίθου. ⁸Ἀλλὰ τὸ μεσαῖον ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ ἐξ ἀλαβάστρου, καὶ ἡ κορυφή τοῦ θρόνου ἦτο ἐκ σαπφείρου. ⁹Καὶ εἶδον πῦρ φλέγον. ¹⁰Καὶ πέραν τῶν ὁρέων τούτων εἶναι τόπος τις τὸ πέρας τῆς μεγάλης γῆς: ἐκεῖ οἱ οὐρανοὶ συντελοῦνται. ¹¹Καὶ εἶδον βαθεῖαν ἄβυσσον μετὰ στύλων οὐρανοῦ πυρὸς, καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἶδον στύλας πυρὸς νὰ πίπτουν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πέραν παντὸς μέτρου ὅμοιαι ὡς πρὸς τὸ ὕψος καὶ ὡς πρὸς τὸ βάθος. ¹²Καὶ ἐπέκεινα τῆς ἀβύσσου ἐκείνης εἶδον τόπον μὴ ἔχοντα στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ ἄνω, οὔτε στερεῶς ἐδρεωμένην γῆν ὑποκάτω αὐτοῦ: δὲν ὑπῆρχεν ὕδωρ ἐπ' αὐτῆς, οὔτε πτηνά, ἀλλ' ἦτο ἔρημός τις καὶ φοβερός τόπος. ¹³Εἶδον ἐκεῖ ἐπτὰ ἀστέρας ὡς μεγάλα καιόμενα ὄρη, καὶ εἰς ἐμέ, ἐρωτήσαντα περὶ αὐτῶν, ὁ ἄγγελος εἶπε: Ὁ τόπος οὗτος εἶναι τὸ πέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς: οὗτος

τέλος τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς· δεσμοτήριον τοῦτο ἐγένετο τοῖς ἄστροις καὶ ταῖς δυνάμεσιν τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁵καὶ οἱ ἀστέρες οἱ κυλιόμενοι ἐν τῷ πυρί, οὗτοί εἰσιν οἱ παραβάντες πρόσταγμα Κυρίου ἐν ἀρχῇ τῆς ἀνατολῆς αὐτῶν (ὅτι τόπος ἕξω τοῦ οὐρανοῦ κενός ἐστιν), ὅτι οὐκ ἐξῆλθον ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. ¹⁶καὶ ὀργίσθη αὐτοῖς καὶ ἔδησεν αὐτούς μέχρι καιροῦ τελειώσεως αὐτῶν ἁμαρτίας, ἐνιαυτῶν μυρίων.

19 ¹Καὶ εἶπέν μοι Οὐριήλ Ἐνθάδε οἱ μιγέντες ἄγγελοι ταῖς γυναῖξιν στήσονται, καὶ τὰ πνεύματα αὐτῶν πολύμορφα γενόμενα λυμαίνεται τοὺς ἀνθρώπους· καὶ πλανήσει αὐτοὺς ἐπιθύειν τοῖς δαιμονίοις μέχρι τῆς μεγάλης κρίσεως, ἐν ἣ κριθήσονται εἰς ἀποτελείωσιν. ²καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τῶν παραβάντων ἀγγέλων εἰς σειρήνας γενήσονται. ³κἀγὼ Ἐνώχ ἴδον τὰ θεωρήματα μόνος, τὰ πέρατα πάντων, καὶ οὐ μὴ ἴδῃ οὐδὲ εἰς ἀνθρώπων ὡς ἐγὼ ἴδον.

20. Ὀνόματα καὶ λειτουργήματα
τῶν ἑπτὰ Ἀρχαγγέλων.

20 ¹Ἀγγελοι τῶν δυνάμεων. ²Οὐριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ταρτάρου. ³Ραφαήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν πνευμάτων τῶν ἀνθρώπων. ⁴Ραγουήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐκδι-

20 ²ὁ εἷς τῶν ἁγίων ὁ ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ταρτάρου. ³Ραφαήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν πνευμάτων τῶν ἀνθρώπων. ⁴Ραγουήλ, ὁ

κατέστη φυλακὴ διὰ τοὺς ἀστέρας καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁵Καὶ οἱ κυλιόμενοι ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἀστέρες εἶναι οἱ παραβάντες τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀνατολῆς αὐτῶν, διότι δὲν ἐξῆλθον κατὰ τοὺς προσδιορισθέντας καιροὺς αὐτῶν. ¹⁶Καὶ ὀργίσθη κατ' αὐτῶν, καὶ ἔδησεν αὐτούς μέχρι τοῦ καιροῦ ὅτε ἡ ἐνοχὴ αὐτῶν ἤθελε τελειωθῆ (ἔτι καὶ) διὰ δέκα χιλιάδας ἐτῶν.

19. ¹Καὶ ὁ Οὐριήλ εἶπεν εἰς ἐμέ: Ἐνταῦθα θὰ σταθοῦν οἱ μιγέντες μετὰ γυναικῶν ἄγγελοι, καὶ τὰ πνεύματα αὐτῶν λαμβάνοντα γινόμενα πολύμορφα μιαίνου τὴν ἀνθρωπότητα καὶ θὰ ἀποπλανήσουν αὐτοὺς νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς δαίμονας ὡς εἰς θεοὺς, (ἐνταῦθα θὰ σταθοῦν,) μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης κρίσεως, ἐν ἣ θὰ κριθῶσιν μέχρις ἀποτελείωσεως. ²Καὶ αἱ γυναῖκες τῶν παραβαντῶν ἀγγέλων θὰ γίνουν σειρήνες. ³Καὶ ἐγὼ, ὁ Ἐνώχ, μόνος εἶδον τὴν ὄρασιν, τὰ πέρατα πάντων τῶν πραγμάτων: καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος θὰ ἴδῃ ὡς ἐγὼ εἶδον.

20. ¹Καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων ἀγγέλων, οἱ ὅποιοι γρηγοροῦν. ²Οὐριήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ ἐπὶ τοῦ ταρτάρου. ³Ραφαήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν πνευμάτων τῶν ἀνθρώπων. ⁴Ραγουήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ λαμβάνων ἐκδίκησιν ἐπὶ τοῦ κόσμου τῶν

κῶν τὴν κόσμον τῶν φωστήρων. ⁵Μιχαήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγαθῶν τεταγμένος καὶ ἐπὶ τῷ χάφ. ⁶Σαριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν πνευμάτων οἷτινες ἐπὶ τῷ πνεύματι ἀμαρτάνουσιν. ⁷Γαβριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τοῦ παραδείσου καὶ τῶν δρακόντων καὶ χερουβείν. ἀρχαγγέλων ὀνόματα ἑπτὰ.

21-36. Δεύτερον Ταξίδιον τοῦ Ἐνώχ.

21. Προσωρινὸς καὶ τελικὸς τόπος τιμωρίας
τῶν πεπτωκότων Ἀγγέλων.

21 ¹Καὶ ἐφώδευσα ἕως τῆς ἀκατασκευάστου. ²καὶ ἐκεῖ ἔθεασάμην ἔργον φοβερὸν· ἐώρακα οὔτε οὐρανὸν ἐπάνω, οὔτε γῆν τεθεάμαι τεθεμελιωμένην, ἀλλὰ τόπον ἀκατασκευάστον καὶ φοβερὸν. ³καὶ ἐκεῖ τεθέαμαι ἑπτὰ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ δεδεμένους καὶ ἐριμμένους ἐν αὐτῷ, ὁμοίους ὄρεσιν μεγάλαις καὶ ἐν πυρὶ καιομένους. ⁴τότε εἶπον Διὰ ποίαν αἰτίαν ἐπεδέθησαν, καὶ διὰ τί ὧδε

εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐκδικῶν τὸν κόσμον τῶν φωστήρων. ⁵Μιχαήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγαθῶν τέτακται καὶ ἐπὶ τῷ χάφ. ⁶Σαριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν πνευμάτων οἷτινες ἐπὶ τῷ πνεύματι ἀμαρτάνουσιν. ⁷Γαβριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τοῦ παραδείσου καὶ τῶν δρακόντων καὶ χερουβίν. ⁸Ρεμειήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἐπὶ τῶν ἀνισταμένων. ὀνόματα ζ' ἀρχαγγέλων.

21 ¹Καὶ ἐφώδευσα μέχρι τῆς ἀκατασκευάστου. ²καὶ ἐκεῖ ἔθεασάμην ἔργον φοβερὸν. ἐώρακα οὔτε οὐρανὸν ἐπάνω οὔτε γῆν τεθεμελιωμένην, ἀλλὰ τόπον ἀκατασκευάστον καὶ φοβερὸν. ³καὶ ἐκεῖ τεθέαμαι ζ' ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ δεδεμένους καὶ ἐριμμένους ἐν αὐτῷ ὁμοῦ, ὁμοίους ὄρασει μεγάλη καὶ ἐν πυρὶ καιομένους. ⁴τότε εἶπον Διὰ ποίαν αἰτίαν ἐπεδέθησαν, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν

φωστήρων. ⁵Μιχαήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων, δηλαδὴ ὁ τεταγμένος ἐπὶ τοῦ ἀρίστου μέρους τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐπὶ τοῦ χάους. ⁶Σαρακαήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῶν πνευμάτων τῶν ἐν τῷ πνεύματι ἀμαρτανόντων. ⁷Γαβριήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων, ὁ ἐπὶ τοῦ Παραδείσου καὶ τῶν ὄφρων καὶ τῶν Χερουβείμ. ⁸Ρεμειήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔταξεν ἐπὶ τῶν ἀνισταμένων.

21. ¹Καὶ προὐχώρησα ὅπου τὰ πράγματα ἦσαν χαώδη. ²Καὶ εἶδον ἐκεῖ φοβερὸν τι: εἶδον οὔτε οὐρανὸν ἄνω οὔτε τεθεμελιωμένην στερεῶς γῆν ἀλλὰ τόπον χαώδη καὶ φοβερὸν. ³Καὶ ἐκεῖ εἶδον ἑπτὰ ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ δεδεμένους ὁμοῦ ἐν αὐτῷ, ὁμοίους πρὸς μέγαρα ὄρη καὶ καιομένους ἐν πυρὶ. ⁴Τότε εἶπον: Διὰ τίνα ἁμαρτίαν εἶναι δεδεμένοι, καὶ τίνας ἕνεκα ἐρρίφθησαν

ἐρίφησαν; ⁵τότε εἶπέν μοι Οὐριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὃς μετ' ἐμοῦ ἦν (καὶ αὐτὸς ἤγειτο αὐτῶν), καὶ εἶπέν μοι Ἐνώχ, περὶ τίνος ἐρωτᾶς, ἢ περὶ τίνος τὴν ἀλήθειαν φιλοσπευδεῖς; ⁶οὗτοί εἰσιν τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ οἱ παραβάντες τὴν ἐπιταγὴν τοῦ κυρίου, καὶ ἐδέθησαν ὧδε μέχρι τοῦ πληρῶσαι μύρια ἔτη, τὸν χρόνον τῶν ἀμαρτημάτων αὐτῶν.

⁷Κἀκεῖθεν ἐφώδευσα εἰς ἄλλον τόπον τούτου φοβερώτερον, καὶ τεθέαμαι ἔργα φοβερώτερα, πῦρ μέγα ἐκεῖ καιόμενον καὶ φλεγόμενον, καὶ διακοπὴν εἶχεν ὁ τόπος ἕως τῆς ἀβύσσου, πλήρης στύλων πυρὸς μεγάλου καταφερομένων· οὔτε μέτρον οὔτε πλάτος ἠδυνήθην ἰδεῖν οὐδὲ εἰκάσαι. ⁸τότε εἶπον Ὡς φοβερός ὁ τόπος καὶ ὡς δεινὸς τῇ ὁράσει. ⁹τότε ἀπεκρίθη μοι ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὃς μετ' ἐμοῦ ἦν, καὶ εἶπέν μοι Ἐνώχ διὰ τί ἐφοβήθης οὕτως καὶ ἐπτοήθης; καὶ ἀπεκρίθην Περὶ τούτου τοῦ φοβεροῦ καὶ περὶ τῆς προσόψεως τῆς δεινῆς. ¹⁰καὶ εἶπεν Οὗτος ὁ τόπος δεσμοπήριον ἀγγέλων· ὧδε συσχεθῆσονται μέχρι αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα.

ἐρίφησαν ὧδε; ⁵καὶ εἶπέν μοι Οὐριήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ μετ' ἐμοῦ ὢν — καὶ αὐτὸς αὐτῶν ἤγειτο — καὶ εἶπέν μοι, Ἐνώχ, περὶ τίνος ἐρωτᾶς ἢ περὶ τίνος τὴν ἀλήθειαν φιλοσπευδεῖς; ⁶οὗτοί εἰσιν τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ οἱ παραβάντες τὴν ἐπιταγὴν τοῦ κυρίου, καὶ ἐδέθησαν ὧδε μέχρι πληρωθῆναι μύρια ἔτη τὸν χρόνον τῶν ἀμαρτημάτων αὐτῶν. ⁷Κἀκεῖθεν ἐφώδευσα εἰς ἄλλον τόπον τούτου φοβερώτερον, καὶ τεθέαμαι ἔργα φοβερά· πῦρ μέγα ἐκεῖ καιόμενον καὶ φλεγόμενον, καὶ διακοπὴν εἶχεν ὁ τόπος ἕως τῆς ἀβύσσου, πλήρης στύλων πυρὸς μεγάλων καταφερομένων· οὔτε μέτρον οὔτε μέγεθος ἠδυνήθην ἰδεῖν οὔτε εἰκάσαι. ⁸τότε εἶπον Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος καὶ ὡς δεινὸς τῇ ὁράσει. ⁹τότε ἀπεκρίθη μοι καὶ εἶπεν...

ἐκεῖ μέσα; ⁵Τότε εἶπεν ὁ Οὐριήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων, ὁ ἔν μετ' ἐμοῦ, καὶ ἀρχηγὸς ἐπ' αὐτῶν, καὶ εἶπεν: Ἐνώχ, διατί ἐρωτᾶς, καὶ διατί εἶσαι πρόθυμος διὰ τὴν ἀλήθειαν; ⁶Οὗτοι εἶναι ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, τῶν παραβάντων τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, καὶ εἶναι ἐδῶ δεδεμένοι μέχρις ὅτου δέκα χιλιάδες ἐτῶν, ὁ ὑπὸ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν συνεπακόλουθος χρόνος, συμπληρωθῶσιν'. ⁷Καὶ ἐκεῖθεν μετέβην εἰς ἄλλον τόπον, φοβερώτερον τοῦ προηγουμένου, καὶ εἶδον τρομερὸν τι: πῦρ μέγα ἐκεῖ καιόμενον καὶ φλεγόμενον, καὶ ὁ τόπος ἀπεκόπη ἕως τῆς ἀβύσσου, πληρούμενος ὑπὸ μεγάλων κατερχομένων στηλῶν πυρός: οὔτε τὴν ἔκτασιν οὔτε τὸ μέγεθος ἠδυνήθην νὰ ἴδω οὔτε νὰ εἰκάσω. ⁸Τότε εἶπον: Ἰπόσον φοβερός εἶναι ὁ τόπος καὶ πόσον τρομερὸν νὰ βλέπῃ τις αὐτόν! Τότε ὁ Οὐριήλ ἀπεκρίθη εἰς ἐμέ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων, ὁ ἔν μετ' ἐμοῦ, καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: Ἐνώχ, διατί ἔχεις τόσον φόβον καὶ τρόμον; Καὶ ἀπήντησα: Ἐνεκα τοῦ τρομεροῦ τούτου τόπου, καὶ ἔνεκα τῆς θεᾶς τοῦ πόνου'. ¹⁰Καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: Ὁ τόπος οὗτος εἶναι τὸ δεσμοπήριον τῶν ἀγγέλων, καὶ ἐνταῦθα θα φυλακισθοῦν διὰ παντός'.

22. Τὸ Σ ε ὀ λ κ α ἰ ὁ Κ ά τ ω Κ ό σ μ ο ς .

22 ¹Κάκειθεν ἐφόδευσα εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἔδειξέν μοι πρὸς δυσμὰς ἄλλο ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, πέτρας στερεάς. ²καὶ τέσσαρες τόποι ἐν αὐτῷ κοῖλοι, βάθος ἔχοντες καὶ λίαν λεῖοι, τρεῖς αὐτῶν σκοτινοὶ καὶ εἷς φωτινός, καὶ πηγὴ ὕδατος ἀνὰ μέσον αὐτοῦ. καὶ εἶπον Πῶς λεῖα τὰ κοιλάματα ταῦτα καὶ ὀλοβαθῆ καὶ σκοτινὰ τῇ ὀράσει. ³τότε ἀπεκρίθη Ῥαφαήλ, ὁ εἷς τῶν ἀγίων ἀγγέλων ὃς μετ' ἐμοῦ ἦν, καὶ εἶπέν μοι Οὗτοι οἱ τόποι οἱ κοῖλοι, ἵνα ἐπισυνάγωνται εἰς αὐτοὺς τὰ πνεύματα τῶν ψυχῶν τῶν νεκρῶν. εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐκρίθησαν, ὡς ἐπισυνάγεσθαι πάσας τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. ⁴καὶ οὗτοι οἱ τόποι εἰς ἐπισύσχεσιν αὐτῶν ἐποίησαν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως αὐτῶν καὶ μέχρι τοῦ διορισμοῦ καὶ διορισμένου χρόνου, ἐν ᾧ ἡ κρίσις ἡ μεγάλη ἔσται ἐν αὐτοῖς. ⁵Τεθέαμαι ἀνθρώπους νεκροὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ προέβαιεν καὶ ἐνετύγγανεν. ⁶καὶ ἠρώτησα Ῥαφαήλ τὸν ἄγγελον ὃς μετ' ἐμοῦ ἦν, καὶ εἶπα αὐτῷ Τοῦτο τὸ πνεῦμα τὸ ἐντυγχάνον τίνος ἐστίν, δι' ὃ οὕτως ἡ φωνὴ αὐτοῦ προβαίνει καὶ ἐντυγγάνει ἕως τοῦ οὐρανοῦ; ⁷καὶ ἀπεκρίθη μοι λέγων Τοῦτο τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ἐξεληθὸν ἀπὸ Ἀβελ ὃν ἐφόνευσε Κάειν ὁ ἀδελφός, καὶ Ἀβελ ἐντυγγάνει περὶ αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἀπολέσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν ἀνθρώπων ἀφανίσθη τὸ σπέρμα αὐτοῦ. ⁸Τότε ἠρώτησα περὶ τῶν κυκλωμάτων πάντων, διὰ τί ἐχωρίσθησαν

22. ¹Καὶ ἐκεῖθεν μετέβην εἰς ἕτερον τόπον, καὶ ἔδειξεν εἰς ἐμέ πρὸς δυσμὰς ἄλλο μέγα καὶ ὑψηλὸν ὄρος ἐκ στερεᾶς πέτρας. ²Καὶ ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ τέσσαρες κοῖλοι τόποι, βαθεῖς καὶ εὐρεῖς καὶ πολὺ λεῖοι. Πόσον λεῖοι εἶναι οἱ κοῖλοι τόποι καὶ βαθεῖς καὶ σκοτεινοὶ εἰς τὸ ὄραν. ³Τότε ἀπεκρίθη ὁ Ῥαφαήλ, εἷς τῶν ἀγίων ἀγγέλων ὁ ὢν μετ' ἐμοῦ, καὶ εἶπε πρὸς ἐμέ: Ὅυτοι οἱ κοῖλοι τόποι ἐδημιουργήθησαν δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπὸν, ὥστε τὰ πνεύματα τῶν ψυχῶν τῶν νεκρῶν νὰ συναχθοῦν ἐκεῖ, τῷ ὄντι ὥστε ὅλαι αἱ ψυχαὶ τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων νὰ συναχθοῦν ἐκεῖ. ⁴Καὶ οἱ τόποι οὗτοι ἐγένοντο διὰ νὰ δεχθοῦν αὐτοὺς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως αὐτῶν καὶ μέχρι τῆς καθωρισμένης περιόδου αὐτῶν, μέχρις ὅτου ἡ μεγάλη κρίσις (ἔλθῃ) ἐπ' αὐτῶν. ⁵Καὶ εἶδον τὰ πνεύματα τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων τῶν νεκρῶν, καὶ ἡ φωνὴ αὐτῶν ἔφθανε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐποίει ἔκκλησιν. ⁶Τότε, ἠρώτησα Ῥαφαήλ τὸν ἄγγελον τὸν ὄντα μετ' ἐμοῦ, καὶ εἶπον εἰς αὐτόν: Ὅυτο πνεῦμα — τίνος εἶναι τοῦτο, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ ἐξέρχεται καὶ ποιεῖ ἔκκλησιν; ⁷Καὶ ἀπήνησεν εἰς ἐμέ λέγων: Ὅυτο εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ ἐξεληθὸν ἀπὸ τὸν Ἀβελ, τὸν ὁποῖον ὁ ἀδελφός αὐτοῦ Κάειν ἐφόνευσε, καὶ ποιεῖ τὴν ἔκκλησιν αὐτοῦ κατ' αὐτοῦ ἕως ὅτου τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἀφανισθῇ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐκμηδενισθῇ ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ σπέρματος τῶν ἀνθρώπων. ⁸Τότε ἠρώτησα περὶ τούτου, καὶ περὶ ὄλων τῶν κοίλων τόπων: Διὰ τί τὸ ἐν χωρίζεται ἀπὸ τοῦ ἐτέ-

ἐν ἀπὸ τοῦ ἑνός. ⁹καὶ ἀπεκρίθη μοι λέγων Οὗτοι οἱ τρεῖς ἐποιήθησαν χωρίζεσθαι τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν· καὶ οὕτως ἐχωρίσθη εἰς τὰ πνεύματα τῶν δικαίων, οὗ ἡ πηγὴ τοῦ ὕδατος ἐν αὐτῷ φωτινῇ· ¹⁰καὶ οὕτως ἐκτίσθη τῶν ἀμαρτωλῶν, ὅταν ἀποθάνωσιν καὶ ταφῶσιν εἰς τὴν γῆν, καὶ κρίσις οὐκ ἐγενήθη ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, ¹¹ὥδε χωρίζεσθαι τὰ πνεύματα αὐτῶν εἰς τὴν μεγάλην βάσανον ταύτην, μέχρι τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κρίσεως, τῶν μαστίγων καὶ τῶν βασάνων τῶν κατηραμένων· μέχρι αἰῶνος ἦν ἀνταπόδοσις τῶν πνευμάτων· ἐκεῖ δῆσει αὐτοὺς μέχρις αἰῶνος. ¹²καὶ οὕτως ἐχωρίσθη τοῖς πνεύμασιν τῶν ἐντυγχανόντων, οἵτινες, ἐμφανίζουσιν περὶ τῆς ἀπωλείας, ὅταν φονευθῶσιν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀμαρτωλῶν. ¹³καὶ οὕτως ἐκτίσθη τοῖς πνεύμασιν τῶν ἀνθρώπων, ὅσοι οὐκ ἔσονται ὅσοι ἀλλὰ ἀμαρτωλοί, ὅσοι ἀσεβεῖς, καὶ μετὰ τῶν ἀνόμων ἔσονται μέτοχοι. τὰ δὲ πνεύματα, ὅτι οἱ ἐνθάδε θλιβέντες ἔλαττον κολάζονται αὐτῶν, οὐ τιμωρηθήσονται ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, οὐδὲ μὴ μετεγερωθῶσιν ἐντεῦθεν. ¹⁴Τότε ἠλόγησα τὸν κύριον τῆς δόξης, καὶ εἶπα Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ τῆς δικαιοσύνης, κυριεύων τοῦ αἰῶνος.

23. Πῦρ τὸ ἐκ διῶκον πάντα τοὺς φωστῆρας
τοῦ οὐρανοῦ.

23 ¹Κακεῖθεν ἐφώδευσα εἰς ἄλλον τόπον πρὸς δυσμὰς τῶν περάτων τῆς γῆς. ²καὶ ἐθεασάμενον πῦρ διατρέχον καὶ οὐκ ἀναπαυόμενον οὐδὲ ἐνλεῖπον τοῦ

ρου'; ⁹Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐμέ καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: 'Τὰ τρία ταῦτα ἐγένοντο, ὥστε τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν νὰ εἶναι κεχωρισμένα. Καὶ τοιοῦτόν τι χώρισμα ἐγένετο (διὰ) τὰ πνεύματα τῶν δικαίων, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ φωτεινὴ πηγὴ τοῦ ὕδατος. ¹⁰Καὶ τοιοῦτον ἐγένετο δι' ἀμαρτωλοὺς ἀποθνήσκοντας καὶ ἐνταφιασμένους ἐν τῇ γῇ καὶ κρίσις δὲν ἔχει ἐκτελεσθῆ ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς αὐτῶν. ¹¹Ἐνταῦθα τὰ πνεύματα αὐτῶν θὰ ἀποχωρισθοῦν εἰς τὴν μεγάλην ταύτην βάσανον μέχρι τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς κρίσεως καὶ τῆς τιμωρίας καὶ τῆς βασάνου ἐκείνων οἱ ὅποιοι καταρῶνται διὰ παντός καὶ ἀνταπόδοσις διὰ τὰ πνεύματα αὐτῶν. ¹²Ἐκεῖ θὰ δέση αὐτοὺς διὰ παντός. Καὶ τοιοῦτον τι χώρισμα ἐγένετο διὰ τὰ πνεύματα ἐκείνων οἱ ὅποιοι ποιοῦνται τὴν ἔκκλησίν των, οἱ ὅποιοι προβαίνουν εἰς ἀποκαλύψεις περὶ τῆς ἀπωλείας αὐτῶν, ὅτε ἐφονευθήσαν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀμαρτωλῶν. ¹³Τοιοῦτον ἐγένετο διὰ τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι δὲν ἦσαν δίκαιοι ἀλλ' ἀμαρτωλοί, οἱ ὅποιοι ἦσαν πλήρεις ἐν παραβάσει, καὶ τῶν παραβατῶν θὰ εἶναι μέτοχοι: ἀλλὰ τὰ πνεύματα αὐτῶν δὲν θὰ φονευθοῦν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως οὔτε θὰ ἐγερωθοῦν ἐκεῖθεν'. ¹⁴Τότε ἠλόγησα τὸν Κύριον τῆς δόξης καὶ εἶπον: 'Εὐλογητὸς ὁ Κυρίός μου, ὁ Κύριος τῆς δικαιοσύνης, ὁ βασιλεύων διὰ παντός'.

23. ¹Ἐκεῖθεν μετέβην εἰς ἄλλον τόπον πρὸς δυσμὰς τῶν περάτων τῆς γῆς. ²Καὶ εἶδον πῦρ καιόμενον ρέον ἀκαταπαύστως, καὶ δὲν ἔπαυεν τὸν δρόμον

δρόμου, ἡμέρας καὶ νυκτός ἅμα διαμένον. ³καὶ ἠρώτησα λέγων Τί ἐστὶν τὸ μὴ ἔχον ἀνάπαυσιν; ⁴τότε ἀπεκρίθη μοι Ῥαγουήλ, ὁ εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὃς μετ' ἐμοῦ ἦν Οὗτος ὁ δρόμος τοῦ πυρός τὸ πρὸς δυσμὰς πῦρ τὸ ἐκδιωκόν ἐστὶν πάντας τοὺς φωστῆρας τοῦ οὐρανοῦ.

24-25. Τὰ ἐπτά ὄρη βορειοδυτικῶς
καὶ τὸ Δένδρον τῆς Ζωῆς.

24 ¹Καὶ ἔδειξέν μοι ὄρη πυρός καιόμενα νυκτός. ²καὶ ἐπέκεινα αὐτῶν ἐπορεύθη καὶ ἔθεασάμην ἐπτά ὄρη, ἔνδοξα πάντα, ἑκάτερα τοῦ ἑκατέρου διαλλάσσοντα, ὧν οἱ λίθοι ἔντιμοι τῇ καλλονῇ, καὶ πάντα ἔντιμα καὶ ἔνδοξα καὶ εὐειδῆ, τρία ἐπ' ἑνατολὰς ἐστηριγμένα ἐν τῷ ἐνί, καὶ τρία ἐπὶ νότον ἐν τῷ ἐνί. καὶ φάραγγες βαθεῖαι καὶ τραχεῖαι, μία τῇ μιᾷ οὐκ ἐγγίζουσαι, ³καὶ τῷ ὄρει ἑβδομον ὄρος ἀνά μέσον τούτων, καὶ ὑπερεῖχεν τῷ ὕψει, ὅμοιον καθέδρᾳ θρόνου, καὶ περιεκύκλου δένδρα αὐτῶ εὐειδῆ. ⁴καὶ ἦν ἐν αὐτοῖς δένδρον ὃ οὐδέποτε ὠσφρανμαὶ καὶ οὐδεὶς ἕτερος αὐτῶ ἠύφρανθη, καὶ οὐδὲν ἕτερον ὅμοιον αὐτῶ ὄσμην εἶχεν εὐωδεστέραν πάντων ἀρωμάτων, καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ καὶ τὸ ἄνθος καὶ τὸ δένδρον οὐ φθίνει εἰς τὸν αἰῶνα· οἱ δὲ περὶ τὸν καρπὸν ὡσεὶ βότρυες φοινίκων. ⁵τότε εἶπον Ὡς καλὸν τὸ δένδρον τοῦτό ἐστιν καὶ εὐῶδες, καὶ ὠραῖα τὰ

αὐτοῦ ἡμέρας καὶ νυκτός ἀλλ' (ἔτρεχε) κανονικῶς. ³Καὶ ἠρώτησα λέγων: 'Τί εἶναι τοῦτο τὸ μὴ ἔχον ἀνάπαυσιν'; ⁴Τότε ὁ Ραγουήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὃς ἔμετ' ἐμοῦ, ἀπεκρίθη εἰς ἐμέ καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: 'Οὗτος ὁ δρόμος πυρός ὃν εἶδες εἶναι ὁ δρόμος πρὸς δυσμὰς ὃ καταδιώκων πάντας τοὺς φωστῆρας τοῦ οὐρανοῦ'.

24. ¹Καὶ ἐκεῖθεν μετέβην εἰς ἄλλον τόπον τῆς γῆς, καὶ ἔδειξεν εἰς ἐμέ ὄροσειρὰν πυρός καιούσαν ἡμέρας καὶ νυκτός. ²Καὶ ἐπορεύθη ἐπέκεινα αὐτῆς καὶ εἶδον ἐπτά μεγαλοπρεπῆ ὄρη ἅπαντα διαφέροντα τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἐτέρου, καὶ οἱ λίθοι (αὐτῶν) ἦσαν μεγαλοπρεπεῖς καὶ ὠραῖοι, μεγαλοπρεπεῖς ὡς σύνολον, ἐνδόξου ἐμφανίσεως καὶ ὠραίου ἐξωτερικοῦ: τρία πρὸς ἀνατολὰς, τὸ ἐν ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ ἐτέρου, καὶ τρία πρὸς νότον, τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἐτέρου, καὶ βαθείας τραχείας φάραγγας, οὐδεμία ἐκ τῶν ὁποίων ἠνοῦτο μεθ' οἷασθήποτε ἄλλης. ³Καὶ τὸ ἑβδομον ὄρος ἦτο ἐν τῷ μέσῳ τούτων, καὶ ὑπερεῖχεν αὐτῶν κατὰ τὸ ὕψος, ὁμοιάζον πρὸς κάθισμα θρόνου: καὶ εὐώδη δένδρα ἐκύκλουν τὸν θρόνον. ⁴Καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦτο δένδρον τοιοῦτον οἷον δὲν εἶχον ποτὲ ὠσφρανθῆ, οὔτε ἦτο τι μεταξὺ αὐτῶν οὔτε ἦσαν ἄλλα ὅμοια πρὸς αὐτό: εἶχεν εὐωδίαν πέραν πάσης εὐωδίας, καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὸ ξύλον δὲν μαραίνονται διὰ παντός: καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ εἶναι ὠραῖος, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ ὁμοιάζει πρὸς βότρυας φοίνικος. ⁵Τότε εἶπον: Ὅσον ὠραῖον εἶναι τοῦτο τὸ δένδρον, καὶ εὐῶδες, καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εἶναι ὠραῖα, καὶ τὰ ἄνθη αὐτοῦ λίαν εὐχάριστα εἰς

φύλλα, καὶ τὰ ἄνθη αὐτοῦ ὠραῖα τῇ ὄρασει. ⁶τότε ἀπεκρίθη μοι Μιχαήλ, εἰς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὃς μετ' ἐμοῦ ἦν (καὶ αὐτὸς αὐτῶν ἠγεῖτο), 25 ¹Καὶ εἶπέν μοι Ἐνώχ, τί ἐρωτᾷς καὶ τί ἐθαύμασας ἐν τῇ ὁσμῇ τοῦ δένδρου, καὶ διὰ τί θέλεις τὴν ἀλήθειαν μαθεῖν; ²τότε ἀπεκρίθη αὐτῷ Περὶ πάντων εἰδέναι θέλω, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ δένδρου τούτου σφόδρα. ³καὶ ἀπεκρίθη λέγων Τοῦτο τὸ ὄρος τὸ ὑψηλόν, οὗ ἡ κορυφή ὁμοία θρόνου θεοῦ, καθέδρα ἐστὶν οὗ καθίζει ὁ μέγας κύριος, ὁ ἅγιος τῆς δόξης, ὁ βασιλεὺς τοῦ αἰῶνος, ὅταν καταβῆ ἐπισκέψασθαι τὴν γῆν ἐπ' ἀγαθῷ. ⁴καὶ τοῦτο τὸ δένδρον εὐωδίας, καὶ οὐδεμία σὰρξ ἐξουσίαν ἔχει ἄψασθαι αὐτοῦ μέχρι τῆς μεγάλης κρίσεως, ἐν ᾗ ἐκδίκησις πάντων καὶ τελείωσις μέχρις αἰῶνος· τότε δικαίους καὶ ὁσίοις δοθήσεται. ⁵ὁ καρπὸς αὐτοῦ τοῖς ἐκλεκτοῖς εἰς ζωὴν εἰς βοράν, καὶ μεταφυτευθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ παρὰ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ βασιλέως τοῦ αἰῶνος. ⁶τότε εὐφρανθήσονται εὐφραίνόμενοι καὶ χαρήσονται καὶ εἰς τὸ ἅγιον εἰσελεύσονται· αἱ ὁσμη αὐτοῦ ἐν τοῖς ὁστέοις αὐτῶν, καὶ ζωὴν πλείονα ζήσονται ἐπὶ γῆς ἢν ἔζησαν οἱ πατέρες σου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καὶ βάσανοι καὶ πληγαὶ καὶ μάστιγες οὐχ ἄψονται αὐτῶν. ⁷Τότε ἠύλόγησα τὸν θεὸν τῆς δόξης, τὸν βασιλέα τοῦ αἰῶνος, ὃς ἠτοίμασεν ἀνθρώποις τὰ τοιαῦτα δικαίους, καὶ αὐτὰ ἔκτισεν καὶ εἶπεν δοῦναι αὐτοῖς.

ἐμφάνισιν'. ⁶Τότε ἀπεκρίθη ὁ Μιχαήλ, εἰς τῶν ἁγίων καὶ τετιμημένων ἀγγέλων ὁ ἂν μετ' ἐμοῦ, καὶ ἦτο (αὐτὸς) ἀρχηγὸς αὐτῶν.

25. ¹Καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ: "Ἐνώχ, διατί με ἐρωτᾷς περὶ τῆς εὐωδίας τοῦ δένδρου, καὶ διατί ἐπιθυμεῖς νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν"; Τότε ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν λέγων: "Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω περὶ πάντων, ἀλλ' εἰδικώτερον περὶ τούτου τοῦ δένδρου". ²Καὶ ἀπεκρίθη λέγων: "Τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ὄρος τὸ ὁποῖον εἶδες, οὗτινος ἡ κορυφή εἶναι ὡς ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὁ θρόνος Αὐτοῦ, ἐνθα ὁ "Ἄγιος Μέγας, ὁ Κύριος τῆς Δόξης, ὁ Αἰώνιος Βασιλεὺς, θὰ καθίσῃ, ὅταν θὰ κατέλθῃ διὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν γῆν ἐν ἀγαθότητι. ⁴Καὶ ὡς πρὸς τὸ εὐώδες τοῦτο δένδρον οὐδεὶς θνητὸς ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγίσῃ μέχρι τῆς μεγάλης κρίσεως, ὅταν Οὗτος θὰ λάβῃ ἐκδίκησιν ἐφ' ὄλων καὶ θὰ φέρῃ (τὰ πάντα) εἰς τὴν πληρότητα αὐτῶν διὰ παντός. ⁵Τοῦτο τότε θὰ δοθῆ εἰς τοὺς δικαίους καὶ ἁγίους. Ὁ καρπὸς αὐτοῦ θὰ εἶναι διὰ τροφήν εἰς τοὺς ἐκλεκτούς; θὰ μεταφυτευθῆ εἰς τὸν ἅγιον τόπον, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Κυρίου, τοῦ Αἰωνίου Βασιλέως. ⁶Τότε θὰ εὐφρανθῶν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ θὰ χαροῦν, καὶ εἰς τὸν ἅγιον τόπον θὰ εἰσέλθουν; καὶ ἡ εὐωδία αὐτοῦ θὰ εἶναι ἐν τοῖς ὁστέοις αὐτῶν, καὶ θὰ ζήσουν μακρὰν ζωὴν ἐπὶ τῆς γῆς, τοιαύτην οἶαν οἱ πατέρες σου ἔζησαν: Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν οὔτε θλιψὶς οὔτε πληγὴ οὔτε βάσανος οὔτε συμφορὰ θὰ ἐγγίσουν αὐτούς". ⁷Τότε ἐγὼ ἠύλόγησα τὸν Θεὸν τῆς δόξης, τὸν Αἰώνιον Βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἠτοίμασε τοιαῦτα διὰ τοὺς δικαίους, καὶ ἐδημιούργησεν αὐτὰ καὶ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτούς.

26. Ἰερούσαλὴμ καὶ τὰ Ὅρη, Φάραγγες καὶ Ποταμοί.

26 ¹Καὶ ἐκεῖθεν ἐφώδευσα εἰς τὸ μέσον τῆς γῆς, καὶ ἴδον τόπον ἠύλο-
γημένον, ἐν ᾧ δένδρα ἔχοντα παραφυάδας μενούσας καὶ βλαστούσας τοῦ δέν-
δρου ἐκκοπέντος. ²Καὶ ἐκεῖ τεθέαμαι ὄρος ἅγιον· ὑποκάτω τοῦ ὄρους ὕδωρ ἐξ
ἀνατολῶν, καὶ τὴν δύσιν εἶχεν πρὸς νότον. ³καὶ ἴδον πρὸς ἀνατολὰς ἄλλο ὄρος
ὑψηλότερον τούτου, καὶ ἀνὰ μέσον αὐτοῦ φάραγγα βαθεῖαν, οὐκ ἔχουσαν πλάτος,
καὶ δι' αὐτῆς ὕδωρ πορεύεται ὑποκάτω ὑπὸ τὸ ὄρος. ⁴καὶ πρὸς δυσμὰς τούτου
ἄλλο ὄρος ταπεινότερον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔχον ὕψος, καὶ φάραγγα βαθεῖαν καὶ
ξηρὰν ἀνὰ μέσον αὐτῶν, καὶ ἄλλην φάραγγα βαθεῖαν καὶ ξηρὰν ἐπ' ἄκρων τῶν
τριῶν ὀρέων. ⁵καὶ πόσαι φάραγγές εἰσιν βαθεῖαι ἐκ πέτρας στερεᾶς, καὶ δέν-
δρον οὐκ ἐφυτεύετο ἐπ' αὐτάς. ⁶καὶ ἐθαύμασα περὶ τῆς φάραγγος, καὶ λίαν
ἐθαύμασα.

27. Ὁ σκοπὸς τῆς κατηραμένης φάραγγος.

27 ¹Καὶ εἶπον Διατί ἡ γῆ αὕτη ἡ εὐλογημένη καὶ πᾶσα πλήρης δένδρων,
αὕτη δὲ ἡ φάραγξ κεκατηραμένη ἐστίν; ²γῆ κατάρατος τοῖς κεκαταραμένοις
ἐστίν μέχρι αἰῶνος. ὧδε ἐπισυναχθήσονται πάντες οἱ κεκατηραμένοι οἵτινες
ἐροῦσιν τῷ στόματι αὐτῶν κατὰ Κυρίου φωνὴν ἀπρεπῆ, καὶ περὶ τῆς δόξης αὐ-
τοῦ σκληρὰ καλῆσουσιν. ὧδε ἐπισυναχθήσονται, καὶ ὧδε ἔσται τὸ οἰκητήριον.

26. ¹Καὶ μετέβην ἐκεῖθεν εἰς τὸ μέσον τῆς γῆς, καὶ εἶδον εὐλογημένον
τινὰ τόπον ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον δένδρα με κλάδους μένοντας καὶ ἀνθοῦντας
[ἐνὸς ἐκκοπέντος δένδρου]. ²Καὶ ἐκεῖ εἶδον ἅγιόν τι ὄρος, καὶ ὑποκάτω τοῦ
ὄρους πρὸς ἀνατολὰς ὑπῆρχε ρύαξ καὶ οὗτος ἔρρεεν πρὸς νότον. ³Καὶ εἶδον
πρὸς ἀνατολὰς ἕτερον ὄρος ὑψηλότερον τούτου, καὶ μεταξὺ αὐτῶν βαθεῖαν τινὰ
καὶ στενὴν φάραγγα: ἐν αὐτῇ ἐπίσης ἔρρεεν ρύαξ ὑποκάτω τοῦ ὄρους. ⁴Καὶ
πρὸς δυσμὰς τούτου ὑπῆρχεν ἕτερον ὄρος, χαμηλότερον τοῦ προηγουμένου καὶ
μικροῦ ὕψους, καὶ φάραγξ βαθεῖα καὶ ξηρὰ μεταξὺ αὐτῶν: καὶ ἑτέρα βαθεῖα
καὶ ξηρὰ φάραγξ ἦτο εἰς τὰ ἄκρα τῶν τριῶν ὀρέων. ⁵Καὶ ἴλαι αἱ φάραγγες ἦσαν
βαθεῖαι καὶ στεναί, (ποιηθεῖσαι) ἐκ σκληροῦ βράχου, καὶ δένδρα δὲν ἐφύοντο
ἐπ' αὐτῶν. ⁶Καὶ ἐθαύμαζον διὰ τοὺς βράχους, καὶ ἐθαύμαζον διὰ τὴν φάραγγα,
τῷ ὄντι, ἐθαύμαζα πολὺ λίαν.

27. ¹Τότε ἐγὼ εἶπον: Ἐὰν ποῖον πρᾶγμα εἶναι ἡ εὐλογημένη αὕτη γῆ,
ἡ ὁποία εἶναι ὀλόκληρος πλήρης δένδρων, καὶ αὕτη ἡ κατηραμένη κοιλὰς με-
ταξὺ; ²Τότε ὁ Οὐριήλ, εἷς τῶν ἁγίων ἀγγέλων ὁ ἂν μετ' ἐμοῦ, ἀπεκρίθη καὶ
εἶπεν: Ἡ κατηραμένη αὕτη κοιλὰς εἶναι δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶναι κατηρα-
μένοι διὰ παντός: ἐνταῦθα πάντες οἱ κατηραμένοι θὰ συγκεντρωθοῦν ὁμοῦ οἱ
φθειγμένοι διὰ τῶν χειλέων αὐτῶν κατὰ τοῦ Κυρίου ἀπρεπεῖς λόγους καὶ
περὶ τῆς δόξης Αὐτοῦ λαλοῦν σκληρὰ. Ἐνταῦθα θὰ συγκεντρωθοῦν ὁμοῦ, καὶ

³Ἐπ' ἐσχάτοις αἰῶσιν, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς κρίσεως τῆς ἀληθινῆς ἐναντίον τῶν δικαίων εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ὧδε εὐλογήσουσιν οἱ εὐσεβεῖς τὸν κύριον τῆς δόξης, τὸν βασιλέα τοῦ αἰῶνος. ⁴ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς κρίσεως αὐτῶν εὐλογήσουσιν ἐν ἑλέει, ὡς ἐμέρισεν αὐτοῖς. ⁵Τότε ἠύλόγησα τὸν κύριον τῆς δόξης, καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐδήλωσα καὶ ὕμνησα μεγαλοπρεπῶς.

28-33. Συνέχεια τοῦ Ταξιδίου πρὸς Ἀνατολάς.

28 ¹Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην εἰς τὸ μέσον Μανδοβαρά, καὶ ἴδον αὐτὸ ἔρημον· καὶ αὐτὸ μόνον, ²πλήρες δένδρων· καὶ ἀπὸ τῶν σπερμάτων ὕδωρ ἄνομβρον ἄνωθεν φερόμενον, ³ὡς ὕδραγωγὸς δαψιλῆς ὡς πρὸς βορρᾶν ἐπὶ δυσμῶν πάντοθεν ἀνάγει ὕδωρ καὶ δρόσον.

29 ¹Ἐτι ἐκεῖθεν ἐπορεύθην εἰς ἄλλον τόπον ἐν τῷ Βαβδηρά, καὶ πρὸς ἀνατολάς τοῦ ὄρους τούτου ὠχρόμην, ²καὶ ἴδον κρίσεως δένδρα πνέοντα ἀρωμάτων, λιβάνων καὶ ζμύρνας, καὶ τὰ δένδρα αὐτῶν ὅμοια καρύαις.

30 ¹Καὶ ἐπέκεινα τούτων ὠχρόμην πρὸς ἀνατολάς μακράν, καὶ ἴδον τόπον ἄλλον μέγαν, φάραγγα ὕδατος, ²ἐν ᾧ καὶ δένδρον χροῖα ἀρωμάτων ὁμοίων σχίνῳ, ³καὶ τὰ παρὰ τὰ χεῖλη τῶν φαράγγων τούτων ἴδον κιννάμωμον ἀρωμάτων· καὶ ἐπέκεινα τούτων ὠχρόμην πρὸς ἀνατολάς.

ἐνταῦθα θὰ εἶναι ὁ τόπος τῆς κρίσεως αὐτῶν. ³Ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις θὰ εἶναι ἐπ' αὐτῶν τὸ θέαμα τῆς δικαίας κρίσεως ἐνώπιον τῶν δικαίων διὰ παντός: ἐνταῦθα οἱ ἐλεήμονες θὰ εὐλογήσουν τὸν Κύριον τῆς δόξης, τὸν Αἰώνιον Βασιλέα. ⁴Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς κρίσεως ἐπὶ τῶν προηγουμένων, αὐτοὶ θὰ εὐλογήσουν Αὐτὸν διὰ τὸ ἔλεος συμφώνως πρὸς τὸ ὅποσον ἐμέρισεν εἰς αὐτοὺς (τὸν κληρὸν αὐτῶν). ⁵Τότε ἠύλόγησα τὸν Κύριον τῆς Δόξης καὶ ἐδήλωσα τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ ὕμνησα Αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς.

28. ¹Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην πρὸς ἀνατολάς, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὄροσειρᾶς τῆς ἐρήμου, καὶ εἶδον ἔρημον καὶ ἦτο μονήρης (τόπος), πλήρης δένδρων καὶ φυτῶν. ²Καὶ ὕδωρ ἐχύνετο ἐκ τῶν ἄνω. ³Ἐκχυνόμενον ὡς ἀφθονος ὕδραγωγὸς [ὁ ὅποιος ἔρρεεν] πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ ἔκαμε σύννεφα καὶ δρόσον νὰ ἀνέρχωνται πάντοθεν.

29. ¹Καὶ ἐκεῖθεν μετέβην εἰς ἕτερον τόπον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπλησίασα εἰς τὰ ἀνατολικὰ τῆς ὄροσειρᾶς ταύτης. ²Καὶ ἐκεῖ εἶδον ἀρωματικὰ δένδρα ἀποπνέοντα τὴν εὐωδίαν θυμιάματος καὶ μύρου, καὶ τὰ δένδρα ἐπίσης ἦσαν ὅμοια πρὸς λεμονέας.

30. ¹Καὶ πέραν αὐτῶν, μετέβην μακράν πρὸς ἀνατολάς, καὶ εἶδον ἕτερον τόπον, κοιλάδα (πλήρη) ὕδατος. ²Καὶ ἐν αὐτῇ ἦτο δένδρον, τὸ χροῖμα (;) ἀρωματικῶν δένδρων ὡς τὸ μαστιχοδένδρον. ³Καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων ἐκείνων τῶν κοιλάδων εἶδον ἀρωματικὸν κιννάμωμον. Καὶ πέραν αὐτῶν προὐχώρησα πρὸς ἀνατολάς.

31 ¹Καὶ ἴδον ἄλλα ὄρη καὶ ἐν αὐτοῖς ἄλση δένδρων, καὶ ἐκπορευόμενον ἐξ αὐτῶν νέκταρ τὸ καλούμενον σαρράν καὶ χαλβάνη. ²καὶ ἐπέκεινα τῶν ὁρέων τούτων ἴδον ἄλλο ὄρος πρὸς ἀνατολὰς τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ πάντα τὰ δένδρα πλήρη ἐξ αὐτῆς ἐν ὁμοιώματι ἀμυγδάλων, ³ὅταν τριβῶσιν· διὸ εὐωδέστερον ὑπὲρ πᾶν ἄρωμα.

32 ¹Εἰς βορρᾶν πρὸς ἀνατολὰς τεθέαμαι ἑπτὰ ὄρη πλήρη νάρδου χρυσοῦ καὶ σχίνου καὶ κινναμώμου καὶ πιπέρεως. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐφόδευσα ἐπὶ τὰς ἀρχὰς πάντων τῶν ὁρέων τούτων, μακρὰν ἀπέχων πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς, καὶ διέβην ἐπάνω τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὠχόμην ἐπ' ἄκρων, καὶ ἀπὸ τούτου διέβην ἐπάνω τοῦ Ζωτιήλ. ³καὶ ἦλθον πρὸς τὸν παράδεισον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἴδον μακρόθεν τῶν δένδρων τούτων δένδρα πλείονα καὶ μεγάλα δὺ μὲν ἐκεῖ, μεγάλα σφόδρα καλὰ καὶ ἔνδοξα καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ τὸ δένδρον τῆς φρονήσεως, οὗ ἐσθίουσιν ἅγιοι τοῦ καρποῦ αὐτοῦ καὶ ἐπίστανται φρόνησιν μεγάλην. ⁴ὅμοιον τὸ δένδρον ἐκεῖνο στροβιλέα τὸ ὕψος, τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ κερατῖα ὅμοια, ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ ὡσεὶ βότρυες ἀμπέλου ἰλαροὶ λίαν, ἡ δὲ ὀσμὴ αὐτοῦ διέτρεχεν πόρρω ἀπὸ τοῦ δένδρου. ⁵τότε εἶπον Ὡς καλὸν τὸ δένδρον, καὶ ὡς ἐπίχαρι τῇ ὀράσει. ⁶τότε ἀπεκρίθη Ῥα-

31. ¹Καὶ εἶδον ἄλλα ὄρη, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν ἄλση δένδρων, καὶ ἐκεῖ ἔρρεεν ἐξ αὐτῶν νέκταρ τὸ ὀνομαζόμενον σαράρα καὶ γαλβάνη. ²Καὶ ἐπέκεινα τῶν ὁρέων τούτων εἶδον ἕτερον ὄρος ἀνατολικῶς τῶν περάτων τῆς γῆς, ἔνθα ἦσαν δένδρα ἀλόης, καὶ πάντα τὰ δένδρα ἦσαν πλήρη στακιτῆς, ὅμοια πρὸς λεμονόδενδρα. ³Καὶ ὅταν τις ἔκαie τοῦτο, ἐμύριζε γλυκύτερον οἶουδήποτε εὐώδους ἀρώματος.

32. ¹Καὶ μετὰ τὰς εὐώδεις ταύτας ὀσμάς, καθὼς παρετήρουν πρὸς βορρᾶν ὑπὲρ τὰ ὄρη εἶδον ἑπτὰ ὄρη πλήρη ἐκλεκτοῦ νάρδου καὶ εὐωδῶν δένδρων καὶ κινναμώμου καὶ πιπέρεως. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην ὑπὲρ τὰς κορυφὰς πάντων τούτων τῶν ὁρέων, μακρὰν πρὸς τὰ ἀνατολικά τῆς γῆς, καὶ διήλθον ὑπεράνω τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπεμακρύνθην αὐτῆς, καὶ διέβην ὑπεράνω τοῦ ἀγγέλου Ζωτιήλ. ³Καὶ ἦλθον εἰς τὸν Κῆπον τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἶδον ἐπέκεινα τῶν δένδρων ἐκείνων πολλὰ μεγάλα δένδρα φυόμενα ἐκεῖ καὶ εὐχαρίστου ὀσμῆς, μεγάλα, ὠραῖα λίαν καὶ ἔνδοξα, καὶ τὸ δένδρον τῆς σοφίας ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτοι ἐσθίουσιν καὶ γνωρίζουν σοφίαν μεγάλην. ⁴Τὸ δένδρον ἐκεῖνο εἶναι κατὰ τὸ ὕψος ὅμοιον πρὸς στροβιλέαν, καὶ τὰ φύλλα του εἶναι ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τοῦ χαρουποδένδρου· καὶ ὁ καρπὸς του εἶναι ὅμοιος πρὸς τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου, ὠραῖος λίαν· καὶ ἡ ὀσμὴ τοῦ δένδρου εἰσχωρεῖ μακρὰν. ⁵Τότε εἶπον· Ὅσον ὠραῖον εἶναι τὸ δένδρον, καὶ πόσον ἐκλυστικὴ ἡ ὀσμία του! ⁶Τότε ὁ Ραφαὴλ ὁ ἅγιος ἄγγελος, ὁ ἂν μετ' ἐμοῦ, ἀπήντησεν εἰς ἐμὲ καὶ εἶπεν· Ὅτι οὗτο εἶναι τὸ δένδρον τῆς σοφίας, ἐξ οὗ ὁ πατήρ σου γέρων (ὡς πρὸς τὰ ἔτη)

31 ¹Καὶ ἴδον ἄλλα ὄρη καὶ ἐν αὐτοῖς ἄλση δένδρων, καὶ ἐκπορευόμενον ἐξ αὐτῶν νέκταρ τὸ καλούμενον σαρράν καὶ χαλβάνη. ²καὶ ἐπέκεινα τῶν ὀρέων τούτων ἴδον ἄλλο ὄρος πρὸς ἀνατολὰς τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ πάντα τὰ δένδρα πλήρη ἐξαιτῆς ἐν ὁμοιώματι ἀμυγδάλων, ³ὅταν τριβῶσιν· διὸ εὐωδέστερον ὑπὲρ πᾶν ἄρωμα.

32 ¹Εἰς βορρᾶν πρὸς ἀνατολὰς τεθέαμαι ἑπτὰ ὄρη πλήρη νάρδου χρηστοῦ καὶ σχίνου καὶ κινναμώμου καὶ πιπέρεως. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐφόδευσα ἐπὶ τὰς ἀρχὰς πάντων τῶν ὀρέων τούτων, μακρὰν ἀπέχων πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς, καὶ διέβην ἐπάνω τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὠχόμην ἐπ' ἄκρων, καὶ ἀπὸ τούτου διέβην ἐπάνω τοῦ Ζωτιήλ. ³καὶ ἦλθον πρὸς τὸν παράδεισον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἴδον μακρόθεν τῶν δένδρων τούτων δένδρα πλείονα καὶ μεγάλα δύο μὲν ἐκεῖ, μεγάλα σφόδρα καλὰ καὶ ἔνδοξα καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ τὸ δένδρον τῆς φρονήσεως, οὗ ἐσθίουσιν ἅγιοι τοῦ καρποῦ αὐτοῦ καὶ ἐπίστανται φρόνησιν μεγάλην. ⁴ὅμοιον τὸ δένδρον ἐκεῖνο στροβιλέα τὸ ὕψος, τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ κερατῖα ὅμοια, ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ ὥσει βότρυες ἀμπέλου ἱλαροὶ λίαν, ἡ δὲ ὀσμὴ αὐτοῦ διέτρεχεν πόρρω ἀπὸ τοῦ δένδρου. ⁵τότε εἶπον Ὡς καλὸν τὸ δένδρον, καὶ ὡς ἐπίχαρι τῇ ὀράσει. ⁶τότε ἀπεκρίθη Ῥα-

31. ¹Καὶ εἶδον ἄλλα ὄρη, καὶ μεταξύ αὐτῶν ἦσαν ἄλση δένδρων, καὶ ἐκεῖ ἔρρεεν ἐξ αὐτῶν νέκταρ τὸ ὀνομαζόμενον σαράρα καὶ χαλβάνη. ²Καὶ ἐπέκεινα τῶν ὀρέων τούτων εἶδον ἕτερον ὄρος ἀνατολικῶς τῶν περάτων τῆς γῆς, ἔθια ἦσαν δένδρα ἀλόης, καὶ πάντα τὰ δένδρα ἦσαν πλήρη στακτιῆς, ὅμοια πρὸς λεμονόδενδρα. ³Καὶ ὅταν τις ἔκαie τοῦτο, ἐμύριζε γλυκύτερον οἴουδῆποτε εὐώδους ἀρώματος.

32. ¹Καὶ μετὰ τὰς εὐώδεις ταύτας ὀσμάς, καθὼς παρετήρουν πρὸς βορρᾶν ὑπὲρ τὰ ὄρη εἶδον ἑπτὰ ὄρη πλήρη ἐκλεκτοῦ νάρδου καὶ εὐωδῶν δένδρων καὶ κινναμώμου καὶ πιπέρεως. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην ὑπὲρ τὰς κορυφὰς πάντων τούτων τῶν ὀρέων, μακρὰν πρὸς τὰ ἀνατολικά τῆς γῆς, καὶ διήλθον ὑπεράνω τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπεμακρύνθην αὐτῆς, καὶ διέβην ὑπεράνω τοῦ ἀγγέλου Ζωτιήλ. ³Καὶ ἦλθον εἰς τὸν Κῆπον τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἶδον ἐπέκεινα τῶν δένδρων ἐκείνων πολλὰ μεγάλα δένδρα φυόμενα ἐκεῖ καὶ εὐχαρίστου ὀσμῆς, μεγάλα, ὠραῖα λίαν καὶ ἔνδοξα, καὶ τὸ δένδρον τῆς σοφίας ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτοι ἐσθίουσιν καὶ γνωρίζουν σοφίαν μεγάλην. ⁴Τὸ δένδρον ἐκεῖνο εἶναι κατὰ τὸ ὕψος ὅμοιον πρὸς στροβιλέαν, καὶ τὰ φύλλα του εἶναι ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τοῦ χαρουποδένδρου· καὶ ὁ καρπὸς του εἶναι ὅμοιος πρὸς τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου, ὠραῖος λίαν· καὶ ἡ ὀσμὴ τοῦ δένδρου εἰσχωρεῖ μακρὰν. ⁵Τότε εἶπον: Ἐπίχαρι ὄραϊον εἶναι τὸ δένδρον, καὶ πόσον ἐλκυστικὴ ἡ ὄσμις του! ⁶Τότε ὁ Ῥαφαὴλ ὁ ἅγιος ἄγγελος, ὁ ἂν μετ' ἐμοῦ, ἀπήντησεν εἰς ἐμὲ καὶ εἶπεν: Ἐπίχαρι εἶναι τὸ δένδρον τῆς σοφίας, ἐξ οὗ ὁ πατήρ σου γέρων (ὡς πρὸς τὰ ἔτη)

31 ¹Καὶ ἴδον ἄλλα ὄρη καὶ ἐν αὐτοῖς ἄλση δένδρων, καὶ ἐκπορευόμενον ἐξ αὐτῶν νέκταρ τὸ καλούμενον σαρράν καὶ χαλβάνη. ²καὶ ἐπέκεινα τῶν ὁρέων τούτων ἴδον ἄλλο ὄρος πρὸς ἀνατολὰς τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ πάντα τὰ δένδρα πλήρη ἐξαυτῆς ἐν ὁμοιώματι ἀμυγδάλων, ³ὅταν τριβῶσιν· διὸ εὐωδέστερον ὑπὲρ πᾶν ἄρωμα.

32 ¹Εἰς βορρᾶν πρὸς ἀνατολὰς τεθέσθαι ἑπτὰ ὄρη πλήρη νάρδου χρηστοῦ καὶ σχίνου καὶ κινναμώμου καὶ πιπέρεως. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐφόδευσα ἐπὶ τὰς ἀρχὰς πάντων τῶν ὁρέων τούτων, μακρὰν ἀπέχων πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς, καὶ διέβην ἐπάνω τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὠχόμην ἐπ' ἄκρων, καὶ ἀπὸ τούτου διέβην ἐπάνω τοῦ Ζωιτιήλ. ³καὶ ἦλθον πρὸς τὸν παράδεισον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἴδον μακρόθεν τῶν δένδρων τούτων δένδρα πλείονα καὶ μεγάλα δύο μὲν ἐκεῖ, μεγάλα σφόδρα καλὰ καὶ ἔνδοξα καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ τὸ δένδρον τῆς φρονήσεως, οὗ ἐσθίουσιν ἄγιοι τοῦ καρποῦ αὐτοῦ καὶ ἐπίστανται φρόνησιν μεγάλην. ⁴ὅμοιον τὸ δένδρον ἐκεῖνο στροβιλέα τὸ ὕψος, τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ κερατῖα ὅμοια, ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ ὡσεὶ βότρυες ἀμπέλου ἰλαροὶ λίαν, ἡ δὲ ὄσμη αὐτοῦ διέτρεχεν πόρρω ἀπὸ τοῦ δένδρου. ⁵τότε εἶπον Ὡς καλὸν τὸ δένδρον, καὶ ὡς ἐπίχαρι τῇ ὀράσει. ⁶τότε ἀπεκρίθη Ῥα-

31. ¹Καὶ εἶδον ἄλλα ὄρη, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν ἄλση δένδρων, καὶ ἐκεῖ ἔρρεεν ἐξ αὐτῶν νέκταρ τὸ ὀνομαζόμενον σαράρα καὶ χαλβάνη. ²Καὶ ἐπέκεινα τῶν ὁρέων τούτων εἶδον ἕτερον ὄρος ἀνατολικῶς τῶν περάτων τῆς γῆς, ἔθθα ἦσαν δένδρα ἀλόης, καὶ πάντα τὰ δένδρα ἦσαν πλήρη στακτιῆς, ὅμοια πρὸς λεμονόδενδρα. ³Καὶ ὅταν τις ἔκαίε τοῦτο, ἐμύριζε γλυκύτερον οἶουδήποτε εὐώδους ἀρώματος.

32. ¹Καὶ μετὰ τὰς εὐώδεις ταύτας ὁσμάς, καθὼς παρετήρουν πρὸς βορρᾶν ὑπὲρ τὰ ὄρη εἶδον ἑπτὰ ὄρη πλήρη ἐκλεκτοῦ νάρδου καὶ εὐωδῶν δένδρων καὶ κινναμώμου καὶ πιπέρεως. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην ὑπὲρ τὰς κορυφὰς πάντων τούτων τῶν ὁρέων, μακρὰν πρὸς τὰ ἀνατολικά τῆς γῆς, καὶ διήλθον ὑπεράνω τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπεμακρύνθην αὐτῆς, καὶ διέβην ὑπεράνω τοῦ ἀγγέλου Ζωιτιήλ. ³Καὶ ἦλθον εἰς τὸν Κῆπον τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἶδον ἐπέκεινα τῶν δένδρων ἐκείνων πολλὰ μεγάλα δένδρα φυόμενα ἐκεῖ καὶ εὐχαρίστου ὁσμῆς, μεγάλα, ὠραῖα λίαν καὶ ἔνδοξα, καὶ τὸ δένδρον τῆς σοφίας ἐκ τοῦ ὁποίου οὗτοι ἐσθίουσιν καὶ γνωρίζουν σοφίαν μεγάλην. ⁴Τὸ δένδρον ἐκεῖνο εἶναι κατὰ τὸ ὕψος ὅμοιον πρὸς στροβιλέαν, καὶ τὰ φύλλα του εἶναι ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τοῦ χαρουποδένδρου· καὶ ὁ καρπὸς του εἶναι ὅμοιος πρὸς τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου, ὠραῖος λίαν· καὶ ἡ ὄσμη τοῦ δένδρου εἰσχωρεῖ μακρὰν. ⁵Τότε εἶπον: Ἐπόσον ὠραῖον εἶναι τὸ δένδρον, καὶ πόσον ἐλκυστικὴ ἡ ὄψις του! ⁶Τότε ὁ Ραφαήλ ὁ ἅγιος ἄγγελος, ὁ ἂν μετ' ἐμοῦ, ἀπήντησεν εἰς ἐμὲ καὶ εἶπεν: Τοῦτο εἶναι τὸ δένδρον τῆς σοφίας, ἐξ οὗ ὁ πατήρ σου γέρων (ὡς πρὸς τὰ ἔτη)

φαήλ, ὁ ἅγιος ἄγγελος ὁ μετ' ἐμοῦ ὢν Τοῦτο τὸ δένδρον φρονήσεως, ἐξ οὗ ἔφαγεν ὁ πατήρ σου.*

καὶ ἡ γραία μήτηρ σου, οἱ ὑπάρξαντες πρὶν ἀπὸ σέ, ἔφαγον, καὶ ἔμαθαν σοφίαν καὶ ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ των, καὶ ἐγνώρισαν ὅτι ἦσαν γυμνοὶ καὶ ἐξεδιώχθησαν ἐκ τοῦ κήπου.

33. ¹Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ εἶδον ἐκεῖ θηρία μεγάλα, ἕκαστον διαφέρον τοῦ ἑτέρου· καὶ (εἶδον) πετεινὰ ἐπίσης διαφέροντα ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν, τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν φωνήν, τὸ ἐν διαφέρον τοῦ ἄλλου. Καὶ ἀνατολικῶς ἐκείνων τῶν θηρίων εἶδον τὰ πέρατα τῆς γῆς, ὅπου στηρίζεται ὁ οὐρανός, καὶ τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ ἀνοικτάς. ²Καὶ εἶδον, πῶς οἱ φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ ἀνέρχονται, ³καὶ ἐμέτρησα τὰς πύλας, ἐκ τῶν ὁποίων προβάλλουν, καὶ κατέγραψα ὅλας αὐτῶν τὰς ἐξόδους, ἐκάστου φωστῆρος κενωρισμένως, συμφώνως πρὸς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, τὰς πορείας αὐτῶν καὶ τὰς θέσεις αὐτῶν, τοὺς χρόνους αὐτῶν καὶ τοὺς μῆνας αὐτῶν, καθὼς ὁ Οὐριήλ ὁ ἅγιος ἄγγελος ὁ ἄν μετ' ἐμοῦ ἔδειξεν εἰς ἐμέ. ⁴Τὰ πάντα ἔδειξεν οὗτος εἰς ἐμέ, καὶ κατέγραψε ταῦτα πρὸς χάριν μου: τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔγραψε πρὸς χάριν μου, καὶ τοὺς νόμους αὐτῶν καὶ τοὺς συνοδοὺς αὐτῶν.

34-35. Τὸ Τ α ξ ἰ δ ι ο ν τ ο ῦ Ἐ ν ὠ χ π ρ ὸ ς β ο ρ ρ ἄ ν .

34. ¹Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην πρὸς βορρᾶν εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ ἐκεῖ εἶδον μέγα καὶ ἔνδοξον τέχνασμα εἰς τὰ πέρατα ὅλης τῆς γῆς. ²Καὶ ἐδῶ εἶδον τρεῖς οὐρανίους πύλας, ἀνοικτάς ἐν τῷ οὐρανῷ: δι' ἐκάστης ἐξ αὐτῶν ἔρχονται οἱ βόρειοι ἄνεμοι: ὅταν φυσοῦν, ἔχομεν ψῦχος, χάλαζαν, παγετόν, χιόνα, δρόσον καὶ βροχήν. ³Καὶ ἐκ τῆς μιᾶς πύλης φυσοῦν διὰ τὸ καλόν: ἀλλ'

* *Κεφ. παρεμβεβλημένον παρὰ Συγκέλλω (βλ. Dindorf, σελ. 47):* «¹παρὰ δὲ τοῦ ὄρους ἐν ᾧ ὤμοσαν καὶ ἀνεθεμάτισαν πρὸς τὸν πλησίον αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἀποστῆ ἀπ' αὐτοῦ ψῦχος καὶ χιὼν καὶ πάχη, καὶ δρόσος οὐ μὴ καταβῆ εἰς αὐτό, εἰ μὴ εἰς κατάραν καταβήσεται ἐπ' αὐτό, μέχρις ἡμέρας κρίσεως τῆς μεγάλης. ²ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ κατακαυθήσεται καὶ ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται κατακαιόμενον καὶ τηκόμενον ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρός, οὕτως κατακαήσεται περὶ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. ³καὶ νῦν ἐγὼ λέγω ὑμῖν νῆσις ἀνθρώπων Ὁργὴ μεγάλη καθ' ὑμῶν, κατὰ τῶν νῆσιν ὑμῶν· καὶ οὐ παύσεται ἡ ὄργη αὕτη ἀφ' ὑμῶν μέχρι καιροῦ σφαγῆς τῶν νῆσιν ὑμῶν. ⁴καὶ ἀπολοῦνται οἱ ἀγαπητοὶ ὑμῶν καὶ ἀποθανοῦνται οἱ ἐντιμοὶ ὑμῶν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ μὴ ἔσονται πλείω τῶν ἑκατὸν εἰκοσιν ἐτών. ⁵καὶ μὴ δόξετε ἔτι ζῆσαι ἐπὶ πλείονα ἔτη· οὐ γάρ ἐστιν ἀπ' αὐτοῖς πᾶσα ὁδὸς ἐκφεύξεως ἀπὸ τοῦ νῦν, διὰ τὴν ὄργην ἣν ὠργίσθη ὑμῖν ὁ βασιλεὺς πάντων τῶν αἰώνων· μὴ νομίσητε ὅτι ἐκφεύξεσθε ταῦτα».

ὅταν φυσοῦν διὰ τῶν δύο ἄλλων πυλῶν, φυσοῦν μετὰ βίας καὶ καταστροφῆς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ φυσοῦν μετὰ βίας.

35. Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην πρὸς δυσμὰς εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ εἶδον ἐκεῖ τρεῖς πύλας τοῦ οὐρανοῦ ἀνοικτάς, ὁμοίας πρὸς ἐκείνας, ἃς εἶδον πρὸς ἀνατολάς, τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν πυλῶν, καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἐξόδων.

36. Τὸ Τ α ξ ί δ ι ο ν π ρ ὸ ς Ν ὅ τ ο ν .

36. ¹Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην πρὸς νότον εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ εἶδον ἐκεῖ τρεῖς ἀνεωγμένας πύλας τοῦ οὐρανοῦ: καὶ ἐκεῖθεν ἔρχεται δρόσος, βροχὴ καὶ ἄνεμος. ²Καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθην πρὸς ἀνατολάς εἰς τὰ πέρατα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶδον ἐδῶ τὰς τρεῖς ἀνατολικὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ ἀνοικτάς, καὶ μικρὰς πύλας ὑπεράνω αὐτῶν. ³Δι' ἐκάστης ἐξ αὐτῶν τῶν μικρῶν πυλῶν διέρχονται οἱ φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ τρέχουν τὴν πορείαν των πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἢ ὅποια ἔχει δειχθῆ εἰς αὐτούς. ⁴Καὶ ὁσάκις ἐθεώρουν, ἠϋλόγουν πάντοτε τὸν Κύριον τῆς Δόξης, καὶ πολλάκις ἠϋλόγησα τὸν Κύριον τῆς Δόξης ὅστις μεγάλα καὶ ἔνδοξα εἰργάσατο, ἵνα δείξῃ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ ἔργου Του εἰς τοὺς ἀγγέλους καὶ εἰς τὰ πνεύματα καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ ὑμνήσουν τὸ ἔργον Του καὶ ὀλοκλήρουν τὴν δημιουργίαν Του: διὰ νὰ ἴδουν τὸ ἔργον τῆς δυνάμεώς Του καὶ ὑμνήσουν τὸ μέγα ἔργον τῶν χειρῶν Του καὶ εὐλογήσουν Αὐτὸν διὰ παντός.

(Συνεχίζεται)